समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
సమగ్ర శిక్ష

LEAP
LEARNING EXCELLENCE IN ANDHRA PRADESH

Department of School Education
Government of Andhra Pradesh

F

తేనె చినుకులు – 3

తెలుగు వాచకం

ఎనిమిదో తరగతి

(ద్వితీయ భాష)

8

State Council of Educational Research and Training-A.P

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రచురణ
అమరావతి

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంవారిచే ఉచిత పంపిణీ

© SCERT

सत्यमेव जयते

THE CONSTITUTION OF INDIA

Preamble

WE, THE PEOPLE OF INDIA, having
solemnly resolved to constitute India into a
SOVEREIGN SOCIALIST SECULAR DEMOCRATIC REPUBLIC
and to secure to all its citizens:
JUSTICE
Social, economic and political;
LIBERTY
of thought, expression, belief, faith and worship;
EQUALITY
of status and of opportunity; and to
promote among them all
FRATERNITY
assuring the dignity of the individual and the unity and
integrity of the Nation;
IN OUR CONSTITUENT ASSEMBLY
this twenty-sixth day of November, 1949, do
HEREBY ADOPT, ENACT AND GIVE TO
OURSELVES THIS CONSTITUTION

భారత రాజ్యాంగం - పౌర విధులు

(ఎ) రాజ్యాంగమునకు బద్ధుడై వుండుట, దాని ఆదర్శాలను, సంస్థలను, జాతీయ పతాకమును,జాతీయ గీతమును గౌరవించుట;

(బి) జాతీయ స్వాతంత్ర్య పోరాటమునకు స్ఫూర్తినిచ్చిన ఉన్నతాదర్శములను మనస్సుయందు ఉంచుకొని వాటిని అనుసరించుట;

(సి) భారత సార్వభౌమత్వం, ఐక్యత, అఖండతను సమర్థించుట మరియు సంరక్షించుట.

(డి) దేశమును రక్షించుట మరియు కోరినపుడు జాతికి సేవ చేయుట;

(ఇ) భారత ప్రజల మధ్య మత, భాష, ప్రాంతీయ, వర్గ వైవిధ్యములను అధిగమించి, సామరస్యమును, సోదర భావమును పెంపొందించుట, స్త్రీల గౌరవం తగ్గించు ఆచారములను విడనాడుట;

(ఎఫ్) మన ఉమ్మడి సంస్కృతినీ, సుసంపన్న సంప్రదాయాలను గౌరవించి రక్షించుట;

(జి) అడవులు, సరస్సులు, నదులు, అడవి జంతువులతో సహా ప్రాకృతిక పరిసరాలను కాపాడి అభివృద్ధి చేయుట మరియు సమస్త జీవుల యెడల కరుణార్ద్రత కలిగి వుండుట.

(హెచ్) శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని, మానవతావాదాన్ని, జిజ్ఞాసను, సంస్కరణ తత్వాన్ని పెంపొందించుకొనుట;

(ఐ) ప్రజల అస్తిని సంరక్షించుట, హింసను విడనాడుట;

(జె) ప్రయత్నాలు, సాధనల ఉన్నతస్థాయిలను నిరంతరం అందుకొనునట్లుగా వైయక్తిక, సమిష్టి కార్య రంగాలన్నింటిలో శ్రేష్ఠత కోసం, కృషి చేయుట ప్రాథమిక కర్తవ్యమై వుండవలెను.

(కె) ఆరు నుండి పద్నాలుగు సంవత్సరముల వయస్సు కలిగిన బాలునికి లేదా బాలికకు తల్లి తండ్రి లేదా సంరక్షకునిగావున్న వ్యక్తి తనబిడ్డ లేదా సందర్భానుసారము తన సంరక్షితునికి విద్యార్జనకు అవకాశములు కల్పించవలెను.

భారతరాజ్యాంగం
విభాగం IV ఎ (అధికరణం **51** A)

ఉచిత నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యాహక్కు చట్టం RTE, 2009

6 నుండి 14 సంవత్సరముల పిల్లలందరికి ఉచిత నిర్భంద ఎలిమెంటరీ విద్యనందించడానికి ఉద్దేశించబడినవి. ఇది ఏప్రిల్ 1, 2010 నుండి అమల్లోకి వచ్చింది.

చట్టంలోని ముఖ్యాంశాలు:

- పిల్లలందరికి అందుబాటులో పాఠశాలలను ఏర్పాటుచేయాలి.
- పాఠశాలలకు మౌలిక వసతులను కల్పించాలి.
- పిల్లలందరిని వయస్సుకు తగిన తరగతిలో చేర్పించాలి.
- వయస్సుకు తగ్గ తరగతిలో చేర్చిన తర్వాత తోటి వారితో సమానంగా ఉండటానికి ప్రత్యేకశిక్షణ ఇప్పించాలి.
- ప్రత్యేక అవసరాలు కల్గిన పిల్లలకు సాధారణ పిల్లలతోపాటు విద్యకొనసాగించడానికి తగువసతులు ఏర్పాట్లు చేయాలి.
- బడిలో చేర్చుకోడానికి ఎలాంటి పరీక్షలు నిర్వహించరాదు. ఎటువంటి రుసుము, చార్జీలు వసూలు చేయరాదు.
- బడిలో చేరిన పిల్లల పేరు తీసివేయడం, అదే తరగతిలో కొనసాగించడం చేయరాదు.
- పాఠశాలలో చేరిన ఏ విద్యార్థినీ ప్రాథమిక విద్య పూర్తయ్యే వరకు ఏ తరగతిలోను నిలుపుదల చేయకూడదు లేదా పాఠశాల నుండి బహిష్కరించకూడదు.
- పిల్లల్ని శారీరకంగా, మానసికంగా హింసించరాదు.
- వయస్సు నిర్ధారణ పత్రం, ఇతర ధృవీకరణ పత్రాలు లేవనే కారణం చేత పిల్లలకు బడిలో ప్రవేశాన్ని నిరాకరించరాదు.
- తగిన అర్హతలున్న వారిని మాత్రమే ఉపాధ్యాయులుగా నియమించాలి.
- పిల్లలు నిర్దేశించిన సామర్థ్యాలు సాధించేలా బోధనాభ్యసనం, మూల్యాంకనం ఉండాలి.
- ఎలిమెంటరీ విద్య పూర్తయ్యేవరకు పిల్లలకు ఎలాంటి బోర్డు పరీక్షలు నిర్వహించరాదు.
- పద్నాలుగు సంవత్సరాలు పూర్తయినప్పటికినీ, ఎలిమెంటరీ విద్య పూర్తయ్యేవరకు పాఠశాలలో పిల్లలు కొనసాగవచ్చును.
- బలహీన వర్గాలకు, ప్రతికూల పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్న బృందాలకు చెందిన పిల్లలు ఏ విధమైన వివక్షతకు గురికాకుండా చూడాలి.
- రాజ్యాంగంలో పొందుపరిచిన విలువలకు అనుగుణంగా, విద్యార్థులను భయం, ఆందోళనకు గురిచేయని రీతిలో వారి సర్వతోముఖాభివృద్ధికి తోడ్పడే పాఠ్యప్రణాళిక రూపొందించాలి.

APSCERT

తేనె చినుకులు -3

తెలుగు వాచకం (ద్వితీయ భాషా)

ఎనిమిదో తరగతి

© Government of Andhra Pradesh, Amaravati

First Published 2013

New Impression 2018, 2019, 2021, 2022, 2024, 2025, 2026

DISCLAIMER

Any form of copying of the content, information and illustrations from this text book is a punishable offence.

All rights reserved

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published. Without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser. The copyright holder of this book is the Commissioner of School Education, Amaravati, Andhra Pradesh.

This book has been printed on 70 GSM, SS Maplitho, Title Page 220 GSM, and White Art Card.

సమగ్ర శిక్ష పాఠశాల విద్యాశాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

Printed in India
at the A.P. Govt., Text Book Press
Amaravati, Andhra Pradesh

AP SCERT

జాతీయ గీతం

– రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్

జనగణమన అధినాయక జయహే !
భారత భాగ్య విధాతా !
పంజాబ సింధ్ గుజరాత మరాఠా,
ద్రావిడ ఉత్కళ వంగా !
వింధ్య హిమాచల యమునా గంగా,
ఉచ్చల జలధి తరంగా !
తవ శుభనామే జాగే !
తవ శుభ ఆశిష మాగే !
గాహే తవ జయ గాథా !
జనగణ మంగళదాయక జయహే !
భారత భాగ్య విధాతా !
జయహే ! జయహే ! జయహే !
జయ జయ జయ జయహే !

ప్రతిజ్ఞ

– పైడిమర్రి వెంకటసుబ్బారావు

భారతదేశం నా మాతృభూమి.
భారతీయులందరూ నా సహోదరులు.
నేను నా దేశాన్ని ప్రేమిస్తున్నాను.
సుసంపన్నమైన, బహువిధమైన నా దేశ వారసత్వ సంపద నాకు గర్వకారణం.
దీనికి అర్హత పొందడానికి సర్వదా నేను కృషి చేస్తాను.
నా తల్లిదండ్రుల్ని, ఉపాధ్యాయుల్ని, పెద్దలందర్ని గౌరవిస్తాను.
ప్రతివారితోను మర్యాదగా నడుచుకొంటాను.
జంతువులపట్ల దయతో ఉంటాను.
నా దేశంపట్ల, నా ప్రజలపట్ల, సేవానిరతి కలిగి ఉంటానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను.

AP SCERT

ఉపాధ్యాయులకు సూచనలు

- పాఠ్యపుస్తకాన్ని ఉపయోగించడానికి ముందు పాఠ్యపుస్తకం ద్వారా ఆశించే సామర్థ్యాలను, ముందుమాటను, విషయసూచికను తప్పనిసరిగా చదవాలి.
- ద్వితీయ భాష తెలుగు బోధనకు వారానికి మూడు పీరియళ్ళ చొప్పున సంవత్సరానికి 110 పీరియళ్ళు ఉంటాయి.
- ఈ పాఠ్యపుస్తకంలో మొత్తం పన్నెండు పాఠాలున్నాయి. వీటిని 100 పీరియళ్ళలో బోధించడానికి అనువుగా రూపొందించారు.
- ఒక్కొక్క పాఠానికి సగటున ఎనిమిది నుండి పది పీరియళ్ళు ఉపయోగించుకోవచ్చు.
- పాఠాన్ని బోధించడానికి, అభ్యాసాల సాధనకు పీరియళ్లు కేటాయించుకోవాలి. పాఠాన్ని బోధించడమంటే "ఉన్ముఖీకరణ" నుండి "ప్రాజెక్టుపని" పూర్తిచేయడం, "నేనివి చేయగలనా?" వరకు అని గుర్తుంచుకోవాలి.
- అభ్యాసాల విషయంలో విద్యార్థులకు స్పష్టమైన అవగాహన కలిగేలా వివరించాలి. సూచనలనివ్వాలి.
- ప్రతి పాఠంలో "వినడం-మాట్లాడటం" కృత్యాన్ని తరగతి కృత్యంగా నిర్వహించాలి.
- పాఠ్యాంశ బోధనలో నాలుగు సోపానాలను గుర్తుంచుకోవాలి.

  అ) ఉన్ముఖీకరణ : దీని కొరకు చిత్రాలు, వివిధ సంఘటనలు, కథలు, గాయాలు మొదలైనవి ఉన్నాయి. ఇందుకోసం ఒక పీరియడ్ కేటాయించుకోవాలి.

  i) చర్చద్వారా ఉన్ముఖీకరణ చేయాలి. విద్యార్థి సృజన గుర్తించాలి.

  ii) చర్చ / ప్రశ్నల ద్వారా శీర్షికా ప్రకటన చేయాలి.

  iii) అర్థసంగ్రహణ - పఠనకృత్యం : విద్యార్థుల సూచనలననుసరించి విద్యార్థులచే అర్థ సంగ్రహణ చేయించాలి. అందుకై వ్యక్తిగతంగా మౌనపఠనం చేయించాలి. జట్టుకృత్యాన్ని నిర్వహించాలి.

  ఆ) పాఠ్యాంశంపై చర్చ - అవగాహన : కేటాయించుకోవాలి. ఉపాధ్యాయుడు పాఠ్యాంశంపై అవగాహన కల్గించడానికి చర్చను నిర్వహించాలి.

  ఇ) అభ్యాసాల సాధన : "ఇవి చేయండి" శీర్షికలోని అభ్యాసాలను పిల్లలకు అవగాహన కల్పించాలి. పిల్లలు సొంతంగా చేసేలా చూడాలి.

  ఈ) అవగాహన పరిశీలన : నా రోజు బోధించిన అంశాలపై పిల్లల అవగాహనను పరిశీలించాలి.

- ప్రతి పాఠాన్ని ఆ పాఠం ద్వారా సాధించాల్సిన సామర్థ్యాల సాధనకు కింది విధంగా ప్రణాళిక రూపొందించుకోవాలి.

  1. పాఠం పేరు : 2. పీరియళ్ళ సంఖ్య :

  3. సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలు : 4. పీరియళ్ళ వారీ విభజన :

పీరియళ్ళ సంఖ్య	బోధనాంశం	బోధనా వ్యూహం	బోధన సామగ్రి / వివరాలు

  5. ఉపాధ్యాయుని తయారీ, అదనపు సమాచారం :

  6. ఉపాధ్యాయుని ప్రతిస్పందనలు :

- నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనంలో భాగంగా పిల్లలప్రగతిని ఎప్పటికప్పుడు సామర్థ్యాల వారీగా అంచనావేయాలి. ప్రత్యేక రిజిష్టర్‌ను ఏర్పాటుచేసుకొని విద్యార్థిని/విద్యార్థుల వ్యక్తిగత ప్రగతిని నిర్ధారిత సామర్థ్యాల వారీగా నమోదు చేస్తూ ఉండాలి.
- నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనంలో భాగంగా జూలై ,ఆగస్ట్, నవంబర్, ఫిబ్రవరి మాసాల్లో నిర్మాణాత్మక మూల్యాంకనంలో పిల్లల భాగస్వామ్యం పరిశీలన, పాక్షిక అంశాలు, ప్రాజెక్టుపనులు, లఘుపరీక్ష ఆధారంగా పిల్లల ప్రగతిని అంచనావేసి నమోదు చేయాల్సి ఉంటుంది.
- సెప్టెంబర్ / అక్టోబర్, డిసెంబర్ / జనవరి, ఏప్రిల్ మాసాల్లో నిర్వహించే సంగ్రహణాత్మక మూల్యాకనం పరీక్షల కోసం ఉపాధ్యాయులే సామర్థ్యాల ఆధారంగా ప్రశ్నపత్రాలు తయారుచేసుకొని విద్యార్థులను పరీక్షించాలి.
- పాఠశాలలోని అభ్యాసాలను సొంతంగా రాయడం ఆధారంగా పిల్లలు రాసిన అంశాలకు మార్కులు కేటాయించాలి. అట్లే ప్రాజెక్టుపనులు కేటాయించాలి.
- గైడ్లు, స్టడీమెటీరియల్స్ చూసి ప్రశ్నలకు జవాబులు, అభ్యాసాలు రాయడం చేయకూడదు. అలా రాస్తే మార్కులు కేటాయించకూడదు.
- "❊" గుర్తు ఉన్న పద్యాలను విద్యార్థులచేత కంఠస్థం చేయించాలి.

APSCERT

విషయసూచిక

యూనిట్	క్ర.సం.	పాఠంపేరు	ఇతివృత్తం	ప్రక్రియ	మాసం	పుట
		సంసిద్ధత కార్యక్రమం			జూన్	1
I	1.	సమైక్యభారతి	దేశభక్తి, సమానత్వం	గేయం	జూలై	28
	✿	మేకపోతు గాంభీర్యం	చదువు – ఆనందించు	కథ	జూలై	35
	2.	కొయ్యగుర్రం	అద్భుతకథ	కథ	జూలై	36
	3.	పిల్లలం	పిల్లలస్వభావం, ఇష్టాలు	గేయం	ఆగస్ట్	44
	4.	సమయస్ఫూర్తి	వికలాంగుల ఆత్మస్థైర్యం	కథ	ఆగస్ట్	54
	✿	మదర్‌థెరీసా	చదువు – ఆనందించు	వ్యాసం	ఆగస్ట్	63
	5.	నీవేమైనా చేయగలవు	విశ్వాసకల్పన	వచన కవిత	సెప్టెంబర్	64
	6.	విద్యార్థిగా నేను...	విద్య వ్యాయామము	ఆత్మకథ	అక్టోబర్	72
	7.	సూక్తిసుధ	నీతి, విలువలు	పద్యం	నవంబర్	80
	8.	ఎవరతను?	జాతీయ నాయకుడి జీవితవిశేషాలు	వ్యాసం	నవంబర్	88
	9.	చిన్న వస్తువులు	పర్యావరణ విలువలు	పద్యం	డిసెంబర్	96
	✿	ఖరీదైన వాసన	చదువు – ఆనందించు	కథ	డిసెంబర్	103
	10.	బాలవాఙ్మయం	పిల్లల బాల్యం	వ్యాసం	జనవరి	104
	11.	వైజ్ఞానిక కబుర్లు	విజ్ఞానం	సంభాషణ	ఫిబ్రవరి	116
	✿	ఉత్తర కుమార ప్రగల్భాలు	చదువు – ఆనందించు	కథ	ఫిబ్రవరి	125
	12.	సమ సమాజం	మానవతావిలువలు	పద్యం	మార్చి	126
		అర్థాల పట్టిక				134
		భావనాపటం				138

✿ చదువు – ఆనందించులోని అంశాలు కేవలం చదవడానికి ఉద్దేశించినవి. వీటిని మూల్యాంకనంలో వినియోగించరాదు.

G6S3X1
Teacher Corner

B8H6K1
Student Corner

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

APSCERT

ఈ పాఠ్యపుస్తకం ద్వారా పిల్లలు సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలు

I. వినడం – మాట్లాడటం

- పద్యాలు, గేయాలు, సంభాషణలు మొదలగు వాటిని విని అర్థం చేసుకోవాలి. వాటి సారాంశాలను సొంత మాటల్లో చెప్పగలగాలి.
- ఆయా అంశాలకు సంబంధించిన కారణాలు వివరించగలగాలి.
- ఇవ్వబడిన అంశాలను సమర్థిస్తూ, విభేదిస్తూ మాట్లాడగలగాలి.

II. చదవడం, అవగాహనచేసుకోవడం

- పద్యాలను, గేయాలను ధారాళంగా భావయుక్తంగా, రాగయుక్తంగా చదవగలగాలి. వాటి సారాంశాలను లేదా భావాలను గ్రహించాలి.
- అపరిచిత అంశాలను చదివి అర్థంచేసుకొని అవగాహనతో జవాబులు రాయగలగాలి.
- పాఠ్యాంశాల ఆధారంగా ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు సరైనరీతిలో స్పష్టమైన జవాబులు రాయగలగాలి.
- నిర్దేశించిన అంశానికి శీర్షికను నిర్ణయించగలగాలి. ఆయా అంశాలను క్రమంలో ఉంచగలగాలి. భేదాలను గుర్తించి రాయగలగాలి.

III. స్వీయ రచన

- పాఠ్యాంశంలోని సంఘటనలను, ఆయా అంశాలను, ఆయా పాత్రలను, స్థలాలను, విషయాలను గురించి ఆలోచించి సొంతమాటల్లో రాయగలగాలి.
- ముగింపు లేని విషయాలకు లేదా అంశాలకు, కథలకు, గేయాలకు ముగింపు ఊహించి రాయగలగాలి.
- ఆయా సంఘటనల్లో తానుంటే ఏం చేసేవాడో అభిప్రాయాన్ని స్పష్టంగా సొంతమాటల్లో రాయగలగాలి.

IV. పదజాలం

- పదాలను సందర్భానుసారంగా సరైనరీతిలో సొంతవాక్యాల్లో వినియోగించగలగాలి.
- అర్థాలను, పర్యాయపదాలను గ్రహించి నిత్యజీవితంలో వినియోగించగలగాలి.
- భాషాక్రీడలు, పదపట్టికలు మొదలగు వాటి ద్వారా పదాలను రాయగలగాలి.

V. సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణ

- తెలుగు సాహిత్యంలోని వివిధ ప్రక్రియలు అంటే కథలు, కవితలు, గేయాలు, నినాదాలు, సూక్తులు, లేఖలు మొదలగు రూపాల్లో వాటిని రాయగలగాలి.
- ఆహ్వాన పత్రాలు, పోస్టర్లు మొదలగు వాటిని తయారు చేయగలగాలి.
- చిత్రాలను గీయటం, చిత్రాలకు వర్ణనలు రాయటం మొదలగునవి చేయగలగాలి.

VI. ప్రశంస

- కవులు/రచయితల రచనా విధానాన్ని, వారి భావాలను ప్రశంసించగలగాలి.
- స్ఫూర్తినిచ్చే ఏ అంశాన్నైనా లింగ, మత, వర్గ భేదరహితంగా ప్రశంసించగలగాలి.
- వివిధ సంస్కృతీసంప్రదాయాలను ప్రశంసించగలగాలి.

VII. భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

- భాషాభాగాలను గుర్తించగల్గటం, విభక్తులను గుర్తించి భాషలో వాటి ప్రాముఖ్యాన్ని తెలుసుకోగలగాలి.
- వాక్యభేదాల్ని గుర్తించడం, వాక్య విభాగాలను తెలుసుకొని గుర్తించగలగాలి.
- లింగభేద పదాలను వాక్యాలను వాటిని రాసే విధానాన్ని తెలుసుకొని రాయగలగాలి.
- సంధి, సమాసాలను గురించి అవగాహన చేసుకోవటం, వాటిని గుర్తించాలి.

AP SCERT

పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు

పాఠ్య ప్రణాళికా లక్ష్యం-1 :

- వివరణ, విశ్లేషణ ప్రతిస్పందనల కోసం భాషానైపుణ్యాలను అభివృద్ధి చేయడం.
- ముఖ్యాంశాలను గుర్తించి, సంక్షిప్తంగా వివరించడం.
- తగిన భాషతో సందర్భానికి తగిన ప్రశ్నలను చదివి అవగాహన చేసుకోవడం.
- వివిధ రకాల లేఖలు, వ్యాసాలు, నివేదికల గురించి తెలుసుకుని చదవడం.
- అవసరానికి తగిన విధంగా ఆడియో, వీడియో, పోస్టర్ వంటి ముద్రిత రూపాలు గుర్తించి తెలుసుకోవడం.

పాఠ్య ప్రణాళికా లక్ష్యం-2 :

- సాహిత్య, సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని అన్వేషణ ద్వారా అభినందించడం.
- కథలు, గేయాలు, కవిత్వాలు, నాటకాలు వంటి ప్రక్రియల శైలులను గుర్తించి, అభినందించడం.
- భిన్నమైన సామాజిక, సాంస్కృతిక కోణాలలో భావాలు వ్యక్తపరచడం.

పాఠ్య ప్రణాళికా లక్ష్యం-3 :

- భాషా నిర్మాణానికి సంబంధించిన ప్రాథమిక అంశాలను వినియోగించడం.
- విరామ చిహ్నాలు, భాషాభాగాలు, లింగం, వచనం, కాలం, వాక్య నిర్మాణం అవగాహనతో వినియోగించడం

పాఠ్య ప్రణాళికా లక్ష్యం-4 :

- కథలు, పుస్తకాలపై సమీక్ష చేయడం, గ్రంథాలయ సద్వినియోగం.
- సాహిత్యంలోని అన్ని ప్రక్రియలు చదివి సమీక్ష చేయడం.
- ప్రాజెక్టులు, మరియు నివేదికలు వంటి కార్యకలాపాలకు గ్రంథాలయాన్ని ఉపయోగించడం.

పాఠ్య ప్రణాళికా లక్ష్యం-5 :

- భాష యొక్క ప్రత్యేక లక్షణాలను గుర్తించి, అభినందించడం మరియు వినియోగించడం.
- పదాలకు అర్థాలు, సమానార్థక పదాలు, నానార్థాలు, ప్రకృతి, వికృతులు అర్థం చేసుకుని వినియోగించడం.
- భాషలో ఉన్న అక్షరాలు, స్వరాలు ఉచ్చారణ, పారిభాషిక పదాలు అర్థం చేసుకోవడం, అభినందించడం.
- పద ప్రయోగాలు, అనుప్రాసలు పూరించడం, రూపొందించడం.
- పదక్రీడలు, వాక్య పూరణలు, అంత్యాక్షరి పూరించడం, రూపొందించడం.
- సమాసం, సంధి, క్రియ రూపాలు అర్థం చేసుకోవడం, వినియోగించడం.

APSCERT

సంసిద్ధత కార్యక్రమం

AP SCERT

అభ్యసన ఫలితాలు : వర్ణమాలలోని అక్షరాలను గుర్తించగలరు.
రెండు, మూడు, నాలుగు అక్షరాల సరళ పదాలను చదవగలరు.

Z6N5W5

సంభాషణ : తరగతి ప్రారంభించే ముందు ఏదైనా అంశాలపై పిల్లలతో సంభాషించండి. వర్ణమాల చార్టులోని అక్షరాలను చూపిస్తూ నిత్య జీవితంలో ఉపయోగించే సరళ పదాలను చెప్పించండి.

కృత్యం -1: వర్ణమాలలోని అక్షరాలను గుర్తింప చేయడం

అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఊ ఋ ౠ ఌ ౡ
ఎ ఏ ఐ ఒ ఓ ఔ ం ః
క ఖ గ ఘ ఙ
చ ఛ జ ఝ ఞ
ట ఠ డ ఢ ణ
త థ ద ధ న
ప ఫ బ భ మ
య ర ల వ శ ష స హ ళ క్ష ఱ

ఌ ౡ చ, ఞ అక్షరాలు ప్రస్తుతం వాడుకలో లేవు.

కృత్యం -2 : కింది పదాలను విద్యార్థులచే చదివించండి.

రెండక్షరాల పదాలు		మూడక్షరాల పదాలు		నాలుగక్షరాల పదాలు		'ం' తో కూడిన పదాలు	
ఆట	ఈట	అలక	నడక	అపజయం	జలజల	గంట	జంట
ఊట	ఏట	ఆయన	ఈయన	సహచర	గడవటం	పంట	బలం
యమ	రమ	రగడ	జగడ	వదలక	నడలక	జలం	కలం
లత	లయ	నటన	ఘటన	ఏడవటం	కలకలం	వంద	కంద
దడ	దయ	ఎకర	పసర	దశరథ	ఉడకటం	వదనం	సదనం
ఈత	శత	లలన	రచన	ఆమరణ	ఆదరణ	సంబరం	అంబరం
తల	నల	వరస	వలస	పడమర	కరవడం	అందం	చందం
నస	వస	అమల	కమల	మలమల	గలగల	నందనం	వందనం

కృత్యం -3 : కింది వాక్యాలను చదివించండి.

మమతల గడప
మనం కల కనగలం
ఊరవతల ఆలయం
మనం ఆట ఆడగలం
నందనవనం మంగళకరం
కపటం వదలగలం
ఈ కమలం ఎంత?
మందర వన పయనం

APSCERT

కృత్యం -1 : కింది అక్షరాలను చదవండి. వర్ణమాలలో గుర్తించండి.

ఉ	డ	త
అ	ర	క

బ	ల	పం
ప	డ	వ

కృత్యం -2 : ఈ కింది అక్షరాలకు పదాలు తయారు చేయండి.

ట	_____	అ	_____	డ	_____
జ	_____	త	_____	గ	_____
ఈ	_____	ద	_____	ర	_____

కృత్యం -3 : కింది అక్షరాలను కలిపి చదవండి. రాయండి.

కృత్యం -4 : కింది పదాలను చదవండి. క, డ, ప, ల, వ అక్షరాలను గుర్తించి ◯ చుట్టండి.

తలగడ పండితులు నిలకడ కలత కలవరం వందనము

ఉక్తలేఖనం

AP SCERT

అభ్యసన ఫలితాలు : వర్ణమాలలోని మహాప్రాణాక్షరాలను గుర్తించగలరు.

రెండు, మూడు, మహాప్రాణాక్షరాలను పదాలను చదవగలరు.

కృత్యం -1 : వర్ణమాలలోని కింది మహాప్రాణాక్షరాలను గుర్తింప చేయండి.

ఖ, ఘ, ఛ, ఝ, ఠ, ఢ, �థ, ధ, ఫ, భ

కింది పదాలను పిల్లలతో చదివించండి.

రెండక్షరాల పదాలు		మూడక్షరాల పదాలు	
నఖం	ఘనం	ముఖము	ఘనత
ఛత్రం	ఝషం	కంఠము	ఢమరుకం
మఠం	ధంక	కథనం	మంథర
పథం	ధనం	ఫలితం	సంభవం
ఫలం	భవం	రభస	ధవళం

కృత్యం -2 : కింది వాక్యాలను పిల్లలతో చదివించండి.

అమల పలక శనగ పంట కలల ఫలం చకచక నడక జడ గంట

రమ ఉంగరం శంకర మఠం సమర పథం మంథర కంఠము అవసర ధనం

మన కథనం ఘన ఛత్రం

గంట గణగణ మోగింది నడక చకచక సాగింది చినుకు టపటప పడింది తల గిరగిర తిరిగింది

కృత్యం -3 : భాషా క్రీడ అక్షరాల విన్యాసాన్ని చదివించి గుర్తింపచేయండి.

1. అక్షర – రక్షణ 2. కలక – కలము 3. తల – లత

4 ఉడత – తబల 5. నటన – నగలు 6. బలపం – పంజరం

7. సగం – గంప 8. ఎడమ – మడమ 9. కలము – మునగ

కృత్యం - 4 : నిన్నటి వరకు నేర్పిన పదాలపై ఉక్తలేఖనం నిర్వహించాలి.

AP SCERT

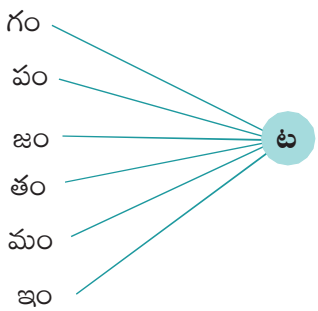
కృత్యం - 1 : ఈ కింది అక్షరాలను చదువుదాం. అక్షరాలతో ఏర్పడే పదాలను రాద్దాం.

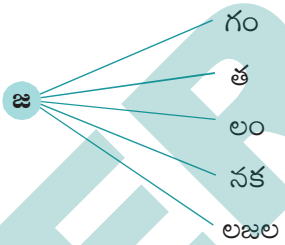
ఊ _____ ఏ _____ ఓ _____

ధ _____ ఖ _____ ఘ _____

ఫ _____ ఛ _____ ఢ _____

కృత్యం - 2 : ఈ కింది అక్షరాలను కలిపి చదవండి. రాయండి. సొంత వాక్యాలను చెప్పండి.

కృత్యం -3 : ఈ కింది వాక్యాలను చదవడానికి ప్రయత్నించండి.

జమున చక చక నడిచింది	వేళకు బడికి పోదాం	రగడ చేయకండి
పండుగ సరుకులు తేవాలి	ఫలములు కోసి తింటారు	నీ పేరేమిటి?

కృత్యం -4 : గళ్ళలోని అక్షరాలతో పదాలను తయారుచేయండి.

1	2	3	4	5	6	7	8
శ	ఈ	0	ద	గ	ట	డ	ప

2, 5 ..... 5, 7, 8 .....

4, 1 ..... 5, 3, 8 .....

4, 3, 7 ..... 8, 7, 5 .....

8, 3, 6 .....

AP SCERT

అభ్యసన ఫలితాలు : గుణింత అక్షరాలను గుర్తించగలరు. రాయగలరు.
గుణింతాక్షర పదాలను చదవగలరు.

అ	ఆ	ఇ	ఈ	ఉ	ఊ	ఋ	ౠ
◌	◌ా	◌ి	◌ీ	◌ు	◌ూ	◌ృ	◌ౄ

కృత్యం - 1 : గళ్ళలోని గుణింతాక్షరాలను అనుసరిస్తూ గుణింత అక్షరాల కింద గీత గీయండి.

పాపల్లారా రారండి!
చక్కటి రంగులు చూడండి
గులాబి పువ్వును నేనండి
ఎరుపు రంగు నాదండి

బంతి పువ్వును నేనండి
పచ్చ రంగు నాదండి
మల్లెపువ్వు నేనండి
తెలుపు రంగు నాదండి.

కృత్యం -2 : కీలక పదాలను చదవండి.

◌	◌ా	◌ి	◌ీ	◌ు	◌ూ	◌ృ
కలము	తామర	కిరణం	కీటకం	గుబులు	కూతురు	జాగృతి
కనకం	బాసర	గిలక	చీకటి	కులుకు	గూడు	ఆకృతి
గరళం	శారద	చివర	పీడనం	గురువు	తూనీగ	శృతి
మడమ	యాతన	జిరాఫీ	దీపావళి	చురుకు	నూకలు	మృగం
వనజ	మాయ	తివాచి	మీగడ	బుడుగు	పూనకం	ధృతి
వరద	వాకిలి	నివాసం	వీధి	తుడుచు	మూలుగు	బృందం
తనయ	నాశనం	మిఠాయి	చీలిక	దుముకు	సూచన	గృహం
నరకం	గారాబం	పిలక	శీతలం	దులుపు	పూలు	కృప
తగరం	కాపలా	వినడం	నీరసం	గుబురు	కూన	ధృవ

కృత్యం -3 : గేయాన్ని చదివించండి.

ఆవు ఆవు ఏమంటావ్?
అంబా అంబా అని నేనంటా
పిల్లి పిల్లి ఏమంటావ్ ?
మ్యావ్..మ్యావ్ అని నేనంట
కుక్కా కుక్కా ఏమంటావ్?
భౌ..భౌ..అని నేనంట!

కాకి కాకి ఏమంటావ్?
కావ్. కావ్ అని నేనంట
కప్ప కప్ప ఏమంటావ్ ?
బెకబెక అని నేనంటా!

APSCERT

కృత్యం -1 : గీత గీసిన అక్షరాల తేడాను గుర్తిస్తూ పదాలు చదవండి.

పుడమి	–	పూనకం	గుబురు	–	గూడు
బుడగ	–	బూరెలు	ముదురు	–	మూడు
సులువు	–	సూచన	కులుకు	–	కూతురు
తులం	–	తూకం	చురుకు	–	చూపు
నులక	–	నూకలు	జులాయి	–	జూదము

కృత్యం -2 : క్రింది పదాలు సరిచేసి వాక్యాలు రాయండి

1. కోతి ఎగిరింది గోడ పైకి
2. ఉంటుంది తీయగా మామిడి పండు
3. కావాలి వానాకాలంలో గొడుగు
4. చేసింది పాప మారాం
5. పెరిగింది పంట ఏపుగా

కృత్యం - 3 : పట్టికలోని పదాలు చదవండి వస్తువుల పేర్లను తెలిపే పదాలు గుర్తించి రాయండి.

దీపం	బాలిక	పార
పిడక	దీపావళి	పీట
రంపం	అడవి	సంగతి
చీల	ఎనిమిది	సినిమా
జింక	గంప	సంచి

కృత్యం - 4 : క్రింది అక్షరాలను ఉత్వం (ు)ఊత్వం (ూ) చేర్చి రాయండి.

అకారం	క	గ	చ	జ	ట	డ	ప	బ
ఉత్వం (ు)								
ఊత్వం (ూ)								

AP SCERT

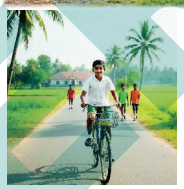
అభ్యసన ఫలితాలు : ఎ, ఏ, ఐ, ఒ, ఓ, ఔ ల గుణింతాక్షరాలను గుర్తించగలరు. రాయగలరు.
గుణింతాక్షర పదాలను చదవగలరు.

ఎ	ఏ	ఐ	ఒ	ఓ	ఔ
ె	ే	ై	ొ	ో	ౌ

కృత్యం - 1 : గేయంలోని గుణింత అక్షరాలను పై పట్టికలోని గుణింతాల ఆధారంగా గుర్తించండి.

బండెక్కి మనము
ఏ ఊరెళదాం ?
బండెక్కి మనము
బందరు వెళదాం
సైకిల్ ఎక్కి మనము
ఏ ఊరెళదాం ?

సైకిలెక్కి మనము
శ్రీశైలం వెళదాం
నౌకెక్కి మనము
ఏ ఊరెళదాం?
నౌకెక్కి మనము
విశాఖ వెళదాం!

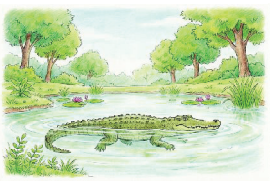

కృత్యం -2 : గుణింతాల చార్టులో ె, ే, ై, ొ, ో లతో ఉన్న గుణింతాక్షరాల పదాలను చదివించండి.

ె	ే	ై	ొ	ో
చెరువు	రేడు	పైడి	గొడుగు	దోమ
పందెము	తేయాకు	పైకం	పొదుపు	సపోట
నెల	దేశం	సైకిల్	కొంగ	జోడి
గెలుపు	గేదె	టైరు	తొండ	కోట
తెలుగు	వేషం	మైదా	పొగ	కోడి

కృత్యం -3 : క్రింది వాక్యాలు చదివించండి.

తోటలోన తొండ ఉంది
కొండమీద కోతి ఉంది
చెరువులోన కొంగ ఉంది
మడుగులోన మొసలి ఉంది

కృత్యం - 4 : నిన్నటి వరకు నేర్పిన పదాలపై ఉక్తలేఖనం నిర్వహించాలి.

ARSCERT

కృత్యం -1 : కింది అక్షరాలకు ఎత్వ (ె), ఏత్వ (ే), ఒత్వ (ొ), ఓత్వ (ో)లను చేర్చి గుణింతాలను రాయండి.

్	క	బ	ద	స	గ	మ	ట	ల
ఎత్వం (ె)								
ఏత్వం (ే)								
ఒత్వం (ొ)								
ఓత్వం (ో)								

కృత్యం -2 : గళ్ళలోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

కో	తి	గొ	డు	గు
తో	డే	లు	కో	డి
సొ	గ	సు	పూ	సె

కృత్యం- 3 : కింది పదాలు చదవండి.

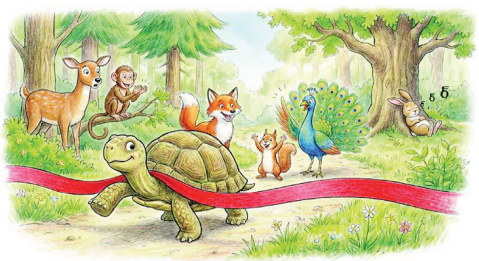
గెలుపు	నేరేడు	తేనీరు	గొడుగు	కోట
తెలుపు	మారేడు	తేయాకు	తొడుగు	తోట
సొరకాయ	సమోస	దేశము	వేషము	సపోటా

కృత్యం - 4 కథను చదవండి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

కుందేలు తాబేలు పరుగు పందెం కాసాయి. కుందేలు పరుగు తీసింది. తాబేలు నడక సాగింది. కుందేలు కునుకు తీసింది. తాబేలు ఆగకుండా నడిచింది. తాబేలు పందెం గెలిచింది.

1. కుందేలు తాబేలు ఏ పందెం కాసాయి?

2. కునుకు తీసింది ఎవరు?

3. పందెం గెలిచింది ఎవరు?

4. ఆగకుండా నడక సాగించింది ఎవరు?

APSCERT

అభ్యసన ఫలితాలు : అన్ని గుణింతాక్షర పదాలను చదవగలరు. రాయగలరు.

శారద	మిరప	జామ	లోపల
బొలరు	వాసన	చీమ	పొడరు
దైవం	గౌతమి	గులక	మొలక
గాజు	గోపురం	గెల	కైక
మారేడు	కుంకుమ	చేప	జేజేలు
పెదవి	డైరీ	పైరు	పెసర
కుందేలు	కొలత	చొరవ	కోపం

కృత్యం - 2 : గేయాన్ని గురించి మాట్లాడించండి.

మిలమిల మెరుపుల వాన
పెళపెళ ఉరుముల వాన
టపటప చినుకుల వాన
చిటపట కురిసిన వాన
పిల్లలను తడిపిన వాన
పడవలు విడిచిన వాన

కృత్యం - 3 : కింది వాక్యాలను చదవండి.

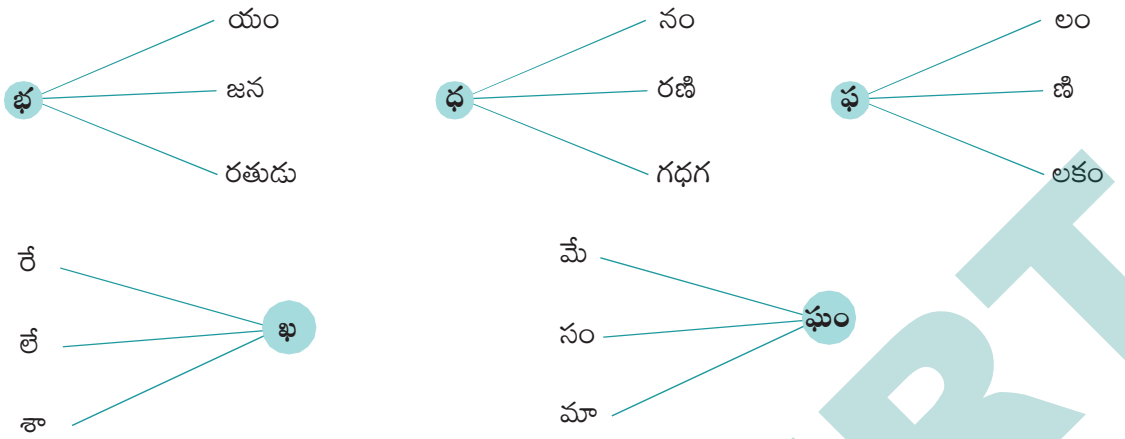
దివిజ, వనజ జామ తోటకు వెళ్లారు
జామకాయలు చూసారు. కోయబోయారు
తోటమాలి రంగయ్య చూసాడు.
ఎవరది ఎవరది అని అరిచాడు.
దివిజ, వనజ పరుగో పరుగు.

కృత్యం - 4 : నిన్నటి వరకు నేర్పిన పదాలపై ఉక్తలేఖనం నిర్వహించాలి.

APSCERT

కృత్యం – 1 : పదాలు తయారు చేయండి. రాయండి.

కృత్యం – 2 : క్రింది పదాలను సరియైన ఖాళీలతో పూరించండి

ఘీంకారం – మేఘాలు – ఖైదీ – ఋషం – మిఠాయి

1. జైలులో ఉండేవాడిని ..... అంటారు.
2. ఏనుగు అరుపును ..... అంటారు
3. వానలు కురిపించేవి .....
4. తీపి ..... లను నేను తింటాను.
5. ..... అనగా చేప.

కృత్యం – 3 : ఇవి చదవండి. ఏమి జరిగిందో చెప్పండి.

చిటపట చినుకులు కురిసాయి
వాగులు వంకలు పారాయి
చెరువులు కాలువలు నిండాయి
చెరువులో చేపలు చేరాయి
చేపలు పడదాం రారండి

కృత్యం 4 : కింది పేరాలు చదవండి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

పూర్వం జంబూ ద్వీపాన్ని విక్రమార్కుడు అనే రాజు పాలించేవాడు. ఒకసారి ఆయన దేశ సంచారం చేస్తూ గంగానది తీరంలో రామాపురం గ్రామం చేరుకున్నాడు. నదిలో స్నానం చేసాడు. గుడిలో పూజలు చేసాడు. రైతులను కలిశాడు. వారి కష్టసుఖాలను తెలుసుకున్నాడు.

ప్రశ్నలు:

1. రాజు చేరుకున్న గ్రామం పేరు ? జ. _____
2. దేశ సంచారం చేస్తున్నది ఎవరు? జ. _____
3. రాజు ఏ నదిలో స్నానం ఆచరించాడు? జ. _____
4. నీకు తెలిసిన రెండు నదుల పేర్లు రాయండి. జ. _____

AP SCERT

కృత్యం – 1 : కింది పదాలను చదివించండి.

కమల	సూచన	కొలత	గార	గృహం	లోపల	తికమక	కెరటం
పొడరు	మీగడ	దేవత	గారాబం	కుంకుమ	పైరు	నాటకం	ముఖము

కృత్యం –2 : వాక్యాలను విద్యార్థులచే చదివించండి.

పాప పాట పాడింది

నీలిమ చీర ఉతికింది

చింతకాయ పులుపు

బాబు బూర ఊదాడు

కొంగ చేపలు తింటుంది

గోరంత దీపం కొండంత వెలుగు

ఈ పలక ఎవరిది?

తులసి ఔషధ మొక్క

గురువు దైవంతో సమానం

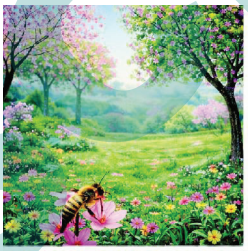
అమ్మ నడిచే దేవత

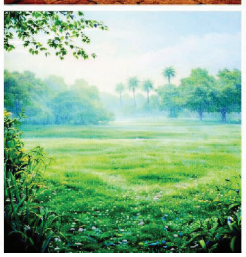

కృత్యం – 3 : గేయాన్ని చదివించండి.

ధమధమ ఉరుములు ఉరిమేకాలం
చిట పట చినుకులు రాలేకాలం
ఏకాలం? ఇది ఏకాలం?
చెమటలు వంటికి పట్టేకాలం
చెరువులు బావులు ఎండే కాలం.
ఏకాలం? ఇది ఏకాలం?
కుప్పగా మంచు కురిసేకాలం
దుప్పటి లోపల దూరేకాలం
ఏకాలం? ఇది ఏకాలం?

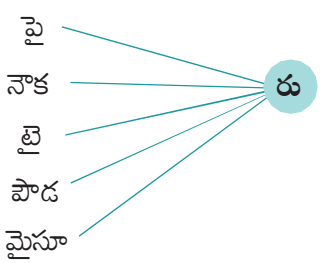

కృత్యం – 4 : నిన్నటి వరకు నేర్పిన పదాలపై ఉక్తలేఖనం నిర్వహించాలి.

APSCERT

కృత్యం – 1 : తేడాలను గుర్తిస్తూ పదాలు చదవండి.

కరణం – కారణం	మింగడం – మీగడ	కిటికి – కీటకం	గుండు – గూడు	తులసి – తూనిక
జెమిని – జేజేలు	కెరటం – కేసరి	కొడుకు – కోడలు	నొసలు – నోరు	కోట – కోణం

కృత్యం – 2 : పదాలు తయారుచేయండి రాయండి.

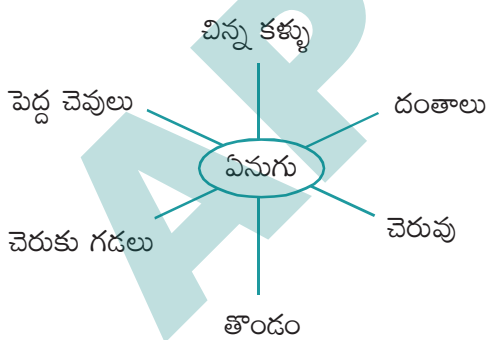

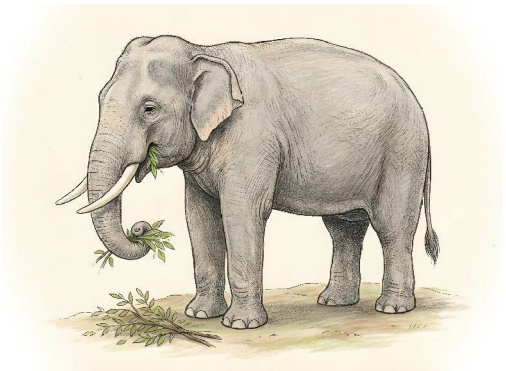

కృత్యం – 3 : పట్టికలోని పదాలను చదవండి. వస్తువుల పేర్లను తెలిపే పదాలు గుర్తించి రాయండి.

దీపం	బాలిక	పార
పిడక	దీపావళి	పీట
రంపం	అడవి	కొడవలి
చీల	ఎనిమిది	సినిమా
జింక	గంప	సంచి

కృత్యం – 4 : పదాల ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి.

అభ్యసన ఫలితాలు : ద్విత్వాక్షర పదాలను చదవగలరు. రాయగలరు.

కృత్యం - 1 : పదాలలో ఒత్తులను గుర్తించండి.

పొద్దు	ఎత్తు	గడ్డి	మెట్టు	సజ్జ	పిచ్చివాడు	దగ్గు	వద్దు
చుక్క	రచ్చ	లక్క	పచ్చి	కట్టుకథ	చిన్నవాడు	గడ్డం	రద్దు

కృత్యం - 2 - చదివించండి. పలికించండి.

బుజ్జి	ఇచ్చుట	జిడ్డు	గుట్ట	గడ్డి	దిద్దు	అగ్గి	గొప్పలు
సజ్జలు	మెచ్చుట	గుడ్డు	చుట్టూ	నడ్డి	సద్దు	దిగ్గజం	కప్పలు

కృత్యం - 3 : చదివించండి. పలికించండి.

బుజ్జి - గజ్జి గుట్ట - పొట్ట గడ్డి - బుడ్డి సజ్జ - బొజ్జ మొత్తం - పొత్తం

కృత్యం - 3 : ద్విత్వాక్షర పద వాక్యాలను చదివించండి.

అగ్గి మీద గుగ్గిలం

మచ్చలు లేని పుచ్చకాయ

గట్టు పైన చెట్టుమీద పిట్టవుంది

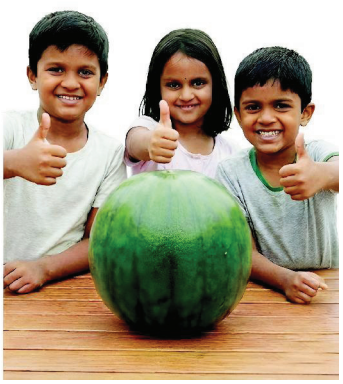
అడ్డమైన గడ్డి తినరాదు

కత్తెరతో ఇత్తడి కోయగలమా?

అక్షరాలు దిద్దండి

కన్నయ్య వెన్న తిన్నానని అన్నాడు

కృత్యం - 4 : నిన్నటి వరకు నేర్పిన పదాలపై ఉక్తలేఖనం నిర్వహించాలి.

AP SCERT

కృత్యం – 1 : కింది పదాలు స్పష్టంగా చదవండి.

బుగ్గ గుడ్డు ఒడ్డాణం ఒత్తులు పచ్చగడ్డి లడ్డు గగ్గోలు

ఎత్తు చిచ్చుబుడ్డి గుగ్గిళ్ళు దగ్గర బిడ్డ అత్త మగ్గం

సగ్గుబియ్యం సజ్జలు

కృత్యం – 2 : కింది గళ్ళలోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

మ	రా	సి	నీ
జ	క	గ్గు	డ
మ	బ్బు	రా	దు
ఫో	జు	జో	ళ్ళు

మబ్బు.

కృత్యం – 3 : కింది పదాలకు సరైన చోట ఒత్తులు చేర్చి రాయండి.

పూల బుట _____ జునుపాలు _____ జీలకర _____

నలకాకి _____ గొరెల మంద _____ వెనపూస _____

కృత్యం – 4 : కింది వాటిలో పదాల వరుసను సరిచేసి విరామ చిహ్నాలు పాటిస్తూ వాక్యాలు రాయండి.

1. లలిత లెక్క పెట్టింది గవ్వలు
2. తల కావాలి దువ్వెన దువ్వుకోవడానికి
3. పుట్టింది ఆవుకు దూడ
4. అవ్వ కవ్వంతో చిలికింది పెరుగు.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

AP SCERT

అభ్యసన ఫలితాలు : ద్విత్వాక్షర పదాలను చదవగలరు. రాయగలరు.

కృత్యం - 1 : ప బ మ య ర ల వ ళ స అక్షరాల ఒత్తులను గుర్తించండి.

గొప్పతనం తిమ్మిరి మల్లెదండ దివ్వె తుళ్ళింత బొబ్బిలి అయ్యయ్యో కుర్రవాడు
తపస్సు మబ్బులు

కృత్యం - 2 : ద్విత్వాక్షర పద వాక్యాలను పలికించండి.

1. తపస్సులో మనస్సు నిలపాలి
2. గువ్వా మువ్వ సవ్వాడల్లే నవ్వాలమ్మ
3. చల్లని పందిరిపై మల్లెలు పూశాయి
4. వెర్రి పనులు చేసి చిర్రుబుర్రు లాడకు
5. వియ్యాలవారితో కయ్యాలేల
6. తమ్ముడు తొమ్మిది బొమ్మలు అడిగాడు
7. ఇబ్బడి ముబ్బడిగా దుబ్బులు పెరిగాయి
8. డప్పు మోగింది ఇప్పుడు కదలండి

కృత్యం -3 : కింది గేయం చదివించండి.

చింత చెట్టు చిలకల తోటి
ఏమని పలికింది?
చిలకల్లారా.. ! చిలకల్లారా.. !
వద్దూ వద్దంది

కొబ్బరి చెట్టు చిలకల తోటి
ఏమని పలికింది ?
చిలకల్లారా.. ! చిలకల్లారా.. !
వద్దూ వద్దంది

జామ చెట్టు చిలకల తోటి
ఏమని పలికింది?
చిలకల్లారా.. ! చిలకల్లారా.. !
రండీ రండంది.

మామిడి చెట్టు చిలకల తోటి
ఏమని పలికింది?
చిలకల్లారా.. ! చిలకల్లారా.. !
రండీ రండంది.

AP SCERT

కృత్యం – 1 : కింది పదాలు చదివి ద్విత్వాక్షరాల కింద ◯ చుట్టండి.

పెళ్ళి – గువ్వలు – చెల్లెలు – గుర్రం – రొయ్య – కొమ్మలు

రిబ్బను – తప్పులు – పన్నాగం – మద్దెల – మేనత్త – గొడ్డలి.

కృత్యం – 2 : కింది ఖాళీలలో సరైన పదం ఉంచి చదవండి. రాయండి.

గబ్బిలం – గొళ్ళెం – కొబ్బరి నీళ్లు – కళ్ళు

1. ..... చీకటిలో తిరుగుతుంది.
2. తలుపుకు ..... ఉంటుంది.
3. ఎండాకాలంలో ..... తాగితే మంచిది.
4. పిల్లి ..... చీకటిలో మెరుస్తాయి.

కృత్యం – 3 : గళ్ళలోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

క	ప్ప	వి	సు	న
కి	ళ్ళి	మ	బ్బు	లు
రం	బొ	జ్జ	పే	గు
గ	బ్బి	లం	ను	జ్జు
ఉ	లి	కొ	బ్బ	రి

....

....

....

....

....

కృత్యం – 4 : గేయం చదవండి. గేయం ఆధారంగా కింది వాక్యాలు జతపరచండి.

బజ్జీలండీ బజ్జీలు – వేడివేడి బజ్జీలు

కారం కారం బజ్జీలు – మిరపకాయ బజ్జీలు.

నోరూరించే బజ్జీలు – బంగాళాదుంప బజ్జీలు

ఘుమఘుమలాడే బజ్జీలు – అరటికాయ బజ్జీలు

అతిగా తింటే ముప్పండి – అందరికీ ఇది చెప్పండి.

<u>కింది వాక్యాలు జతపరచండి.</u>

1. నోరూరించే బజ్జీలు — అరటికాయ బజ్జీలు
2. కారం కారం బజ్జీలు — బంగాళాదుంప బజ్జీలు
3. ఘుమఘుమలాడే బజ్జీలు — మిరపకాయ బజ్జీలు.

APSCERT

అభ్యసన ఫలితాలు : సంయుక్తాక్షర పదాల పునశ్చరణ – పదాలను గుర్తించండి.

కృత్యం – 1 : కింది పదాలలోని సంయుక్త అక్షరాలను గుర్తించండి.

ద్వారం – చెట్లు – పుస్తకం – శుభ్రత – నిర్మలం – ఉత్సవం – మర్కటం – స్వామి – కష్టం – సూర్యుడు
ఓర్పు – స్నేహం – కర్పూరం – వర్గం – సర్పం – దర్పం – దుర్దురం – మర్మం – నష్టం – పూజ్యుడు

కృత్యం – 2 : సంయుక్తాక్షరాలలోని హల్లుల కలయికను తెలుసుకుందాం. పదాలు చదువుదాం, రాద్దాం.

1. చక్ + ర్ + అ + ం ⟶ చక్రం
2. చంద్ + ర్ + ఉ + డు ⟶ చంద్రుడు.
3. సూర్ + య్ + ఉ + డు ⟶ సూర్యుడు.
4. ఇడ్ + ల్ + ఈ ⟶ ఇడ్లీ.
5. పట్ + న్ + అ + ం ⟶ పట్నం.
6. శ్ + ర్ + ఈ + ను ⟶ శ్రీను.
7. ద్ + వ్ + ఆ + రం ⟶ ద్వారం
8. ఖర్ + చ్ + ఉ ⟶ ఖర్చు
9. కల్ + మ్ + అ + షం ⟶ కల్మషం
10. పుస్ + త్ + అ + కం ⟶ పుస్తకం

11. ఉత్ + స్ + వ్ + అ + ం = _____
12. కర్ + ష్ + క్ + ఉ + డ్ + ఉ = _____
13. ఏర్ + ప్ + అ + డ్ + ఆ + ల్ + ఇ = _____
14. చంద్ + ర్ + అ + ం = _____
15. వస్ + త్ + ర్ + అ + ం = _____
16. రాస్ + త్ + ఆ + న్ + ఉ = _____

కృత్యం – 3 : కింది పేరా చదవండి. సంయుక్తాక్షర పదాలను గుర్తించి రాయండి.

రమ్య సంధ్య అక్క చెల్లెళ్ళు. రమ్యకు ఇడ్లీలు అంటే చాలా ఇష్టం. సంధ్యకు ఉప్మా అంటే చాలా ఇష్టం చట్నీ లేకపోయినా సరే తినేస్తారు. వాళ్ళ తమ్ముడు ఇంద్ర. వాడు చాక్లెట్లు ఎక్కువగా తింటాడు. డాక్టర్ గారు వాడి పళ్ళు పుచ్చిపోయాయని చెప్పారు.

కృత్యం – 4 : నిన్నటి వరకు నేర్పిన పదాలపై ఉక్తలేఖనం నిర్వహించాలి.

APSCERT

కృత్యం - 1 : సంయుక్త రూపాలలో ఏర్పడిన పదాలను గమనించండి.

తర్ + క్ + అం	తర్కం	పద్ + మ్ + అ	పద్మ
ఖ డ్ + గ్ + అం	ఖడ్గం	మా + ర్ + ప్ + ఉ	మార్పు
దర్ + జ్ + ఆ	దర్జా	అర్ + థ్ + అం	అర్థం
వార్ + త్ + అ	వార్త	గర్ + వ్ + అం	గర్వం
శబ్ + ద్ + అం	శబ్దం	కోట్ + ల్ + ఉ	కోట్లు

కృత్యం - 2 - కింది పదాలు చదివి సంయుక్తాక్షరాలకు ◯ చుట్టండి.

కర్షకుడు - సంవత్సరం - స్వర్గం - మర్యాద - ప్రమాదం

మహాత్మ - నిర్భయం - ప్రశ్న - అగ్ని - వర్ధంతి

కృత్యం - 3 : వాక్యాలు చదవండి. ఆలోచించి సమాధానాలను రాయండి.

1. మనకు వేడి, వెలుతురు, ఎండ ఇచ్చేవాడు _____
2. మేడ పైకి చేరాలంటే ఎక్కవలసినవి _____
3. గురువారం తర్వాత రోజు _____
4. వానకు మరో పేరు _____
5. పడమరకు ఎదురు దిక్కు _____
6. రాత్రులలో ఆకాశంలో కనిపించేవి _____

కృత్యం - 4 : కింది పేరాను చదివి ఖాళీలను పూరించండి.

సాన పెడితేనే వజ్రం కాంతి ఇస్తుంది. చక్కగా దున్నితేనే పొలం పంటనిస్తుంది . బాగా కష్టపడితేనే ఫలితం అందుతుంది. అలాగే భూమి మీద ఎంత అజ్ఞాని అయినా చదువుకుంటేనే వివేకి అవుతాడు.

1. అజ్ఞాని చదువుకుంటే ..... అవుతాడు.
2. ఫలితం పొందాలంటే మనం .....
3. సానపెడితేనే ..... కాంతి ఇస్తుంది.
4. పొలం మంచి పంటను ఇవ్వాలంటే .....

AP SCERT

అభ్యసన ఫలితాలు : సంయుక్తాక్షర పదాలను పునశ్చరణ – పదాలను గుర్తించి చదవగలరు, రాయగలరు.

కృత్యం – 1 : కింది పదాలను కలిపి రాయండి మార్పును చర్చించండి.

1. వీళ్ళందరు = వీళ్ళు + అందరు (ళ్ళ్ + ఉ) అ = ళ్ళు
2. ఇల్లుంది = ఇల్లు + ఉంది (ల్లు + ఉ) ఉ = ల్లు
3. ప్రజలందరూ = ప్రజలు + అందరూ (ల్ + ఉ) అ = ల
4. డొక్కలెండిపోయిన = డొక్కలు + ఎండిపోయిన (ల్ + ఉ) ఎ = లె
5. ముసలి వారుంటే = ముసలివారు + ఉంటే (ర్ + ఉ) ఉ = రు

కృత్యం – 2 : కింది పొడుపు కథలు వినండి. ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పండి.

1. తోక లేని పిట్ట తొంభై ఆమడలు తిరిగింది .....
2. తోకతో తాగే పిట్ట .....
3. నాలుగు కాళ్లు ఉంటాయి గాని నడవలేదు .....
4. తెల్లటి పొలంలో నల్లని విత్తనాలు చేత్తో చల్లుతాం కళ్ళతో ఏరతాం .....
5. గుడి నిండా నీళ్లు గుడికి తాళం .....

కృత్యం – 3 : పేరాను చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

మానవాళికి ప్రాణాధారమైన నీటిని కాపాడుకోవాలి. పతి ఒక్కరూ బాధ్యతగా ఆ నీటిని పొదుపుగా వాడుకోవాలి. దీని గురించి అవగాహన ఏర్పడాలి. దీనికి మంచి మార్గం భూగర్భ జలాలను పెంచుకోవాలి. కనుక ఇంకుడు గుంటలు ఎక్కువగా ఏర్పరచుకుంటే భూగర్భ జలాలు అడుగంటి పోవు. వర్షపు నీరు, వాడిన నీరు ఇంకుడు గుంటలోకి ఇంకేలా చేయాలి. ఇంకుడు గుంటలో ఇసుక కంకర వేయాలి.

ప్రశ్నలు :

1. మానవాళికి ప్రాణాధారమైనది ఏది?
2. నీటిని కాపాడటం ఎవరి బాధ్యత ?
3. ఇంకుడు గుంటలు ఎందుకు నిర్మించాలి?
4. పై పేరాకు శీర్షికను పెట్టండి.

కృత్యం – 4 : నిన్నటి వరకు నేర్పిన పదాలపై ఉక్తలేఖనం నిర్వహించాలి.

APSCERT

కృత్యం - 1 : మీకు తెలిసిన సంయుక్తాక్షర పదాలను రాయండి.

1. _____ 2. _____ 3. _____

4. _____ 5. _____ 6. _____

7. _____ 8. _____ 9. _____

10. _____ 11. _____ 12. _____

కృత్యం - 2 : కింది వాక్యాలను సరిచేసి రాయండి.

1. ముగ్గు చూడు ఈ అత్తమ్మ
2. ఇది ముగ్గు తెలిపే స్త్రీ శక్తిని
3. సందేశాలు ముగ్గులు ఇవి ఇచ్చే
4. జాతీయ ముగ్గులో చూడండి జెండాను
5. వారు ముగ్గు వేశారు చంద్రయాన్

_____

_____

_____

_____

_____

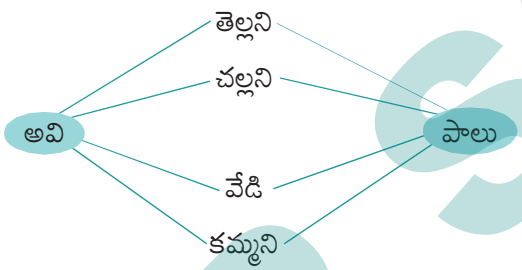
_____

_____

_____

_____

కృత్యం - 3 : పట్టిక ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

కృత్యం - 3 : కింది పేరాను చదివి ద్విత్వ, సంయుక్త అక్షరాలున్న పదాలు రాయండి.

రవి వేగంగా పరుగెత్తి పాఠశాలకు వచ్చాడు . పుస్తకాల సంచి మోసుకుని వచ్చాడు. అప్పటికే ఎర్రగా ఎండ కాస్తుంది. నల్లని బూట్లు బయటే విప్పి తరగతి లోపలికి వెళ్ళాడు. నల్లబల్లపై తెల్ల సుద్ద ముక్కతో గుండ్రంగా తన పేరు రాశాడు.

_____ _____ _____

_____ _____ _____

_____ _____ _____

_____ _____ _____

_____ _____ _____

_____ _____ _____

APSCERT

అభ్యసన ఫలితాలు : గేయాన్ని సొంతగా చదివి పాడగలరు. కథను చదివి అవగాహన చేసుకోగలరు.

కృత్యం - 1 : కింది గేయాన్ని చదివించండి.

పుస్తకాలు! పుస్తకాలు! పుస్తకాలు!
పుస్తకాలే సాటిలేని నేస్తాలు.
ఆటలన్నీ ఆడిస్తాయి పుస్తకాలు,
పాటలన్నీ పాడిస్తాయి పుస్తకాలు.
భాషలన్నీ నేర్పుతాయి పుస్తకాలు,
మాట తీరు చెప్పుతాయి పుస్తకాలు.
అజ్ఞానపు చీకట్లకు పుస్తకాలు
విజ్ఞానపు సూరీళ్ళు పుస్తకాలు
పుస్తకాలు! పుస్తకాలు! పుస్తకాలు,
ఈ జగతి భవిష్యత్తుకు నేస్తాలు.

కృత్యం - 2 : కింది కథను చదివించి, దానిలోని నీతిని చెప్పించండి.

ఒక పక్షి చెరువులో నీళ్లు తాగుతుంటే అక్కడ అకస్మాత్తుగా ఒక చీమ నీళ్ళల్లో పడటం చూసింది. పాపం చిన్న చీమ నీళ్లల్లో ఈదలేక కాళ్లు చేతులు కొట్టుకుంటుంది. జాలిపడి ఆ పక్షి చీమని ఎలాగైనా కాపాడాలని అనుకుంది. చుట్టుపక్కల వెతికి ఒక ఆకును తీసుకుని వచ్చి చీమ దగ్గర పడేసింది. చీమ ఆకుపైకి ఎక్కి చెరువు ఒడ్డుకు చేరింది. పక్షికి కృతజ్ఞతలు చెప్పింది. ఒకరోజు పక్షి చెట్టు కొమ్మపై ఉన్న సమయంలో, ఒక వేటగాడు పక్షిని చూసి బాణంతో కొట్టాలని ప్రయత్నిస్తున్న సమయంలో చీమ చూసిచటుక్కున వేటగాడిని కుట్టింది. బాణం గురి తప్పింది. పక్షి బ్రతికిపోయింది. అలా చీమ పక్షి ప్రాణం కాపాడింది.

నీతి : .....

కృత్యం - 4 : నిన్నటి వరకు నేర్పిన పదాలపై ఉక్తలేఖనం నిర్వహించాలి.

కృత్యం - 1 : కింది పదాలను ఉపయోగించి సొంత వాక్యాలు రాయండి.

1. అన్నం 2. బడి 3. పాటలు 4. విత్తనాలు 5. పద్యాలు

కృత్యం - 2 : కింది పద్యం చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

ఉప్పుకప్పురంబు నొక్క పోలికనుండు
చూడ చూడ రుచుల జాడ వేరు
పురుషులందు పుణ్యపురుషులు వేరయా
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ !

ప్రశ్నలు :

1. ఉప్పు కర్పూరం ఎలా ఉంటాయి ?
2. ఉప్పుకర్పూరం రుచి ఎలా ఉంటాయి?
3. మనుషులు ఎలా ఉంటారు?
4. పై పద్యం ఏ శతకంలోనిది?

కృత్యం - 3 : మీరు జరుపుకునే ఒక పండుగ గురించి రాయండి.

.....

.....

.....

.....

కృత్యం - 4 : పేరాను చదివి ప్రశ్నలు తయారు చేయండి.

ఈ దేశంలో పుట్టిన వారందరూ ఈ దేశాన్ని ప్రేమించాలి. మంచి విషయాలు నలుగురికి తెలియజేయాలి. మాటలతో కాలం వృథా చేయక శ్రమించి దేశాన్ని అభివృద్ధిలో నడపాలి. సుఖాలలోను, దుఃఖాలలోను అందరూ చేయి చేయి కలిపి సమైక్యంగా ముందుకు నడవాలి. వివిధ జాతి, మత, భాష, ప్రాంతాల వారందరూ సోదర భావంతో ఒక్కటిగా కలిసి జీవించాలి.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

AP SCERT

అభ్యసన ఫలితాలు : విభక్తి ప్రత్యయాలను గురించి తెలుసుకుంటారు. విభక్తులను, కాలాలను వాక్యాలలో గుర్తిస్తారు.

కృత్యం - 1 : క్రింది వాక్యాలను చదవండి. విభక్తి ప్రత్యయాలను వేరుచేసి రాయండి.

1. రాజు గురించి వాళ్ళ అమ్మ బడికి వెళ్ళింది.
2. పాప కోసం వాళ్ళ నాన్న బొమ్మలు తెచ్చారు.
3. అనిల్ వాళ్ళ అమ్మతో బజారుకు వెళ్లాడు.
4. పట్టణాల కంటే పల్లె వాతావరణం అందంగా ఉంటుంది.
5. పిల్లలు బడిలో చదువుతున్నారు.

కృత్యం - 2 : కింది వాక్యాలలో క్రియా పదాలు రాయండి.

1. రాము కబడ్డీ ఆడుతున్నాడు. .....
2. నేను రేపు విజయవాడ వెళ్తాను. .....
3. గణేష్ కథ చదివాడు. .....
4. సిరి కథ చెబుతున్నది. .....
5. వాళ్లంతా సినిమా చూస్తున్నారు. .....
6. జింక సింహం బారి నుండి తప్పించుకుంది. .....

కృత్యం - 3 : పేరా చదవండి. కింది పదాలు సరైన చోట ఉంచండి.

(డబ్బు యువకుడు దుప్పటి కొన్నాళ్లకు ముక్కలు బొమ్మలు)

ఒకరోజు బుద్ధుడికి ఒక ..... కొనుగోలు చేస్తున్న ఒక ..... కనిపించాడు. ఈ దుప్పటి ..... చినిగిపోతుంది కదా! అప్పుడు దానిని ఏం చేస్తావు అన్నాడు బుద్ధుడు. దీన్ని రెండు ..... గా చింపి అంగ వస్త్రంగా వాడుకుంటాను అన్నాడు. "మరి అవి కూడా చిరిగితే?" అన్నాడు బుద్ధుడు. ముక్కలుగా చేసి ఇల్లు తుడుచుకోవడానికి వాడుకుంటాను అన్నాడు ఆ యువకుడు. అది కూడా ముక్కలైపోతే అన్నాడు బుద్ధుడు. ఆ ముక్కలన్నింటినీ మట్టితో కలిపి పిసికి బొమ్మలు చేస్తాను అన్నాడు యువకుడు. ఆ ..... అమ్మగా వచ్చిన ..... తో మరో దుప్పటి కొనుక్కుంటాను అన్నాడు నవ్వుతూ ఆ యువకుడు.

కృత్యం - 4 : నిన్నటి వరకు నేర్పిన పదాలపై ఉక్తలేఖనం నిర్వహించాలి.

AP SCERT

కృత్యం - 1 : కింది సామెతలు చదవండి.

1. అంత్య నిష్ఠూరం కన్నా ఆది నిష్ఠూరం మేలు.
2. ఇంట గెలిచి రచ్చ గెలువు.
3. ఉన్న మాటంటే ఉలుకెక్కువ.
4. ఒక్క దెబ్బకు రెండు పిట్టలు.
5. పిట్ట కొంచెం కూత ఘనం.

కృత్యం - 2 : కింది ప్రకటనను చూసి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

చౌక ! చౌక ! ధరలు చౌక

శ్రీరస్తు వస్త్ర దుకాణం

మన తాడితోట రాజమండ్రిలో 26 .12 . 2025 న గొప్ప ప్రారంభం. మీ రాక మాకు ఆనందం.

(పెళ్ళి బట్టలు మా ప్రత్యేకత)

1. వస్త్ర దుకాణం పేరేమిటి? .....
2. శ్రీరస్తు దేనికి ప్రత్యేకం? .....
3. పై ప్రకటనను ఎవరు విడుదల చేశారు? .....
4. పై ప్రకటన ఆధారంగా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి. .....

కృత్యం - 3 : మీకు నచ్చిన నీతి కథను రాయండి?

AP SCERT

అభ్యసన ఫలితాలు : కథ, పొడుపు కథల మధ్య వ్యత్యాసాలను తెలుసుకుంటారు.

కృత్యం – 1 : కథ – ప్రశ్నలు (ఈ క్రింది కథను చదివించండి)

చీమల పుట్టలో చీమలు ఆహారం తింటుంటాయి. అనుకోని అతిథిగా ఎలుక అక్కడికి వచ్చింది. చీమలు ఎలుకకు విస్తరాకులో గింజలు, బెల్లం, పప్పులను వడ్డించాయి. తృప్తిగా ఆరగించింది. ఎలుక రాశులుగా ఉన్న చీమల ఆహారాన్ని చూసి, దానికి కన్ను కుట్టింది. చేతులు కడుక్కుంటూ నాకు మీ దగ్గర ఉన్న ఆహారం పంచమని అడిగింది ఎలుక. దాని బుద్ధిని గమనించిన చీమలు ఇంతకంటే పెద్దపెద్ద ధాన్యపు రాశులున్న పుట్టను చూపిస్తామంటూ ఒక పెద్ద పుట్టను చూపించాయి. ఆశగా ఆహారం కోసం ఎలుక పుట్టలోకి పోయింది. దానిలో ఉన్న పాము ఎలుకను గబుక్కున నోట్లో వేసుకొని ఆరగించింది.

కృత్యం – 2 : నినాదాలు పలికించండి.

1. పచ్చని చెట్లు – ప్రగతికి మెట్లు.
2. ఆడపిల్ల చదువు – అవనికే వెలుగు.
3. మన ఊరు పరిశుభ్రం – మన ఆరోగ్యం పదిలం.
4. ప్లాస్టిక్ ను తరిమేద్దాం – ఆరోగ్యాన్ని స్వాగతిద్దాం.
5. ప్లాస్టిక్ మహమ్మారిని నివారిద్దాం – భావి తరాలకు బంగారు భవిష్యత్‌నిద్దాం.
6. కాలుష్యంతో కలుగును ఎన్నో రోగాలు – మొక్కలు పెంచి తెరువు పచ్చదనపు ద్వారాలు.

కృత్యం – 3 : పొడుపు కథలు

1. నేను నీటిలో ఈదుతూ ఉంటాను. నాకు ఈకలు ఉంటాయి. నేను క్వాక్ క్వాక్ అని అరుస్తాను. నేను ఎవరిని?

2. ప్రతి ఇంట్లోనూ నేను ఉంటాను. నేను మాట్లాడను. మేము ముగ్గురం అన్నదమ్ములం. నిరంతరం నడుస్తూనే ఉంటాము. కానీ కాళ్ళు లేవు. సమయం కూడా చెబుతాము.

3. నేను గదిపై కప్పులో వేలాడుతాను. చల్లటి గాలి కోసం ఎప్పుడూ తిరుగుతుంటాను.

4. సన్నగా ఉంటాను. నా రాత సరిగా లేకపోతే చెరిపేస్తుంటారు. రకరకాల రంగుల్లో రాస్తాను. ఎవరిని? నేను ఎవరిని?

5. నా లోపల ఎరుపు, పైన ఆకుపచ్చగా ఉంటాను. నాలో నల్లని గింజలు, ఎర్రని ఎండల్లో నేనంటే అందరికీ ఇష్టం.

AP SCERT

కృత్యం - 1 : మీ గురించి పరిచయం చేసుకోండి.

నా పేరు .....

మా నాన్న పేరు .....

మా అమ్మ పేరు .....

నేను ..... తరగతి చదువుతున్నాను

నాకు ..... రంగు అంటే ఇష్టం.

నేను రోజూ .....

.....

.....

.....

కృత్యం - 2 : కింది పేరా చదవండి. ఖాళీలలో సరియైన పదాలను ఊహించి రాయండి.

నవ్వు మనిషి ఆరోగ్యానికి సూచిక. నవ్వడం ఒక భోగం. నవ్వకపోవడం ఒక ..... అన్నారు. అందుకే ..... తూ బతకాలి అన్నాడో కవి. అంటే పెద్దగా.....కూడదు. వెకిలిగా ..... కూడదు. నవ్వులో అనేక రకాలు ఉన్నాయి. చిరుహాసం, మంద ....., చిరుదరహాసం ఇలా ఎన్నో ..... ఉన్నాయి. సందర్భోచితంగా ..... వల్ల ప్రమాదం రాదు. అపార్థం చేసుకోరు. నవ్వు నాలుగు విధాలుగా ..... అనే సామెత కూడా ఉంది. ఒక్కొక్కప్పుడు ఈ ..... అనేక అనర్థాలకు దారితీస్తాయి. కాబట్టి వెకిలి ..... ఎగతాళి నవ్వులు పనికిరావు. ఎల్లప్పుడూ చిరు ..... చిందిస్తూ, ఎదుటివారి మనసు నొప్పించకుండా ..... కాలం గడపాలి.

APSCERT

యూనిట్ I

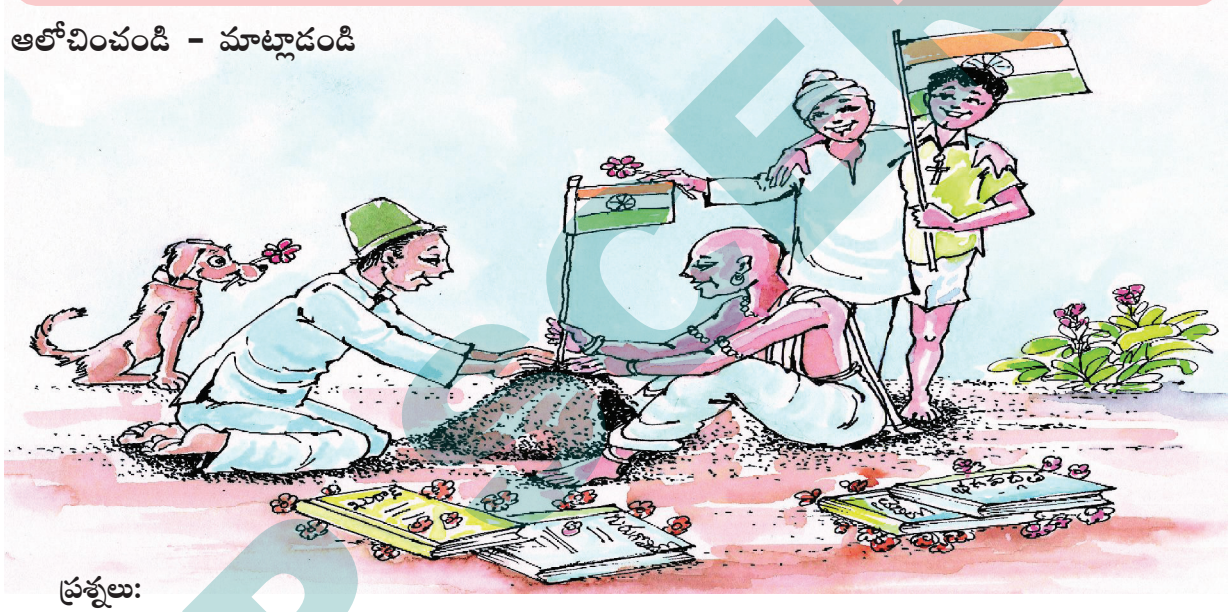
1. సమైక్యభారతి

– దేవులపల్లి వేంకటకృష్ణశాస్త్రి

అభ్యసన ఫలితాలు :

- గేయాన్ని రాగంతో అభినయంతో పాడగలరు. (పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు –1)
- దేశభక్తి గేయ సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పగలరు. రాయగలరు. (పా.ప్ర.ల. –2)
- గేయంలో భాషాభాగాలు, వాక్యాంగాలు గుర్తించగలరు. (పా.ప్ర.ల. –3)
- దేశభక్తి గేయాలను సేకరిస్తారు. (పా.ప్ర.ల. –4)
- భాషా భాగాలు – అవ్యయం గురించి తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల. –5)

ఆలోచించండి – మాట్లాడండి

ప్రశ్నలు:

1. పై చిత్రంలో ఎవరెవరున్నారు? ఏమి చేస్తున్నారు?
2. మన జాతీయ జెండా ద్వారా ఏం గ్రహించాలనుకుంటున్నాము?
3. పిల్లలు ఒకరిభుజంపై మరొకరు చేతులు వేసుకున్నారు కదా! వారు ఏమనుకుంటుండవచ్చు? ఊహించండి.

ఉద్దేశం: కులమత భేదాలు వద్దని చెప్పడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.
ప్రస్తుత పాఠ్యభాగం "కృష్ణశాస్త్రిగారి గేయ సంపుటి" లోనిది.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠం చిత్రం గురించి మాట్లాడండి.
2. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాల గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. తెలియని పదాల అర్థాలను పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలుసుకోండి.

APSCERT

నారాయణ నారాయణ అల్లా అల్లా
మాపాలిట తండ్రీ నీ పిల్లల మేమెల్లా ॥నారా॥

మతమన్నది నా కంటికి మసకైతే
మతమన్నది నా మనసుకు మబ్బైతే
మతం వద్దు గితం వద్దు
మాయా మర్మం వద్దు ॥నారా॥

APSCERT

ద్వేషాలు రోషాలు తెచ్చేదే మతమైతే
కలహాలు కక్షలు కలిగించేదే గతమైతే
మతం వద్దు గతం వద్దు
మారణహోమం వద్దు ॥నారా॥

మతమన్నది గాంధీజీ హితమైతే
మతమన్నది లోకానికి హితమైతే
హిందువులం ముస్లిములం
అందరం మానవులం
అందరం సోదరులం ॥నారా॥

కవిపరిచయం:

1. పేరు : దేవులపల్లి వేంకటకృష్ణశాస్త్రి
2. కాలం : 1897 – 1980
3. జన్మస్థలం : తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని పిఠాపురం దగ్గర చంద్రంపాలెం
4. రచనలు : కృష్ణపక్షం, ఊర్వశి, సాహిత్య వ్యాసాలు, సినీగేయాలు
5. బిరుదు : కళాప్రపూర్ణ, పద్మభూషణ్

భావం

శ్రీమన్నారాయణుడైనా అల్లా అయినా మన పాలిట దైవమే. మనమందరం ఆయన పిల్లలం. మతం అనేది నా కంటికి మసకలాంటిదైతే, అది నా మనస్సుకు మబ్బు లాంటిదయితే ఆ మతం గితం నాకు వద్దు. ఆ మాయామర్మం అసలే వద్దు. మతం మన మధ్య పగ, కోపతాపాలను తెస్తే, గతం మన మధ్య కొట్లాటలు, కక్షలను కలిగిస్తే అలాంటి మతం వద్దు, గతం వద్దు. హత్యాకాండలు అసలే వద్దు. మహాత్మా గాంధీ గారు ప్రబోధించే మత సమానత్వమే ప్రపంచానికి మేలుచేస్తుంది. హిందువులు, ముస్లిములు అందరూ మనుషులే. అందరూ సోదరభావంతో నడుచుకోవాలి.

AP SCERT

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

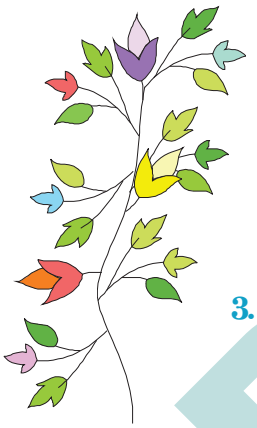

1. ఈ గేయం దేన్ని గురించి చెబుతుంది?
2. గేయం విన్నారు కదా! దీంట్లో దేశభక్తికి సంబంధించిన విషయాలు ఏమేమి ఉన్నాయి?
3. 'సమైక్యభారతి' గేయాన్ని రాగయుక్తంగా పాడండి.

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. పాఠం చదవండి "అల్లా, మేమెల్లా" వంటి ప్రాసపదాలను గుర్తించండి. వాటిని రాయండి.
2. కింది వాక్యాలు చదవండి. వీటికి సంబంధించిన పంక్తులు గేయంలో ఎక్కడ ఉన్నాయో గుర్తించండి. వాటి కింద గీత గీయండి.

అ) గతం మనలో కలహాలు కక్షలను కలిగిస్తుంది.

ఆ) హిందువులు, ముస్లిములు అందరూ అన్నదమ్ములే.

ఇ) మతం అనేది నా మనస్సుకు మబ్బులాంటిది.

ఈ) హత్యాకాండలు అసలే వద్దు.

ఉ) మతం ద్వేషాలు, రోషాలను కోరకూడదు. కలహాలు, కక్షలకు కారణంకాకూడదు.

3. కింది ప్రశ్నలకు పాఠం ఆధారంగా జవాబులు రాయండి.

అ) మతానికి అతీతంగా ఉంటానని పాఠంద్వారా తెలిపాడు కదా! పాఠంలోని ఆ వాక్యాన్ని రాయండి.

ఆ) మతం వద్దు, గతం వద్దు అని కవి ఎందుకన్నాడు?

ఇ) పాఠానికి సరిపోయే శీర్షికలను సూచించండి.

ఈ) హిందువులు, ముస్లిములు ఎలా మెలగాలి?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదు వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

అ) ప్రపంచదేశాలు మనదేశ సంస్కృతీసంప్రదాయాలను ఎందుకు ప్రశంసిస్తాయి?

ఆ) "అందరం మానవులం, అందరం సోదరులం" దీన్ని సమర్థిస్తూ రాయండి.

ఇ) "మతం వద్దు గితం వద్దు మాయామర్మం వద్దు" అని కవి అనడంలో ఆంతర్యమేమిటి?

APSCERT

2. కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

అ) పాఠం సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో రాయండి.

ఆ) మనది భిన్నత్వంలో ఏకత్వం సాధించిన దేశం కదా! మరి మతసమైక్యత అవసరమేమిటి?

IV. పదజాలం

1. కింది పదాలు ఒకే వాక్యంలో వచ్చేట్లు రాయండి.

వేషం – భాష; పాడి–పంటలు; మానవులం – సోదరులం; శాంతి – క్రాంతి; సంస్కృతి – సంప్రదాయాలు; వేదాలు – పురాణాలు; కులం – మతం.

ఉదా: వేష – భాష

మన వేషభాషలు మన సంప్రదాయాలను ప్రతిబింబిస్తాయి.

2. కింది వాక్యాల్లో గీతగీసిన పదానికి వ్యతిరేకపదం రాసి, వాక్యాలను తిరిగి రాయండి.

అ) వర్షాభావంతో రైతులు బాధనుండి విముక్తులుకాలేదు.

ఆ) సభకు రావల్సిన ముఖ్యఅతిథి చేరుకోలేదు.

ఇ) ధనికులకు దానం ఇవ్వండి.

3. కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాల సమాన అర్థం కలిగిన పదాలను గుర్తించండి.

అ) మనమందరం ధరిత్రీ గోళాన్ని కాపాడుకోవాలి. (భూమి/ఆకాశం/నీరు)

ఆ) మనదేశ ప్రజలలో సమభావన నెలకొనాలి. (మిత్రత్వం/సమానత్వం/పరతత్వం)

ఇ) భారతావనిలో కలహాలను నివారించాలి. (పోట్లాట/స్నేహం/భూమి)

ఈ) బ్రిటిషువారు మనదేశ సంపదను అపహరించుకొని పోయారు. (తీసుకుని/దోచుకునే/మేలుకొని)

4. కింది పదాలకు సరియైన అర్థాన్నిచ్చే పదాన్ని ఎంపిక చేయండి.

అ) హితం ( )

ఎ) రోషం బి) ద్వేషం సి) మేలు డి) చెడు

ఆ) లోకం ( )

ఎ) మానవుడు బి) పొగడ్త సి) మతం డి) ప్రపంచం

V. సృజనాత్మకత

కింది వాటిలో ఒక దాన్ని చేయండి.

అ) "సమైక్య భారతి" గేయాన్ని అందరు కలిసి తరగతిలో అభినయిస్తూ పాడండి.

ఆ) మనదేశంలాగే మనం పుట్టిన ఊరుకూడ కన్న తల్లివంటిది. మీ ఊరిని పొగుడుతూ ఒక గేయం రాయండి.

APSCERT

VI. ప్రశంస

కింది వాటిలో ఏదైనా ఒకటి చేయండి.

అ) గేయంలో మీకు నచ్చిన పదాలను, పాదాలను గురించి రాయండి. అవి మీకు ఎందుకు నచ్చాయో తెలపండి.

ఆ) ప్రపంచంలోనే మనదేశపు సంస్కృతి సంప్రదాయాలకు ప్రత్యేకస్థానం ఉందికదా! ఎందుకో తెలపండి.

ఇ) గేయాన్ని మీ తరగతిలో ఎవరు బాగా అభినయించారు? బాగా ఉందని మీరు ఎందుకు అనుకుంటున్నారో చెప్పండి.

VII. భాషాంశాలు

1. కింది వాక్యాల్లో గీత గీసిన పదాలు ఏ భాషా భాగాలో గుర్తించి రాయండి.

అ) హిమాలయాలు భారతదేశపు ఉత్తరసరిహద్దు.

ఆ) సరోజని పాట బాగా పాడింది. ఆమె ఈ గ్రామంలోనే ఉంది.

ఇ) వర్షంవల్ల మురుగు నీరు తొలగింది.

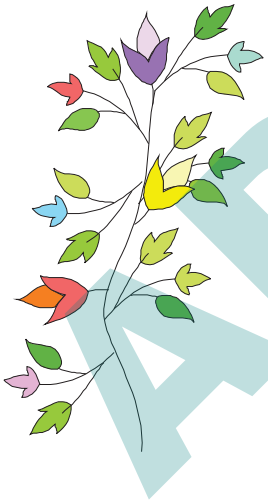
ఈ) తెల్ల పావురాలు శాంతికి గుర్తులు. అవి ఎంతో ముద్దొస్తాయి.

ఉ) రాము పరుగెత్తాడు.

ఊ) రాకేశ్ శర్మ అంతరిక్ష యాత్రచేశాడు.

2. కింది వాక్యాలను చదవండి.

కింది వాక్యాలు చదవండి. వీటిలో ఎవరు? అనే ప్రశ్నకు సమాధానం వచ్చే పదం ఏది? దేనిని, ఎవరిని అనే ప్రశ్నకు సమాధానం వచ్చే పదం ఏది? పనిని తెలిపే పదం ఏది?

(అ) రాణి (1) సౌందర్యను (2) కలుసుకున్నది. (3)

(ఆ) మేము (1) తెలుగు (2) చదువుతున్నాం. (3)

(ఇ) రహీం (1) ఖురాన్ (2) చదువుతున్నాడు. (3)

వాక్యాలలోని 1వ పదం రాణి, రహీం, మేము అనే పదాలు 'ఎవరు' అనే ప్రశ్నకు సమాధానంగా వస్తుంది. దీన్నే 'కర్త' అంటారు.

వాక్యాలలోని 2వ పదం దేన్ని, ఎవరిని సూచిస్తుంది. దీన్నే 'కర్మ' అంటారు.

వాక్యాలలోని 3వ పదం పనిని సూచిస్తుంది. దీన్నే 'క్రియ' అంటారు.

ఇలా కర్త, కర్మ, క్రియ అనే క్రమంలో వాక్యాలు ఉంటాయి.

3. కింది వాక్యాల్లో గీతగీసిన పదాలు కర్త, కర్మ, క్రియల్లో వేటికి చెందుతాయో గుర్తించి రాయండి.

అ) సోము పరీక్ష రాశాడు. _____ _____

ఆ) విమల అన్నం తిన్నది. _____ _____

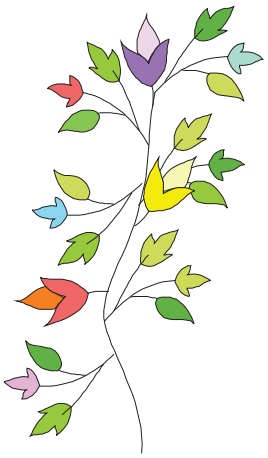
APSCERT

ఇ) యాస్మిన్ పాట పాడింది. _____ _____

ఈ) మీరంతా ఇళ్ళకు వెళ్ళండి. _____ _____

ఉ) మహాత్ములు పేదలను చేరదీశారు. _____ _____

4. ఈ కింది గీతగీసిన పదాలను గమనించండి.

అక్కడ బంతాట ఆడుతున్నారు.

అయ్యో! బంతి పోయిందా!

ఓహో! సినిమా ఎంత బాగుందో!

ఎలా? జరిగింది?

ఆహా! ఈగాలి ఎంత చల్లగా ఉంది!

పైన గీత గీసిన పదాలు గమనించారుకదా! అవి ఏ లింగానికి, ఏ వచనానికి, ఏ విభక్తికి సంబంధించినవి కావు కదా! ఇలా లింగవచనవిభక్తులు లేనివాటిని అవ్యయాలు అంటారు.

★ **ఈ కింది అవ్యయాలు గమనించండి. వాటిని వాక్యంలో ఉపయోగించండి.**

అక్కడ, ఇక్కడ, ఎక్కడ, ఔరా! భళీ!, అయ్యారే.

★ **మీకు తెలిసిన అవ్యయాలను రాయండి.**

ప్రాజెక్టు పని

కింది వాటిలో ఏదైనా ఒకటి చేయండి.

అ) భరతమాతను స్తుతించే గేయాలను సేకరించండి.

ఆ) వార్తాపత్రికలు,పాఠశాల గ్రంథాలయంలో లభ్యమయ్యే దేశభక్తి గేయాలను సేకరించండి. వాటిని చార్టుమీద రాసి, మీ పాఠశాల గోడపత్రికలో ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1.	గేయాన్ని రాగంతో, అభినయంతో పాడగలను.	ఔను / కాదు
2.	గేయ సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పగలను. రాయగలను.	ఔను / కాదు
3.	గేయంలోని ప్రాస పదాలను గుర్తించగలను.	ఔను / కాదు
4.	ఊరిని పొగడుతూ గేయం రాయగలను.	ఔను / కాదు

"అవసరమైతే దేశం కోసం
ధన, ప్రాణ త్యాగాలకైనా సిద్ధపడటమే దేశభక్తి"

APSCERT

యూనిట్ I

మేకపోతు గాంభీర్యం

చదువు-ఆనందించు

ఒకానొకప్పుడు ఒక మేకల కాపరి ఉండేవాడు. అతడికి చాలా మేకలున్నాయి. మేత కోసమని ఆ మేకల మందను ప్రతిరోజూ అడవికి తోలుకెళుతూ ఉండేవాడు. ఒకనాడొక మేకపోతు తప్పించుకునిపోయింది. ఆ విషయం అతడికి తెలియదు.

రాత్రి అయింది. దానికి త్రోవ తెలియలేదు. అటూఇటూ తిరగగా చివరకు ఒక కొండ గుహ కన్పించింది. లోపలకు పోయి పడుకొన్నది. ఆ గుహలో సింహమొకటి నివసిస్తూ ఉంది. మరికొంత సేపటికి సింహం కూడా తన నివాస స్థలానికి వచ్చింది.

సింహం తన గుహలో పడుకొని ఉన్న మరొక జంతువును చూసింది. చీకట్లో మేకపోతు కళ్ళు మిలమిల మెరుస్తున్నాయి. దానికి పెద్ద గెడ్డం, వాటికి తోడు వాడిగా ఉన్న కొమ్ములూ – వీటన్నిటితో ఉన్న ఆ వింత జంతువును చూడగానే సింహానికి భయం వేసింది. అలాంటి వింత జంతువును సింహం ముందెన్నడూ చూసి ఉండలేదు. జంకుతూ ఏమిచేయాలో తోచక, సింహం అలాగే గుహ ముంగిట నిలబడింది.

మేకపోతుకు కూడా సింహాన్ని చూడగానే గుండె గుభిల్లుమంది. భయాన్ని బయటకు కన్పించకుండా ప్రాణాలను గుప్పిట్లో పెట్టుకొని, మేకపోతు అలాగే పడుకొన్నది. సింహం బారినుండి బయటపడి ప్రాణాలు దక్కించుకోవడం ఎలాగ అని ఆలోచిస్తూ!

తెల్లవారుతుండగా, బయటకు వచ్చింది మేకపోతు. సింహం జంకును కనిపెట్టిన మేకపోతు, "నీవెవరవు?" అని గద్దించింది. "నేను సింహాన్ని... మృగరాజును..." అని బిడియపడుతూ చెప్పి, "తామెవరు? అని భయంభయంగా తనబడుతూ అడిగింది సింహం.

'ఓహో! ...నీవేనా సింహానివి... మృగరాజువా... నా అదృష్టం పండింది... వేయి ఏనుగులనూ, నూరుకుపైగా పులులనూ, నేను ఇప్పటి వరకూ చంపాను తెలుసా! ...సింహాన్ని చంపేవరకూ... ఈ గడ్డం తీయనని ప్రతిజ్ఞ చేశాను... ఈనాటితో నా దీక్ష పూర్తి అయినట్టే... ఇప్పుడే నిన్ను చంపి నా గడ్డం పీడ వదిలించుకుంటాను..." అంటూ తలను మోరగించి గంభీరంగా మేకపోతు ముందుకాళ్లు రెండూ పైకెత్తి ఒక దూకు దూకింది. అది చూసిన సింహం హడలిపోయి పరుగులంకించుకొన్నది.

బ్రతుకు జీవుడా అనుకుని ఆ మేకపోతు అక్కడ నుండి వెళ్ళి తరువాత అడవికి వచ్చిన మేకలమందలో కలసి, సాయంకాలానికి ఇంటికి చేరింది.

డాబు ప్రదర్శించే డంబం రాయుళ్ళు ఒట్టి దర్పాన్ని ప్రదర్శించినప్పుడు అంతా డాబేనని అనటానికి ఈ పలుకుబడిని తరచూ ఉపయోగిస్తూ ఉంటాం.

APSCERT

యూనిట్ I

2. కొయ్యగుర్రం

అభ్యసన ఫలితాలు :

- కొయ్య గుర్రం అనే అద్భుత కథను చదివి అర్థం చేసుకుంటారు. (పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు –1)
- అద్భుత కథలను చదివి సొంత మాటల్లో చెప్పగలరు. (పా.ప్ర.ల. –2)
- కుల వృత్తుల గురించి తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల. –3)
- జానపదుల కథకు సంబంధించిన వాటిని సేకరిస్తారు. (పా.ప్ర.ల. –4)
- విభక్తి ప్రత్యయాలను సాధన చేస్తారు. (పా.ప్ర.ల. –5)

G8V6B7

ఆలోచించండి – మాట్లాడండి

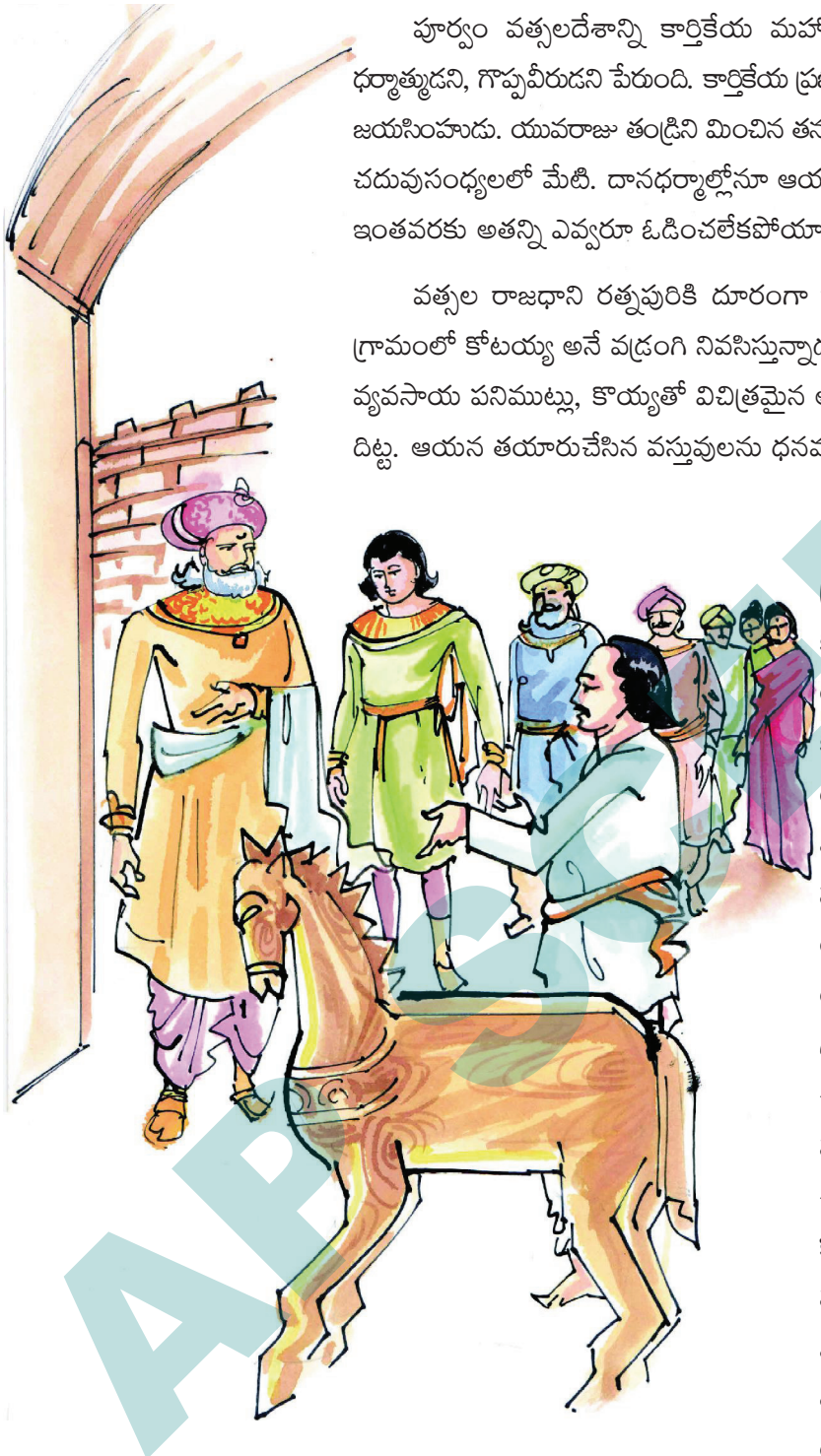
ప్రశ్నలు: 1. పై చిత్రంలో ఏమి కనిపిస్తుంది?
2. ఆకాశంలో ఎగిరే రెక్కలగుఱ్ఱం గురించి మీకు తెలుసా?
3. ఇలాంటి రెక్కలగుఱ్ఱాలతో మీరైతే ఏం చేస్తారు?

ఉద్దేశం: కథలంటే పిల్లలకిష్టం. ప్రాచుర్యంపొందిన జానపదకథను పరిచయం చేయడం ఈ పాఠం ఉద్దేశం. (ప్రస్తుత పాఠ్యభాగం 'బాలశ్రీ' గారు సంకలనం చేసిన "మనజానపదకథలు" అనే పుస్తకంలోనిది.)

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠం చిత్రాలు చూడండి. కథను ఊహించండి. 10, 11 పేజీలలో వ్యక్తులు ఏమి మాట్లాడుకుంటున్నారో చెప్పండి.
2. కథను చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

APSCERT

పూర్వం వత్సలదేశాన్ని కార్తికేయ మహారాజు పరిపాలించేవాడు. ఆయనకు ధర్మాత్ముడని, గొప్పవీరుడని పేరుంది. కార్తికేయ ప్రభువుకు ఒక్కగానొక్క కొడుకు యువరాజు జయసింహుడు. యువరాజు తండ్రిని మించిన తనయుడు. గొప్పవీరుడు, సాహసవంతుడు. చదువుసంధ్యలలో మేటి. దానధర్మాల్లోనూ ఆయనకు సాటి ఎవరూలేరు. వీర విద్యల్లో ఇంతవరకు అతన్ని ఎవ్వరూ ఓడించలేకపోయారు.

వత్సల రాజధాని రత్నపురికి దూరంగా రామాపురం అనే గ్రామం ఉంది. ఆ గ్రామంలో కోటయ్య అనే వడ్రంగి నివసిస్తున్నాడు. ఆయన గృహోపయోగ వస్తువులు, వ్యవసాయ పనిముట్లు, కొయ్యతో విచిత్రమైన అనేక వస్తువులు తయారుచేయటంలో దిట్ట. ఆయన తయారుచేసిన వస్తువులను ధనవంతులకు విక్రయించేవాడు.

ఒకసారి కోటయ్య తన ప్రతిభనంతా ఉపయోగించి ఒక కొయ్యగుర్రాన్ని తయారుచేశాడు. అచ్చం నిజమైన గుర్రంలా ఉన్న ఆ కొయ్యగుర్రం విశేషమేమంటే – దానిమీద కూర్చొని, ఆకాశంలో విహరించి రావచ్చు. దాని ప్రత్యేకత నలుగురికీ తెలియకూడదని రాత్రివేళ ఆ గుర్రం మీద ఆకాశంలో సంచరించి అనేకసార్లు పరీక్షించాడు. అయితే ఆ గుర్రం తనలాంటి వాడికి ఎందుకూ ఉపయోగపడదు. కాని ప్రభువులకైతే వన్నెతెస్తుంది; అవనరాలకు ఉపయోగపడుతుందని భావించాడు. కోటయ్య తన కొయ్యగుర్రాన్ని కార్తికేయ మహారాజుకు బహూకరిస్తే తగిన విధంగా ఆరాజు తనను సత్కరిస్తాడని, తనకూ కీర్తి ప్రతిష్టలు లభిస్తాయని అనుకున్నాడు. అలా ఊహించిందే తడవుగా తన భార్యబిడ్డలకు విషయం చెప్పి, వారిని జాగ్రత్తగా ఉండమని పది రోజుల్లో తిరిగి వచ్చేస్తానని ఆ రాత్రే తన కొయ్యగుర్రం మీద ఆకాశమార్గంలో ప్రయాణించాడు.

తెలతెలవారుతుండగా రత్నపురి చేరుకున్నాడు. ఉదయం తన కొయ్యగుర్రాన్ని రాజదర్బారుకు తీసుకెళ్లాడు. కార్తికేయ మహారాజు దర్శనం చేసుకుని, తను తెచ్చిన కొయ్యగుర్రాన్ని కానుకగా ఇచ్చుకున్నాడు. దాని విశిష్టతను తెలియచెప్పాడు.

APSCERT

అంతేగాక తానే ఆ గుర్రాన్ని ఎక్కి, గాల్లో పయనించి కిందకుదించాడు. సభ్యులందరూ కరతాళధ్వనులు చేసారు. కాని ఆ కొయ్య గుర్రంపై విహరించటానికి ఎవరికీ ధైర్యం చాలలేదు. అప్పుడు యువరాజు జయసింహుడు ముందుకొచ్చాడు.

జయసింహుడు కోటయ్య చెప్పిన విధంగానే గుర్రం ఎక్కి మీట తిప్పాడు. గుర్రం గాల్లోకి లేచి, రివ్వున ఆకాశంలోకి దూసుకుపోయింది. అలా వెళ్ళిన యువరాజు తిరిగి రాలేదు. సాయంకాలం వరకూ అందరూ ఉత్కంఠభరితంగా యువరాజుకోసం ఎదురుచూశారు. అయినా యువరాజు జాడలేదు. కోటయ్య భయపడిపోయాడు. కార్తికేయుడు కొడుకు జాడ దొరికేవరకు కోటయ్యను చెరలో వేయించాడు. తాను ఒకటి తలిస్తే దైవం ఒకటి తలచింది. రాజు సన్మానాన్ని ఆశించి వస్తే కారాగారవాసం దక్కింది. భార్యపిల్లలు ఎలా ఉన్నారోనని కోటయ్య కుమిలిపోసాగాడు.

అక్కడ...

జయసింహుడు ఆకాశమార్గంలో కొయ్య గుర్రం మీద శరవేగంతో పయనిస్తున్నాడు. తన నగరానికి తూర్పుగా కొండలు, కోనలు, అడవులు, నగరాలు దాటుకుంటూ చాలాదూరం వచ్చేశాడు. ఆయన గాలిలో ఎగురుతున్న ఆనందంలో కోటయ్య చేసిన సూచనలు మర్చిపోయాడు. దాంతో జయసింహునికి ఆ కొయ్యగుర్రాన్ని అదుపుచేసి, వెనక్కి మళ్ళించటం ఎలాగో తెలియలేదు. అయినా భయపడకుండా ఎన్నో విధాలుగా ప్రయత్నించాక, చివరకు చీకటిపడే వేళకు దాని కిటుకులు తెలుసుకుని అదుపులోకి తెచ్చుకోగలిగాడు. అది పున్నమిరాత్రి. వెన్నెల్లో గగనతలం అద్భుతంగా ఉంది. కాని ఉదయం నుంచి ఎడతెగని ప్రయాణం; ఆపై అన్నపానీయాలు తీసుకోకపోవడంతో జయసింహునికి ఆకలిగా, నీరసంగా ఉంది. ఎక్కడైనా ఆగాలని తన కొయ్యగుర్రాన్ని తక్కువ ఎత్తులో పోనిస్తూ కింద గమనించసాగాడు.

రాత్రి రెండోజాము గడిచేసరికి కొయ్యగుర్రం ఒక నగరాన్ని సమీపించింది. నగరం మధ్యలో పెద్ద కొండ మీద కోట కనిపించింది. అంతఃపురంలో దోమతెరల్లో ఎవరో నిద్రపోతున్నారు. కొయ్యగుర్రాన్ని భటులెవరూ గమనించకుండా అంతఃపురంమీద నిలిపి కిందకు దిగాడు. అక్కడ పట్టుపానుపును చుట్టి దోమతెరలున్నాయి. చుట్టూ అనేక మంది దాసీలు నిద్రిస్తున్నారు. దోమ తెరల్లో ఒక అద్భుత సౌందర్యరాశి గాఢ నిద్రలో ఉంది. ఆమె ఏదేశపు రాకుమారో తెలియదు. అక్కడ పళ్ళెంలో ఉన్న ఆహారపదార్థాలు, పళ్ళు ఆరగించి ఆకలి తీర్చుకున్నాడు. కొయ్యగుర్రం ఎక్కి సమీపారణ్యంలోకి పోయి ఒక మండపంలో ఆ రాత్రి నిద్రపోయాడు.

మరునాడు అటుగా వచ్చిన వారిని జయసింహుడు విచారించగా, అది మాళవ రాజ్యమని, తను చూసిన సౌందర్యవతి మాళవ యువరాణి మణిమేఖల అని తెలిసింది. మరునాడు కూడ అంతఃపురంలో పళ్ళెంలోని తినుబండారాలు ఎవరో తినిపోయినట్లు గమనించింది మణిమేఖల. ఈ పని చేస్తున్నదెవరో తెలుసుకోడానికి మూడో రాత్రి పట్టుదలగా నిద్ర అభినయిస్తూ మెలకువగా ఉంది. ఆ విషయం తెలియని జయసింహుడు ఎప్పటిలాగే వచ్చి యువరాణి మణిమేఖల చేతికి చిక్కాడు. మణిమేఖల "ఎవరు నీవు? గంధర్వుడివా? యక్షుడివా?" అని అడిగింది. "నా పేరు జయసింహుడు, మీ పొరుగు రాజ్యమైన వత్సలరాజ్యం యువరాజుని" అన్నాడు. మణిమేఖల "ఇంత మంది కాపలవారుండగా, ఎలా వచ్చావు?" అని అడిగింది. "నా కొయ్యగుర్రమెక్కి ఆకాశ మార్గాన వచ్చానని" అన్నాడు జయసింహుడు.

"మా నాన్నగారు చనిపోగానే మేనమామ నన్ను వివాహమాడి, ఈ రాజ్యానికి రాజు కావాలని చూస్తున్నాడు. నాకది ఇష్టంలేదు! వాడొక దుర్మార్గుడు. మరి నన్ను నీవెంట తీసుకుపోగలవా?" అని మణిమేఖల అడిగింది. "అయితే ఇప్పుడే నిన్ను రాజ్యానికి తీసుకుపోతాను. నిన్ను రాణిగా చేసుకుంటాను. సరేనా!" అన్నాడు. ఆమె "అది నా అదృష్టంగా భావిస్తాను యువరాజా!" అన్నది. ఇద్దరూ కొయ్యగుర్రం మీద కూర్చొని, వత్సల దేశానికి బయలుదేరారు.

తెల్లవారేసరికి వారు తమ నగరానికి చేరుకున్నారు. ఆ సమయంలో నగరం వెలుపల వధ్య స్థలంలో అనేక మంది గుమిగూడి ఉన్నారు. ఎవరినో వధించబోతున్నారు. యువరాజు జాడ తెలియకపోవడంతో, దాన్ని కోటయ్య కుట్రగా భావించి ఆయనకు శిక్షను విధించారు. చివరిక్షణంలో జయసింహుడు వచ్చి శిక్షను ఆపించాడు.

రాజదంపతుల ఆనందానికి అంతులేదు. తమ కుమారుడు క్షేమంగా తిరిగిరావడమేకాదు,

APSCERT

అప్సరసలాంటి అందమైన కోడల్ని వెంట తీసుకొనివచ్చాడు. కోటయ్యను కాపాడి, నిర్దోషిని హతమార్చిన పాపం తమకు అంటకుండా కాపాడాడు. అంత కన్నా సంతోషం రాజదంపతులకేముంటుంది?

కోటకు వెళ్ళగానే తమసైన్యాన్ని సమాయత్తపరచి, పొరుగున ఉన్న మాళవరాజ్యం మీదికి దండెత్తాడు యువరాజు జయసింహుడు. యువరాణి మేనమామను యుద్ధంలో ఓడించి, మాళవరాజ్యాన్ని జయించాడు. ఆ వెనువెంటనే జయసింహుడికి, మణిమేఖలకు వైభవంగా వివాహం జరిగింది.

"ప్రభూ! నాకు సెలవిప్పిస్తే మా ఊరికి వెళ్లిపోతాను. నా భార్య పిల్లలు నాకోసం ఎదురుచూస్తుంటారు" అంటూ ప్రభువులను వేడుకున్నాడు కోటయ్య. "కోటయ్యా...! నువ్వు తెచ్చిన అద్భుత కానుకైన కొయ్యగుర్రం వచ్చిన వేళావిశేషం. మాళవ రాజ్యం మా వశమైంది. బంగారంలాంటి కోడలు లభించింది. ఇక నువ్వు ఎక్కడికీ వెళ్లవలసిన పనిలేదు. నీ భార్య బిడ్డలను ఇక్కడకే పిలిపిస్తాను. మీకు అన్ని వసతులు ఏర్పాటు చేస్తాం. మా ఆస్థానంలోనే ఉండిపో" అన్నాడు కార్తికేయుడు.

కోటయ్య నమస్కరిస్తూ "ప్రభూ! క్షమించాలి. ప్రభువులకు అనుగ్రహం వచ్చినా, ఆగ్రహం వచ్చినా తట్టుకోలేం. ఒకవేళ యువరాజా వారు రావటం కాస్త ఆలస్యమై ఉంటే నా ప్రాణాలు పోయి ఉండేవి. నా భార్య బిడ్డలు అనాథలై పోయేవారు. మా రామాపురంలోనే మేం సుఖంగా బతగ్గలం" అంటూ వేడుకున్నాడు.

అతని ఆవేదన అర్థంచేసుకున్న కార్తికేయుడు కోటయ్యకు కావలసినంత ధనం, ఎన్నో బహుమతులు యిచ్చి సగౌరవంగా రామాపురం పంపించాడు.

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. మీరు చూసిన జానపద సినిమా గురించి చెప్పండి.
2. ఈ కథలో ఆశ్చర్యం కలిగించిన సంఘటన ఏది? దాన్ని గురించి చెప్పండి.
3. కథలో మీకు నచ్చిన పాత్ర ఏది? ఎందుకు?
4. కథను సొంత మాటల్లో చెప్పండి.

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. పాఠం చదవండి. కింది సూచనలకు అనుగుణంగా వాక్యాలను పాఠంలో వెతకండి. వాటి కింద గీతగీయండి.

అ) కోటయ్య గొప్పదనం.

ఆ) కోటయ్య తయారుచేసిన కొయ్య గుర్రం విశేషం.

ఇ) యువరాజు జయసింహుడు, యువరాణి మణిమేఖల మధ్య జరిగిన సంభాషణ.

ఈ) రాజానుగ్రహం, కోటయ్య వీడుకోలు.

APSCERT

2. కింది పేరా చదవండి. ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

మరునాడు కూడా అంతఃపురంలోని పళ్ళెంలోని తినుబండారాలు తినిపోయిన గుర్తులు గమనించింది మణిమేఖల. ఈ పని చేస్తున్న దెవరో తెలుసుకోడానికి మరోరాత్రి పట్టుదలగా నిద్ర అభినయిస్తూ మెలకువగా ఉంది. ఆ విషయం తెలియని జయసింహుడు ఎప్పటిలాగే వచ్చి యువరాణి మణిమేఖల చేతికి చిక్కాడు. మణిమేఖల "ఎవరునీవు? గంధర్వుడివా? యక్షుడివా?" అని అడిగింది. "నా పేరు జయసింహుడు. మీ పక్క రాజ్యమైన వత్సలరాజ్యం యువరాజుని" అన్నాడు. మణిమేఖల "ఇంతమంది కాపలావారుండగా "ఎలావచ్చావు?" అని అడిగింది. "నా కొయ్య గుర్రమెక్కి ఆకాశమార్గాన వచ్చానని" అన్నాడు జయసింహుడు.

అ) పై పేరాలోని సంభాషణ ఎవరెవరి మధ్య జరిగింది?

ఆ) పై పేరాలో "అభినయిస్తూ" అనే పదానికి అర్థమేమిటి?

ఇ) జయసింహుడు ఏ రాజ్యానికి వచ్చాడు?

ఈ) పై పేరాలో ఎవరు ఎవరి చేతికి దొరికారు?

ఉ) ఈ పేరాకు తగిన శీర్షికను సూచించండి.

3. పాఠం ఆధారంగా కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

అ) జయసింహుడు కొయ్య గుర్రమెక్కి వెళ్ళిపోయిన తర్వాత జరిగిన పరిణామాలేమిటి?

ఆ) జయసింహుడు ఆకాశ మార్గంలో పయనిస్తుండగా ఏం జరిగింది?

ఇ) జయసింహుడు నగరాన్ని చేరుకున్న తర్వాత ఏం జరిగింది?

ఈ) మాళవ రాజ్య అంతఃపురంలో మూడోరోజు ఏం జరిగింది?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదేసి వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి.

అ) వృత్తి పని వాళ్ళంటే ఎవరు? మీ ప్రాంతంలోని వృత్తుల గురించి రాయండి.

ఆ) మీకు తెలిసిన వృత్తినిపుణుడు తయారుచేసిన వస్తువును వర్ణించండి.

ఇ) మీరే జయసింహుని స్థానంలో ఉంటే ఎలా ప్రవర్తించేవారో రాయండి.

ఈ) ఈ కథకు ఇంకే పేరు పెట్టవచ్చు? ఎందుకు? కారణాలు రాయండి.

2. కింది ప్రశ్నలకు పదేసి వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ) కథలో కోటయ్య, జయసింహుడు ఇద్దరూ కొయ్యగుర్రమెక్కి ఆకాశమార్గంలో విహరించారుకదా! కొయ్యగుర్రం ఎక్కి మీరైతే ఏం చేస్తారో ఆలోచించి రాయండి.

ఆ) ఈ కథను సొంతమాటలలో రాయండి.

AP SCERT

IV. పదజాలం

1. కింది ఆధారాలను చదవండి. వృత్తులను సూచించే పదాలు రాయండి.

అ) కలపను వినియోగించి గృహోపయోగ వస్తువులు తయారుచేయువారు (వడ్రంగి/కంసాలి/దర్జీ)

ఆ) మట్టిని వినియోగించి, కుండలు తయారుచేసేవారు (కుమ్మరి/కమ్మరి/వడ్రంగి)

ఇ) కొలిమిలో లోహాలు కరిగించి వివిధ వస్తువులు తయారుచేసేవారు (కుమ్మరి/కమ్మరి/దర్జీ)

ఈ) బంగారంతో నగలు తయారుచేసేవారు (కంసాలి/కమ్మరి/కుమ్మరి)

ఉ) బట్టలు వినియోగించి దుస్తులు తయారుచేసేవారు (దర్జీ/వడ్రంగి/కమ్మరి)

2. కింది పదాలకు అర్థాలు రాయండి. వాటిని సొంతవాక్యాలలో ఉపయోగించండి.

అ) విశిష్టత = _____ ఆ) సభ్యులు = _____

ఇ) వధ్య స్థలం = _____ ఈ) కుట్ర = _____

ఉ) వైభవం = _____ ఊ) అనుగ్రహం = _____

ఉదా :- విశిష్టత = (శ్రేష్ఠత) ఎవరికి వారు తమ వృత్తిని శ్రేష్ఠమైనదిగా భావించాలి.

3. కింది పదాలకు వ్యతిరేక పదాలను పాఠంలో గుర్తించండి. ఆ పదాలతో వాక్యాలు రాయండి.

అ) అవమానం × _____

ఆ) దురదృష్టం × _____

ఇ) దోషి × _____

ఈ) అధైర్యం × _____

ఉదా :- అవమానం : పెద్దలను అవమానించరాదు

V. సృజనాత్మకత

కింది వాటిలో ఒక దాన్ని చేయండి.

అ) కొయ్యగుర్రం కథను చిన్ననాటికగా రాయండి. మీ తరగతిలో ప్రదర్శించండి.

ఆ) వడ్రంగి గురించి ఆత్మకథ రాయండి. ఏకపాత్రాభినయం చేయండి.

VI. ప్రశంస

కింది వాటిలో ఒకదాన్ని చేయండి.

అ) మీ ప్రాంతంలో / గ్రామంలో వృత్తి కళాకారులు తయారుచేసిన వస్తువుల లాంటి వస్తువులు తరగతి ఉపాధ్యాయుల నేతృత్వంలో తయారుచేసి ఉపాధ్యాయ లేదా ప్రముఖ దినోత్సవాలలో పాఠశాలలో ప్రదర్శించండి?

ఆ) మీ ప్రాంతంలోని కొన్ని కళారూపాలను గురించి తెలుసుకొని నచ్చిన కళారూపం గురించి రాయండి.

AP SCERT

VII. భాషాంశాలు

1. చెప్పు కు ముల్లు గుచ్చుకుంది.
2. నదిలో నీళ్ళు ప్రవహిస్తున్నాయి.
3. వర్షం కురవడం వల్ల బడికి వెళ్ళడం ఆలస్యమయింది.

పై వాక్యాలలో గీతగీసిన అక్షరాలు, పదం లోపిస్తే మీకు అర్థమవుతోందా? ఆయా వాక్యాలకు కు, లో, వలన, కి అనేవి చాలా ముఖ్యమయినవి. ఇటువంటి వాటిని విభక్తిప్రత్యయాలని అంటారు. విభక్తి లేకుండా వాక్యార్థం సరిపోదు. అంటే "వాక్యాలు పూర్తి అర్థాన్ని ఇవ్వాలంటే విభక్తులు అవసరం."

తెలుగులో ఉన్న విభక్తులు ఎనిమిది. కింది పట్టికలో ఉన్నాయి. చదవండి.

విభక్తులు	–	ప్రత్యయాలు
ప్రథమ	–	డు, ము, వు, లు
ద్వితీయ	–	నిన్, నున్, లన్, కూర్చి, గురించి
తృతీయ	–	చేతన్, చేన్, తోడన్, తోన్
చతుర్థీ	–	కొరకున్, కై, కోసం
పంచమీ	–	వలనన్, కంటెన్, పట్టి, వల్ల
షష్ఠి	–	కిన్, కున్, యొక్క, లోన్, లోపలన్
సప్తమీ	–	అందున్, నన్
సంబోధన ప్రథమా విభక్తి	–	ఓ, ఓయి, ఓరి, ఓసి.

పాఠం చదవండి. పాఠంలోని విభక్తులను గుర్తించండి. వాటి కింద గీత గీయండి.

ప్రాజెక్టు పని

మీ ప్రాంతంలో / గ్రామంలో పెద్దలు చెప్పే జానపదకథలు సేకరించండి. ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1.	కొయ్యగుర్రం కథను సొంతమాటలలో రాయగలను.	ఔను / కాదు
2.	కథను ధారాళంగా చదివి సొంతమాటలలో చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
3.	కథలోని పదాలను సొంతమాటలలో ప్రయోగించగలను.	ఔను / కాదు
4.	'కొయ్యగుర్రం' కథను సంభాషణలు రాసి నాటకీకరణ చేయగలను.	ఔను / కాదు

"స్తబ్ధత, సోమరితనమే మరణం.
కార్యోత్సాహమే జీవితం."

APSCERT

యూనిట్ I

3. పిల్లలం

– ఏటుకూరి ప్రసాద్

అభ్యసన ఫలితాలు :

- గేయాన్ని రాగయుక్తంగా అభినయిస్తారు. (పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు –1)
- పిల్లలు అనే గేయాన్ని, పిల్లల స్వభావాన్ని వివరించగలరు. (పా.ప్ర.ల. –2)
- పదాలతో సొంత వాక్యాలు రాయగలరు. (పా.ప్ర.ల. –3)
- పిల్లలకు సంబంధించిన గేయాలను సేకరించగలరు. (పా.ప్ర.ల. –4)
- సందుల గురించి తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల. –5)

X1I4L8

ఆలోచించండి–మాట్లాడండి

ప్రశ్నలు: 1. చిత్రాన్ని చూశారా? చిత్రంలో ఎవరెవరున్నారు?
2. వారేం చేస్తున్నారు?
3. వారి ప్రవర్తన, స్వభావం ఎలా ఉంటుంది?
4. వారికి ఏమంటే ఇష్టం? ఏం చేస్తుంటారు? ఏం మాట్లాడుకుంటారు?

ఉద్దేశం: ఆటపాటలతో కాలంగడుపుతూ, కల్లాకపటం, మాయామర్మం తెలియని అమాయకపు పసిపిల్లల నిష్కల్మష స్వభావాన్ని, ఇష్టాలను తెలియజెప్పడం పాఠం ఉద్దేశం.
ప్రస్తుత పాఠ్యభాగాన్ని "సుప్రసిద్ధ గేయాలు – పాటలు" అనే గేయసంపుటినుంచి తీసుకొన్నారు. ఈ గేయ రచయిత ఏటుకూరి ప్రసాద్.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠం చిత్రం గురించి మాట్లాడండి.
2. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

పిల్లలం పసిపిల్లలం
ముసిముసి నవ్వుల జల్లులం
విచ్చే రేపటి పూవులం
అరవిచ్చినట్టి చిరునవ్వులం ॥పిల్ల॥ 1

నల్లా తెల్లా ఎల్లా గున్నా
అందరు ఒకటను వాళ్ళం
గొప్పా బీదా భేదాలంటే
ఒప్పని మనసుల వాళ్ళం ॥పిల్ల॥ 2

మనుషుల మంతా ఒకటంటే చిరు
నవ్వుతో బహుమానిస్తాం
రంగుల భేదం ఉందంటే – ఛీ
ఛీ అని అవమానిస్తాం ॥పిల్ల॥ 3

కల్లా కపటం కల్తీ మోసం
అంటే గిట్టనివాళ్ళం
తెల్లనివన్నీ పాలని నమ్మీ
చెడు తలపెట్టనివాళ్ళం ॥పిల్ల॥ 4

కాయాకష్టం చేసేవారి
కలల ప్రతిరూపాలం
మాయా మర్మం ఊసేఉండని
నవలోకపు దీపాలం ॥పిల్ల॥ 5

APSCERT

హాయి గొల్పుతూ
మేలుకొల్పుతూ
గిళ్ళపాడు సన్నాయిలం
కలయ దిరుగుతూ కళ్ళయెదుట, తు
ళ్ళింతలాడు తువ్వాయిలం ॥పిల్ల॥ 6

పిల్లలమండీ పిల్లలము
తెల్లగ విచ్చిన మల్లెలము
కల్లాకపటం ఎరుగని తెల్లని
మనసులున్న పసిపిల్లలము ॥పిల్ల॥ 7

నిరాశ చీకటి నిండిన ఇళ్ళకు
ఆశల మణిదీపాలం
నవ్వుల పువ్వులు రువ్వుచు తుర్రున
తిరిగే చక్కని గువ్వలం ॥పిల్ల॥ 8

కోపం, తాపం, మోసం, ద్వేషాల్
మనిషి మనసులకు మానని గాయాల్
చల్లనైన మాటలను జల్లి
ఉల్లాసపర్చు పసివైద్యులం ॥పిల్ల॥ 9

మంచువంటి మాటలతో ప్రజల ప్రే
మించు టెట్లో నేర్పించెదం
వంచక కీచక లంచగొండులను
మంచిమార్గముకు తిప్పెదం ॥పిల్ల॥ 10

రాయీ రప్పా మట్టీ బెడ్డకు
మొక్కే తల్లుల పిల్లలం
ఆయా పనులకు అర్థాలడుగుతు
ఆలోచించే పిల్లలం ॥పిల్ల॥ 11

వాడూ వీడను భేదాలుండని
నవలోకపు నిర్మాతలమూ
చేయీ చేయీ కలిపి అందరికి
హాయిని పంచే పసిపిల్లలమూ ॥పిల్ల॥ 12

సారాంశం

1. మేమంతా పిల్లలం. చిన్న పిల్లలం. మేం ముసిముసి నవ్వులు జల్లుల్లా కురిపిస్తాం. ఇంకా చెప్పాలంటే ఆ జల్లులం మేమే. ఈ రోజు మొగ్గలుగా ఉన్న మేం రేపటికి విచ్చుకునే పూవులం. మేం అరవిరిసిన చిరునవ్వులమే!
2. ఒంటి రంగు నలుపైనా, తెలుపైనా అందరం ఒక్కటే అంటాం. బీదవారు, గొప్పవారు అనే తేడాలు మా మనసుకు అసలేనచ్చదు.
3. 'మానవులందరూ ఒక్కటి' అనే వాళ్ళకు చిరునవ్వు బహుమతిస్తాం. రంగులను బట్టి తేడా చూపితే ఛీకొట్టి అవమానిస్తాం.
4. కల్లాకపటం మాకు తెలియదు. కల్తీలు, మోసాలు మేం చేయం అవన్నీ మాకు నచ్చవు. 'తెల్లగా ఉండేవన్నీ పాలు' అని మేం నమ్ముతాం. ఎప్పుడూ ఎవరికీ, ఏ హానీ మేం చేయబోం.
5. కాయా కష్టం చేస్తూ మమ్మల్ని పోషించే కన్నవాళ్ళ కలలు నిజాలు చేయాలని చూసే వాళ్ళం. మాయలూ మర్మాల మాటే లేని కొత్తలోకాన్ని చూపెట్టే దీపాలం.
6. హాయిని కల్గిస్తూ మేల్కొల్పుపాటలు పాడేసన్నాయిలం. అంతటా కలియ తిరుగుతుండి తుళ్ళిపడే లేగదూడలం.
7. పిల్లలమండీ! మేం పిల్లలం! విరిసిన మల్లెపూవుల్లా తెల్లగా నవ్వుతాం. కల్లాకపటం మాకు తెలియదు. మాది తెల్లని మనసు.

APSCERT

8. నిరాశ అనే చీకట్లో మునిగిన ఇండ్లలో ఆశలనే వెలుగుల్ని నింపే మణిదీపాలం మేం. నవ్వుల పువ్వులు వెదజల్లుతాం. తుర్రుమంటూ ఎగురుతూపోయే గువ్వ పిల్లలం మేము.

9. మాకు కోపం రాదు. తాపం (బాధలు) లేదు. మోసం చేయం. ద్వేషాన్ని చూపించం. ఈ లక్షణాలన్నీ మానవుల మనసులకు గాయాలు చేస్తాయి. ఆ గాయాల్ని మా చల్లని మాటలని చల్లి మాన్పివేస్తాం. గాయపడినవారిని ఉల్లాస పరుస్తూ వైద్యులమైపోతాం.

10. మంచులా చల్లని మాటల్తో తోటివారినెలా ప్రేమించాలో నేర్పిస్తాం. మోసగాళ్ళను, కీచకులను, లంచగొండులను మంచిమార్గానికి తిప్పేస్తాం / మళ్ళిస్తాం.

11. సంతానం లేదని బాధపడ్తూ కనిపించిన రాయికీ, రప్పకూ మొక్కుతూ ఆరాటపడే తల్లులకు కన్న పిల్లలం. వారు చేసే ప్రతిపనికీ అర్థాలను అడిగి, ఆలోచింప చేస్తూ, ఆలోచించే పిల్లలం.

12. మాదో కొత్తలోకం. అక్కడ వాడు, వీడు అనే తేడాలుండవు. అంతా మనవాళ్ళే. చేయీ చేయీ కలుపుతాం. అందరికీ హాయిని పంచుతాం మేమంతా పిల్లలం, చిన్న పిల్లలం.

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. 'పిల్లలం' - గేయాన్ని రాగంతో అభినయంతో పాడండి.
2. పాఠంలో మీకు నచ్చిన గేయభాగం ఏది? దాన్ని చదివి భావం చెప్పండి.
3. పసిపాపల ప్రవర్తన పెద్దవారిలో మార్పులను కల్గిస్తుందా?
4. పసిపాపల దినచర్యలను చెప్పండి.

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. మీ పాఠంలో వచ్చిన నల్లా తెల్లా, గొప్పా బీదా వంటి జంట పదాలున్నాయి. పాఠం చదివి ఇటువంటి పదాలను తీసిరాయండి.

అ) _____ ఉ) _____

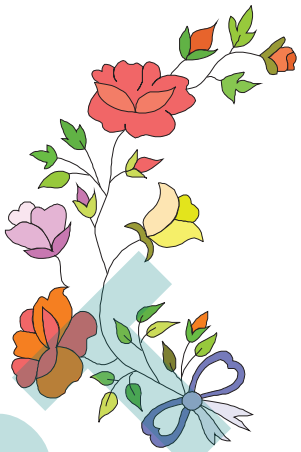
ఆ) _____ ఊ) _____

ఇ) _____ ఋ) _____

ఈ) _____ ఎ) _____

APSCERT

2. కింది గేయ భావాన్ని చదివి ప్రశ్నలను తయారుచేయండి.

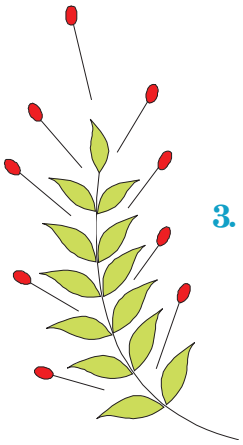
కోపం తాపం మోసం ద్వేషాల్
మనిషి మనసులకు మానని గాయాల్
చల్లనైన మాటలను జల్లి
ఉల్లాసపరుచు పసివైద్యులం॥

అ) _____

ఆ) _____

ఇ) _____

ఈ) _____

3. పాఠ్యాంశాన్ని చదివి కింది ఖాళీలను పూరించండి.

అ) అరవిచ్చినట్టి _____.

ఆ) నవలోకపు _____.

ఇ) తుళ్ళింతలాడు _____.

ఈ) తెల్లని మనసులున్న _____.

ఉ) తుర్రున తిరిగే చక్కని _____.

ఊ) ఉల్లాసపర్చు _____.

ఋ) ఆలోచించే _____.

4. పాఠం ఆధారంగా కింది ప్రశ్నలకు తగిన జవాబులు రాయండి.

అ) పిల్లలు ఎలాంటి మనసు కలవాళ్ళని రచయిత తెలిపాడు?

ఆ) పిల్లలు ఎలా వైద్యులుగా మారతారు? వారెలా వైద్యం చేస్తారు?

ఇ) పిల్లలు ప్రజలను ఎలా ప్రేమిస్తారు? దుర్మార్గులను ఎలా మంచి మార్గానికి మళ్ళిస్తారు?

ఈ) పిల్లలలోకం ఎలాంది? అక్కడి వాళ్ళు ఎలా ఉంటారు?

ఉ) గాయపడిన పెద్దలమనసులకు పిల్లలు ఎలా ఊరటకలిగిస్తారు?

AP SCERT

III. స్వీయరచన

1. కింది వాటికి ఐదేసి వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి.

అ) పిల్లలు 'విచ్చే రేపటి పూవులు' అని రచయిత అన్నాడు కదా! అలా ఎందుకు అని ఉంటాడు?

ఆ) పిల్లలు పెద్దల ప్రవర్తనను ఎలా స్వీకరిస్తారో రాయండి?

ఇ) ఇదే గేయానికి మీరు ఒక మంచి పేరు పెట్టండి. ఆ పేరు ఎందుకు పెట్టారో రాయండి.

ఈ) మీరు పసిపిల్లలుగా ఉన్నప్పుడు మీ ప్రవర్తన ఎలా ఉండేదో జ్ఞాపకం తెచ్చుకొని రాయండి.

2. కింది వాటికి పదేసి వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి.

అ) పసిపిల్లల నిష్కల్మషమైన ప్రవర్తనను, వాళ్ళ భావాలను తెల్పండి.

ఆ) సంస్కరణ భావాలుగల పిల్లలుగా మీరు సమాజాన్ని ఎలా మార్చడానికి ప్రయత్నిస్తారో ఊహించి రాయండి.

IV. పదజాలం

1. కింది పదాలు ఉపయోగించి సొంతవాక్యాలు రాయండి.

అ) నవ్వుల జల్లు : తరగతి గదిలో విద్యార్థులు నవ్వుల జల్లు కురిపించారు

ఆ) బహుమానం : _____

ఇ) కల్లాకపటం : _____

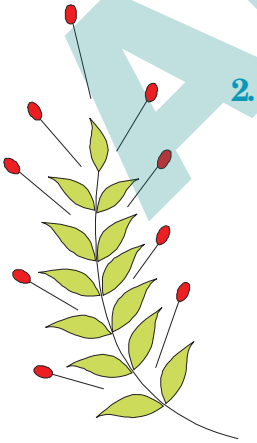
ఈ) కాయకష్టం : _____

ఉ) ప్రతిరూపాలు : _____

ఊ) సన్నాయి : _____

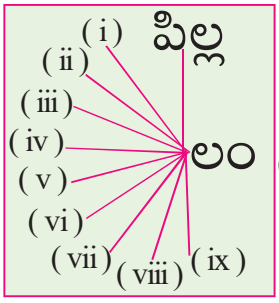
ఋ) మానని గాయం : _____

ఎ) లంచగొండ్లు : _____

2. మీ పాఠంలో 'లం' అవే అక్షరంతో పూర్తయ్యే పదాలున్నాయి. వాటిని రాయండి. మరికొన్ని కొత్త పదాలు రాయండి.

ఉదా: పిల్ల లం

(i) _____ (vi) _____

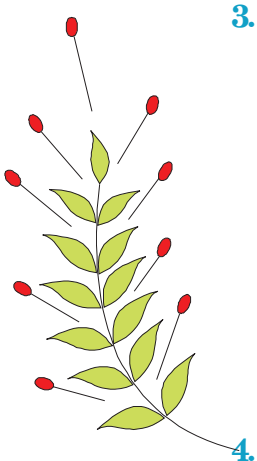
(ii) _____ (vii) _____

(iii) _____ (viii) _____

(iv) _____ (ix) _____

(v) _____

AP SCERT

3. కింది పదాలకు వ్యతిరేక భావం గల పదాలను రాయండి.

ఉదా: నవ్వు × ఏడ్పు

అ) అవమానం × _____

ఆ) చల్లని × _____

ఇ) చెడు × _____

ఈ) నిరాశ × _____

ఉ) చీకటి × _____

4. కింది గడిలో ఉన్న అక్షరాలను వాడుకొని వీలైనన్ని ఎక్కువ పదాలను రాయండి.

జ	పూ	తు	లు	మే	ఆ	వై
మ	మ	హా	ల్లు	ళ్ళిం	ల్తీ	యి
రం	న	గు	త	లు	వ్వు	మో
క	వు	సు	ర్మం	టం	ల	శ
క	పు	ప	ట	యి	ల్లి	లు
చె	పా	మం	క	చ	ర్మా	సం
మా	ద్యు	టం	డు	రా	కు	ర్గం
క్తీ	త	య	ని	చు	చే	త

ఉదా : కీలు

అ) _____ ఆ) _____ ఇ) _____ ఈ) _____

ఉ) _____ ఊ) _____ ఋు) _____ ఎ) _____

ఏ) _____ ఐ) _____ ఒ) _____ ఓ) _____

ఔ) _____ అం) _____ అః) _____ క) _____

5. కింది వాక్యాల ఆధారంగా గీతగీసిన పదాలకు అర్థాన్ని రాయండి.

ఉదా: చిన్న పిల్లలు మంచి పనులు చేస్తే పెద్దవాళ్ళు బహుమతులు ఇస్తారు.

బహుమతి = కానుక.

అ) వాన వచ్చేముందు చిరుజల్లులు కురుస్తాయి.

జల్లులు = _____

APSCERT

ఆ) కల్ల మాటలు మాట్లాడవద్దు.

కల్ల = _____

ఇ) పసిపిల్లలు పెద్దవాళ్ళ ఆశలకు ప్రతిరూపాలు.

ప్రతిరూపాలు = _____

ఈ) ఆటలాడుతూ కిందపడ్డ పిల్లలకు గాయాలు అయినాయి.

గాయాలు = _____

V. సృజనాత్మకత

ఈ గేయ భావం స్ఫురించేలా ఒక చిత్రాన్ని గీయండి. దానికి రంగులు వేయండి. ఆ చిత్రానికి ఆలోచింపజేసే పేరు పెట్టండి. చిత్రాన్ని గురించి రెండు వాక్యాలు రాయండి.

VI. ప్రశంస

మీరు చిన్నపిల్లల వద్దకు వెళ్ళినప్పుడు వాళ్ళు ఆనందంగా ఉండడడానికి మీరేం చేస్తారో రాయండి.

VII. భాషాంశాలు

1. కింది పదాలను విడదీయండి.

అ) ఉదా: రామానుజుడు = రామ + అనుజుడు = (అ + అ = ఆ)

1) రామాలయం = _____ + _____ = ( )

ఆ) ఉదా: కవీంద్రుడు = కవి + ఇంద్రుడు = (ఇ + ఇ = ఈ)

1) కవీశ్వరుడు = _____ + _____ = ( )

ఇ) ఉదా: భానూదయం = భాను + ఉదయం = (ఉ + ఉ = ఊ)

1) వధూపేతుడు = _____ + _____ = ( )

ఈ) ఉదా: పిత్రృణం = పితృ + ఋణం = (ఋ + ఋ = ౠ)

1) మాత్రృణం = _____ + _____ = ( )

AP SCERT

అ – ఇ – ఉ – ఋ అనే వర్ణాలకు అవే వర్ణాలు (సవర్ణాలు) కలిసినప్పుడు దీర్ఘం తప్పనిసరిగా రావడాన్ని **'సవర్ణదీర్ఘ సంధి'** అంటారు.

ఈ విధంగా సంస్కృత పదాల మధ్య జరిగే సంధులను సంస్కృత సంధులు అంటారు.

2. కింది పదాలను విడదీయండి.

ఉదా: విద్యార్థి = విద్యా + అర్థి = (ఆ + అ = ఆ)

అ) మహేంద్రుడు = _____ + _____ = ( )

ఆ) కోటీశ్వరులు = _____ + _____ = ( )

ఇ) సువర్ణాధ్యాయం = _____ + _____ = ( )

ఈ) కరీంద్రం = _____ + _____ = ( )

ఉ) సమరాంగణం = _____ + _____ = ( )

ఊ) శుభారంభం = _____ + _____ = ( )

ఋ) కవీంద్రులు = _____ + _____ = ( )

3. కింది పదాలను విడదీసి అవి ఏ సంధిలో గుర్తించండి.

అ) హితార్థులు = _____ + _____ ( )

ఆ) భానూదయం = _____ + _____ ( )

ఇ) దేవాలయం = _____ + _____ ( )

4. పాఠం ఆధారంగా పదాలను కలిపి రాయండి.

అ) తెల్లనివి + అన్ని = _____ ( )

ఆ) భేదాలు + అంటే = _____ ( )

ఇ) అర్థాలు + అడుగుతూ = _____ ( )

ఈ) పిల్లలము + అండీ = _____ ( )

5. కింది పదాలను విడదీయండి.

ఉదా: అతడెక్కడ = అతడు + ఎక్కడ ; (డ్ + ఉ) + అ = డ

మనమున్నాము = _____ ; _____

ఎవరిచ్చారు = _____ ; _____

మొదటి పదం చివర ఉన్న హ్రస్వ ఉకారానికి (ఉత్తు) అచ్చు కలిసినపుడు 'ఉ' కారంలోపించి రెండో పదంలోని అచ్చు మిగులుతుంది. దీన్నే 'ఉత్వ సంధి' అంటారు.

ఉత్తుకు అచ్చు పరమైనప్పుడు సంధి నిత్యం – (నిత్యం అంటే తప్పకుండా జరుగుతుంది అని అర్థం).

APSCERT

6. కింద పదాలు కలిసినప్పుడు జరిగే మార్పును చర్చించండి.

ఉదా: మనుషులము + అంతా = (మ్ + ఉ) + అ = మ= మనుషులమంతా

అ) మనసులు + ఉన్న = _____

ఆ) అర్థాలు + అడుగుతూ = _____

ఇ) పిల్లలము + అండీ = _____

ఈ) భేదాలు + ఉండని = _____

ప్రాజెక్టు పని

కొన్ని దిన-వార-మాస పత్రికలలో 'బాలగేయాలు' ప్రచురిస్తూ ఉంటారు. వాటిలో మీకునచ్చిన కవితలను సేకరించి సంపుటిగా తయారుచేయండి. అట్లాగే మీరు బాలగేయాలను రాసి, ఉపాధ్యాయునికి చూపించి గోడపత్రికలో ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1.	గేయాన్ని లయబద్ధంగా, అభినయంతో పాడగలను.	ఔను / కాదు
2.	గేయంలోని భావాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పగలను. రాయగలను.	ఔను / కాదు
3.	గేయంలోని పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయగలను.	ఔను / కాదు
4.	గేయం భావానికి అనుగుణంగా చిత్రంగీసి, రంగులు వేయగలను.	ఔను / కాదు

"పిల్లలూ, దేవుడూ చల్లనివారే,
కల్లకపటమెరుగని కరుణామయులే"

AP SCERT

యూనిట్ II

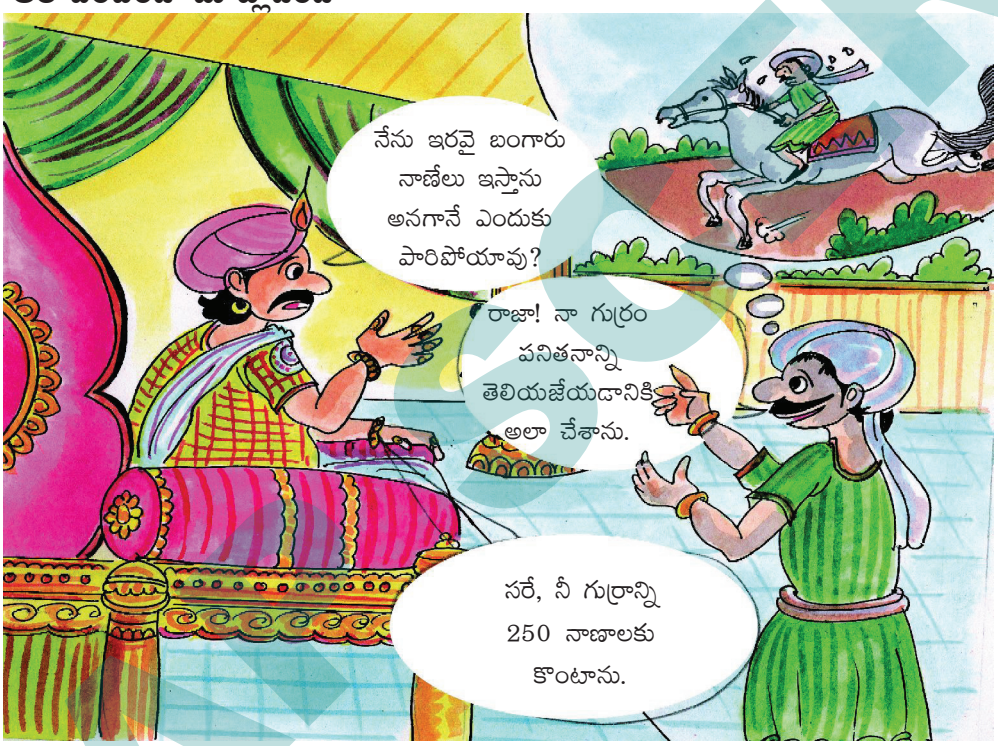
4. సమయస్ఫూర్తి

అభ్యసన ఫలితాలు :

- సమయస్ఫూర్తి కథను చదివి అర్థం చేసుకుంటారు. (పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు -1)
- వికలాంగులకు ఆత్మస్థైర్యం అవశ్యకతను తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల -2)
- కథలోని భాషాంశాలు, వచనాలు, అర్థాలు తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల -3)
- వికలాంగుల విజయ గాథలు సేకరిస్తారు. (పా.ప్ర.ల -4)
- విభక్తి ప్రత్యయాలు వినియోగం తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల -5)

Q9Z6I6

ఆలోచించండి-మాట్లాడండి

ప్రశ్నలు:

1. రాజు గుర్రాన్ని తక్కువ ధరకు ఎందుకు కొనాలనుకున్నాడు?
2. కథలో ఎవరెవరి మధ్య సంభాషణ జరిగింది?
3. రాజు, వర్తకుడు చెప్పిన ధరకంటే ఎక్కువ చెల్లించడానికి కారణాలు ఊహించి చెప్పండి.

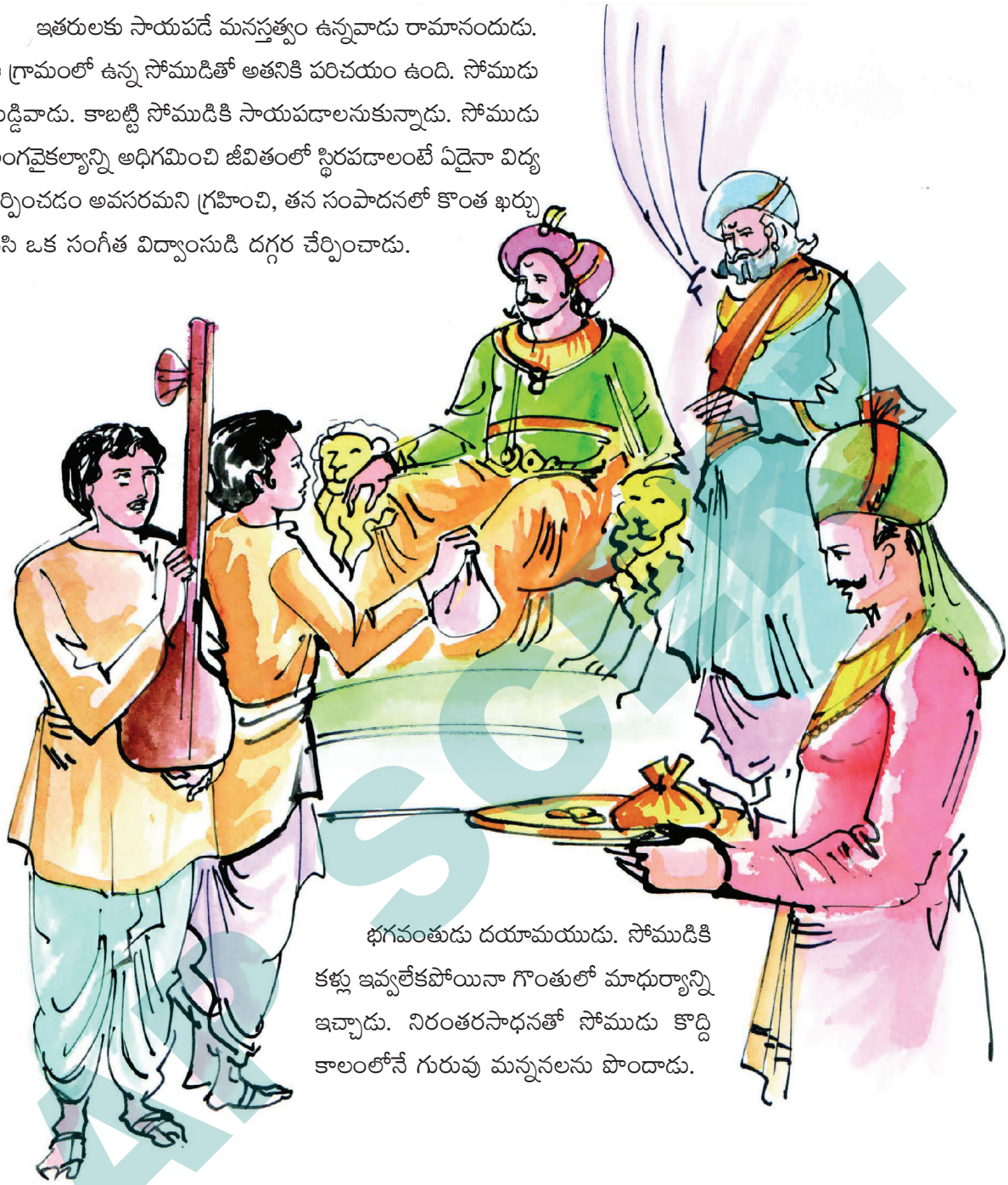
ఉద్దేశం: ప్రత్యేక అవసరాలు గలవారికి సానుభూతిగాదు, ఆత్మస్థైర్యం కావాలనిచెప్పడం, సేవాభావంతో సహకరించాలని తెలపడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠం చిత్రం చూసి కథను ఊహించి చెప్పండి. 28వ పేజీలో రాజుకు, వ్యక్తికి మధ్య సంభాషణను ఊహించి చెప్పండి.
2. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

ANDHRA PRADESH SCERT

ఇతరులకు సాయపడే మనస్తత్వం ఉన్నవాడు రామానందుడు. ఆ గ్రామంలో ఉన్న సోముడితో అతనికి పరిచయం ఉంది. సోముడు గుడ్డివాడు. కాబట్టి సోముడికి సాయపడాలనుకున్నాడు. సోముడు అంగవైకల్యాన్ని అధిగమించి జీవితంలో స్థిరపడాలంటే ఏదైనా విద్య నేర్పించడం అవసరమని గ్రహించి, తన సంపాదనలో కొంత ఖర్చు చేసి ఒక సంగీత విద్వాంసుడి దగ్గర చేర్పించాడు.

భగవంతుడు దయామయుడు. సోముడికి కళ్లు ఇవ్వలేకపోయినా గొంతులో మాధుర్యాన్ని ఇచ్చాడు. నిరంతరసాధనతో సోముడు కొద్ది కాలంలోనే గురువు మన్ననలను పొందాడు.

సోముడు రామానందుడికి కృతజ్ఞతలు చెప్పుకుంటూ "మొదట నువ్వు సాయపడతానంటే ఎంతో కొంత డబ్బు ఇచ్చి తాత్కాలిక సాయం చేస్తావనుకున్నాను. ఇలా శాశ్వతసంపద అందజేస్తావనుకోలేదు. నీలా ప్రతి ఒక్కరూ ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. అంగవైకల్యం ఉన్నవారికి తాత్కాలిక సాయంగాని, సానుభూతిగాని పెద్దగా ఉపయోగపడదు. ఆత్మస్థైర్యం పెంచే నీ సాయం కొండంత అండ" అంటూ రామానందుణ్ణి ఆలింగనం చేసుకున్నాడు సోముడు.

"నా మనస్సుకు పుట్టిన బుద్ధితో నాకు చేతనైనంత సాయం చేశాను. ఇందులో కృతజ్ఞతలు చెప్పుకోవాల్సినంత గొప్పతనం లేదు. ఇచ్చి పుచ్చుకోడమే మానవ జీవితం. రేపటి రోజు ఈ సంగీతాన్ని నలుగురికీ నేర్పి ప్రతిభావంతుల్ని వెలికి

తీస్తావు. ఈ రోజు నేను అందజేసినది రేపు నువ్వు నలుగురికి పంచుతావు ఇది నిజం కదా!" అంటూ తల నిమిరాడు రామానందుడు.

రామానందుడి ఆప్యాయతకు సోముడి కళ్ళు చెమర్చాయి. "అన్నా! నువ్వు చెప్పినట్టే ఈ శాశ్వత సంపదను నలుగురికి పంచుతాను" అన్నాడు సోముడు.

"ఈ రాజ్యంలో రాజుగారు కళాప్రియులు. అతని దగ్గర నీ ప్రతిభ చూపించి సంగీత కళాశాలకు అవసరమైన నిధులు సమకూర్చుకుందాం" అంటూ అభయమిచ్చాడు రామానందుడు.

సోముడితో కొద్దిరోజుల సావాసంవల్ల రామానందుడికి కూడా సంగీతంలో ప్రవేశం కలిగింది. సోముడిలో ఒంటరితనం పోగొట్టేందుకు రామానందుడు తనకు తీరిక దొరికినప్పుడల్లా వచ్చి సోముడితో సంగీత సాధన చేస్తుండేవాడు. చివరకు రామానందుకు కూడా సంగీతంలో ప్రావీణ్యం సంపాదించాడు.

ఒకరోజున రామానందుడు సోముడ్ని వెంటపెట్టుకుని సంగీత ప్రదర్శన ఇచ్చేందుకు రాజుగారి కోటకు చేరుకున్నారు. ప్రవేశ ద్వారం దగ్గర అడ్డంకులు ఎదురయ్యాయి. రాజదర్శనం అంత తేలిక కాదన్నారు కాపలాదారులు.

కాపలా భటులు లంచం ఆశిస్తున్నట్టు గ్రహించిన రామానందుడు రాజుగారు ఇచ్చే కానుకల్లో సగం ముట్టచెబుతామని ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నాడు.

రాజాస్థాన ప్రవేశం కలిగింది. రాజుగారి అనుమతితో సంగీత ప్రతిభను ప్రదర్శించారు. చూసిన వారంతా చప్పట్లతో జేజేలు పలికారు.

రాజు సంతృప్తిచెంది చెరో వంద బంగారు నాణేలు ఇద్దరికి బహూకరించాడు.

రామానందుడు తన వాటాలో యాభై నాణేలను లెక్కించి రాజుగారికి తిరిగి ఇవ్వబోయాడు.

రామానందుడి చర్య రాజుగారిని అవమానించేట్టు ఉండడంతో రాజుగారికి కోపం వచ్చింది. పక్కనే ఉన్న మంత్రి కలగజేసుకుని 'నువ్వు చేస్తున్న పని ఏమిటి?' అని నిలదీసాడు.

"క్షమించండి! నిజం చెప్పమంటారా? అబద్ధం చెప్పమంటారా?" అని ధైర్యంగా అడిగాడు రామానందుడు.

రాజుగారికి కోపం చల్లారింది. రామానందుడి చేతల్లో ఏదో ఆంతర్యం ఉందని గ్రహించి "ముందు అబద్ధం చెప్పు. అది మాకు సబబుగా అనిపించకపోతే మీ తల కోట గుమ్మానికి వేలాడుతుంది" హెచ్చరికగా చెప్పాడు.

"అబద్ధం వినండి! మేమిద్దరం గుడ్డివాళ్ళమనే సానుభూతితో చెరో వంద బంగారునాణేలు కానుకగా ఇచ్చారు. నాకు ఒక కన్ను కనిపిస్తోంది. నా మిత్రునికి రెండు కళ్ళూ కనిపించవు. అతనికి వంద నాణేలు ఇచ్చినప్పుడు న్యాయంగా యాభై నాణేలు మాత్రమే నేను తీసుకోవాలిగా అందుకే తిరిగి యాభై నాణేలు మీకు అందించింది" అన్నాడు రామానందుడు.

రాజు సంతృప్తి చెందాడు. 'అయితే ఈ సారి నిజం చెప్పు' అన్నాడు రాజు.

"మీరు నటనా సార్వభౌములు. గొప్పగా నటించగలరు. అందులో ఇప్పుడు నటిస్తున్న గుడ్డివాడి పాత్ర అమోఘంగా ఉంది. తోటి కళాకారుడ్ని ప్రోత్సహించడం కళాకారుడిగా నా ధర్మం. అందుకే యాభై నాణేలు ప్రోత్సాహ బహుమతిగా ఇవ్వచూపింది" అన్నాడు రామానందుడు.

ఒక్కసారిగా రాజుగారి ముఖ కవళికలు మారిపోయాయి. "నేను గుడ్డివాడిగా నటిస్తున్నానా! రుజువేంటి?" కోపంతో అడిగాడు.

అప్పుడు కాపలా భటుల లంచాల గురించి తెలియజేస్తూ, "కోటలో జరుగుతున్న అవినీతి చర్యలను చూడలేని మిమ్మల్ని గుడ్డివాడిగా అంచనా వేయడంలో తప్పులేదుగా! అదే రుజువు," అన్నాడు రామానందుడు.

అవినీతి బండారాన్ని సమయస్ఫూర్తితో తెలియజేసిన రామానందుడిని మెచ్చుకొన్నాడు. మరిన్ని కానుకలతో ఆ ఇద్దరినీ సత్కరించాడు రాజుగారు.

ఆ కానుకలతో సంగీత కళాశాల స్థాపనకు పూనుకున్నాడు రామానందుడు.

AP SCERT

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. తాత్కాలిక సాయానికి, శాశ్వత సాయానికి తేడా ఏమిటి?
2. సోముడు, రామానందుడు, రాజు ఈ ముగ్గురిలో ఎవరి పాత్ర నీకునచ్చింది? ఎందుకు?
3. ఈ పాఠంలోని సందేశాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పండి.
4. రాజు కళ్ళు ఉండి గుడ్డివాడు ఎందుకయ్యాడు?

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. పాఠం చదవండి. కింది సూచనలకు అనుగుణంగా వాక్యాలను పాఠంలో వెతకండి. వాటి కింద గీతగీయండి.

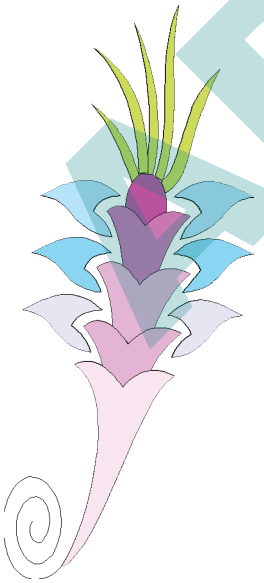
   అ) 'సాయపడడం' అనే అర్థాన్నిచ్చే వాక్యాలు.

   ఆ) కృతజ్ఞతలు తెలిపే భావం వచ్చే వాక్యాలు.

   ఇ) బహుమానం, సత్కారం లాంటి భావం వచ్చే వాక్యాలు.

   ఈ) రాజుకు కోపాన్ని తెప్పించిన వాక్యాలు.

2. కింది పేరా చదవండి. ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

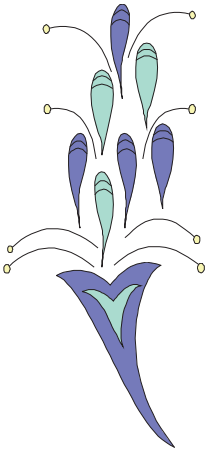

కళ్ళులేనివాళ్లు, కాళ్ళులేనివాళ్ళు, చెవులు వినిపించనివాళ్ళను మనం వికలాంగులుగా భావిస్తుంటాం. కానీ వీరుకూడా మనలాగే జీవిస్తున్నారు. ఎవరిపైనా ఆధారపడకుండా తమ పనులను తామే చేసుకుంటారు. చెవులువినిపించని, మాటలు రాని వారుకూడా మాట్లాడేవారిలాగే సైగల భాషలో (sign language) తమ భావాలను వ్యక్తపరుచుకుంటారు. ఇలా భావవినిమయం చేసుకోడంలో అక్షరాలు, పదాలు, వాక్యాలు... అన్నీ ఉంటాయి. అంటే ఇవన్నీ ధ్వనుల రూపంలో కాకుండా సైగల రూపంలో ఉంటాయి. అన్ని అవయవాలున్న వారు కూడా కొన్ని పనులు చేయలేరు. వికలాంగులను ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలని అంటున్నారు. అన్నీ ఉన్నా కొన్ని పనులు చేయలేని మనం కూడా ఒక రకంగా వికలాంగులమే! ఒక రోజు కళ్ళు మూసుకొని గడపగలమా? ఒక కాలిని ముడుచుకొని కదలగలమా? మాట్లాడకుండా ఉండగలమా? ఇలా చేసి చూస్తే అవయవాలు లేనివారిలో ఉండే గొప్పతనం మనకు తెలుస్తుంది.

అ) పై పేరాలో ఎవరెవరి గురించి చెప్పారు?

ఆ) పై పేరాకు చక్కని పేరు పెట్టండి.

© SCERT

ఇ) మాటలురాని వారు తమ భావాలను ఏరూపంలో వ్యక్తం చేస్తారు?

ఈ) వికలాంగులైన పిల్లలను మనం ఇప్పుడు ఏమని పిలుస్తున్నాం?

ఉ) "మనం ఒక రకంగా వికలాంగులమే" ఎలాగో చెప్పండి.

3. పాఠం ఆధారంగా కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

అ) రామానందుడు సోముడికి ఎందుకు సాయం చేశాడు?

ఆ) రాజభటులతో రామానందం, సోముడు ఏమి ఒప్పందం చేసుకొన్నారు?

ఇ) రాజుగారు రామానందున్ని ఎందుకు సత్కరించాడు?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదు వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి.

అ) కళ్ళులేనివారు, కాళ్ళు లేనివారు... ఇలాంటి వారికి మీరైతే ఏం సహాయం చేస్తారు?

ఆ) 'రాజు కళా ప్రియుడని' రామానందుడు చెప్పాడు కదా! దీన్ని మీరు ఎలా సమర్థిస్తారు?

ఇ) రాజు కళ్ళున్న గుడ్డివాడని రామానందుడు చెప్పటాన్ని నువ్వు ఎలా అర్థం చేసుకున్నావు?

ఈ) ఇచ్చిపుచ్చుకోడమే మానవ జీవితం. అవునా? కాదా? ఎందుకు?

ఉ) సమయస్ఫూర్తి అంటే ఏమిటి?

ఈ) సానుభూతి కంటే ఆత్మస్థైర్యం ఎందుకు గొప్పది?

2. కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ) కష్టసమయంలో సమయస్ఫూర్తి మనిషిని గట్టెక్కిస్తుందని, ఉదాహరణలతో చెప్పండి.

ఆ) అవినీతివల్ల కలిగే నష్టాలు వివరించండి.

ఇ) కథను సొంతమాటల్లో రాయండి.

IV. పదజాలం

1. కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాన్ని బహువచనంలోకి మార్చి, తిరిగి వాక్యం రాయండి.

అ) గ్రామం ప్రకృతి అందాలకు నిలయం (**గ్రామాలు**/అందాలు/నిలయాలు)

వాక్యం : గ్రామాలు ప్రకృతి అందాలకు నిలయాలు.

AP SCERT

ఆ) మాకు చదువు చెప్పిన గురువు మహాజ్ఞాని. (చదువులు/గురువులు/జ్ఞానులు)

ఇ) మానవుడు సంఘజీవి. (జీవులు/సంఘాలు/మానవులు)

ఈ) లోపలికి వెళ్ళకుండా రాజభటుడు అడ్డుకున్నాడు. (రాజభటులు/రాజులు/మంత్రులు)

2. కింది పదాలకు అర్థాలు రాయండి. వాటితో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

అ) గోపాలుని ప్రతిభను ఉపాధ్యాయుడు గుర్తించాడు.

ఉదా:- ప్రతిభ = తెలివి

తెలివైనవారు సమస్యల నుండి బయటపడతారు.

ఆ) ప్రజ్ఞకు పాటల పోటీలో ప్రథమ బహుమతి వచ్చింది.

ఇ) గీత మొదటి ర్యాంకు తెచ్చుకొని, తెలివైనదని రుజువు చేసుకుంది.

ఈ) అబద్ధం చెప్పటం ఉత్తముల లక్షణం కాదు.

3. కింది ప్రకృతి, వికృతి పదాలను చదివి జతపరచండి.

అ)	వృద్ధ	( )	i)	విద్దె
ఆ)	సహాయం	( )	ii)	పెద్ద
ఇ)	విద్య	( )	iii)	నిక్కం
ఈ)	నిజం	( )	v)	సాయం

4. కింది గళ్ళలోని సమానార్థ పదాలు గుర్తించి, ఒక వరసలో రాయండి.

అసత్యం	మంత్రి	భూపాలుడు	కల్ల
పల్లె	మనసు	గ్రామం	చిత్తం
నృపుడు	అబద్ధం	బుద్ధి	ప్రెగ్గడ
ఊరు	అమాత్యుడు	బొంకు	మతి
రాజు	నియోగి	ప్రభువు	పల్లె

అ) మంత్రి, అమాత్యుడు, నియోగి, ప్రెగ్గడ

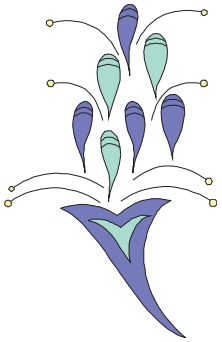
ఆ) _____

ఇ) _____

ఈ) _____

ఉ) _____

AP SCERT

5. పాఠం ఆధారంగా తప్పొప్పులను గుర్తించండి.

అ) రామానందుడు సంగీతంలో ప్రావీణ్యం సంపాదించాడు. ( )

ఆ) సోము ఇంటిదగ్గరే సంగీతం నేర్చుకున్నాడు. ( )

ఇ) రామానందునిది సాయపడే మనస్తత్వం కాదు. ( )

ఈ) భటులను రాజు శిక్షించాడు. ( )

ఉ) సోముడు సమయస్ఫూర్తిని ప్రదర్శించాడు. ( )

V. సృజనాత్మకత

కింది వాటిలో ఏదైనా ఒకటి రాయండి / చేయండి.

అ) సమయస్ఫూర్తి పాఠాన్ని సంభాషణ రూపంలోకి మార్చి రాయండి.

ఆ) నేడు అవినీతి దేశమంతా వ్యాపించింది. లంచం ఇవ్వనిదే ఏ పనీ జరగటం లేదు. అవినీతి నిర్మూలనపై ప్రజలలో చైతన్యం నింపే విధంగా ఒక పోస్టరు తయారుచేయండి.

VI. ప్రశంస

రామానందుడు కళ్ళు లేని సోముడికి సహాయం చేశాడు కదా! మీరు కూడా ఇలాంటివారికి ఎలాంటి సహాయం చేస్తారో రాయండి.

VII. భాషాంశాలు

1. కింది పదాల్లోని భాషాభాగాలు గుర్తించి రాయండి.

జాన్, అహో!, చేశాను, నల్లని, వారు, మెల్లగా, చల్లని, వంకాయలు, ఓహో!, తిన్నాను, పొడుగ్గా, పుస్తకం, ఆంధ్రప్రదేశ్, రాశాను, అలానా?, బడి, మీరు, వెతికాను, హమ్మయ్య, అతను, నవ్వుతున్నారు, గట్టిగా, ఆమె, ఇది, భలే!, చేదైన.

2. కింది వాక్యాలలోని విభక్తి ప్రత్యయాలను గుర్తించి అవి ఏ విభక్తులో రాయండి.

ఉదా॥ సమావేశంలో చదివిన విషయం బాగుంది = -'లో' - షష్ఠీవిభక్తి

అ) జాతీయ జెండా గాలికి రెపరెపలాడుతున్నది. = _____ _____

ఆ) ప్రకృతి రహస్యాలను అన్వేషించండి. = _____ _____

AP SCERT

ఇ) నిఖిల్ నితీష్ కంటె పెద్దవాడు. = _____ _____

ఈ) జ్ఞానేంద్రియాలచేత గ్రహిస్తాం. = _____ _____

ఉ) బాధవల్ల దుఃఖం వస్తుంది. = _____ _____

ఊ) ధ్వనులనుబట్టి జంతువులను గుర్తించవచ్చు. = _____ _____

ఋ) చెరువునందలి నీరు పంటకు వాడుచున్నారు. = _____ _____

ప్రాజెక్టు పని

వికలాంగులకు సంబంధించిన విజయాలను కథలను, సేకరించి, వీటిని ఒక నోటుబుక్‌లో అతికించండి. వాటిని మీరు, మీ మిత్రులు చదవండి. వాటి ఆధారంగా సూక్తుల్ని, నినాదాల్ని తయారుచేయండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1.	కథను సొంత మాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
2.	పాఠాన్ని ధారాళంగా చదవగలను, కీలక పదాల ఆధారంగా పేరాలు గుర్తించగలను.	ఔను / కాదు
3.	కథను సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను / కాదు
4.	అవినీతిపై చైతన్యం కలిగించేలా పోస్టరు తయారుచేయగలను.	ఔను / కాదు

"ప్రవచనాల కంటే ప్రవర్తనే ముఖ్యం."

APSCERT

యూనిట్ II

మదర్ థెరిసా

చదువు-ఆనందించు

దీనులు, ఆర్తులు, అనాథల పాలిట కల్పవల్లిగా పేరొందిన మదర్ థెరిసా ప్రపంచంలో ఆబాలగోపాలానికి గౌరవనీయురాలు.

మదర్ థెరిసాగా పేరొంది ప్రపంచ ప్రసిద్ధిగాంచిన ఈమె అసలు పేరు ఆగ్నస్ గోన్ షా బొజాక్షువూ. అందరూ ఈమెను ఆగ్నస్ అని పిలిచేవారు. ఈమె యుగోస్లావియా దేశంలో 1910వ సంవత్సరంలో ఆగస్టు 26వ తేదీన జన్మించింది. ఈమె తండ్రి సాధారణ రైతు. ఈమెకొక తమ్ముడు, చెల్లెలు ఉన్నారు. సద్బుద్ధి, దయాగుణం ఈమెకు బాల్యంలోనే అలవడ్డాయి. దీనులకు, రోగులకు ఆమె చిన్నతనంలోనే యథాశక్తి సేవ చేస్తుండేది.

ఆగ్నస్‌కు పద్దెనిమిది ఏళ్ళప్పుడు పెద్దవాళ్ళు పెళ్ళిచేయాలని నిశ్చయించారు. కాని ఆగ్నస్ మఠకన్యగా మారి తన జీవితాన్ని దీనజన సేవలో గడపాలనే నిశ్చయం తల్లిదండ్రులకు తెలిపి, వారు అంగీకరించేట్లు చేసింది.

ఆగ్నస్ డబ్లిన్‌లో మఠకన్యగా మారి 1929లో భారతదేశానికి వచ్చి, మఠకన్యగా శిక్షణ పొందిన తరవాత మదర్ థెరిసాగా మారింది.

కలకత్తాలో "లోరెట్" వారు నడిపే బాలికోన్నత పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయినిగా ఆమెను నియమించారు. కానీ, ఈ వృత్తి థెరిసాకు తృప్తినివ్వలేదు. ప్రజల జీవన వ్యత్యాసాలు, దరిద్రుల హీనస్థితులు ఆమెను కలచివేశాయి. దివ్యవాణి ప్రబోధంతో కలకత్తా నగరాన "మోతీలాల్" అనే మురికివాడలో తన సంఘసేవోద్యమానికి శ్రీకారం చుట్టింది. పిల్లలకోసం పాఠశాల ప్రారంభించింది. ఆకలితో వచ్చే పిల్లలకు పాలు, అనారోగ్యంతో ఉన్నవాళ్ళకు మందులు ఉచితంగా ఇస్తూండేది. ఆమెచేత ప్రభావితులై ఎంతోమంది సేవకులుగా చేరారు.

అనతి కాలంలో స్త్రీలకు, పురుషులకు ప్రత్యేకంగా ధార్మిక సంస్థలు నెలకొల్పింది. ఈ సంస్థల అమూల్య సేవలు ప్రపంచదేశాలలోని మానవతావాదుల దృష్టిని ఆకర్షించాయి. దీని ఫలితంగా వెనిజులా, శ్రీలంక, ఆస్ట్రేలియా దేశాలలో సేవాసదనాలు నెలకొల్పింది. ఇప్పటికి ఇటువంటి కేంద్రాలు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్నాయి.

ఈ కేంద్రాలన్నింటికీ ప్రేమ, సేవ అనేవి మూలసూత్రాలు. హైదరాబాదునగరంలో అనాథ శరణాలయాన్ని, కుష్టురోగ చికిత్సా కేంద్రాన్ని, నిర్మల హృదయ్‌లను స్థాపించింది.

ఈమె సేవలను గుర్తించి చాలా దేశాలు, అంతర్జాతీయ బహుమతులెన్నో ఆమెకు ప్రకటించాయి. మన ప్రభుత్వం పద్మశ్రీ, నెహ్రూ అవార్డు, భారతరత్న వంటి పురస్కారాలతో గౌరవించింది. 1979లో విశ్వవిఖ్యాతమైన నోబెల్ బహుమతి కూడా ఈమెకు లభించింది.

80 సం॥ల పండువయసులో కూడా దీనజనుల కోసం అవిశ్రాంతంగా కృషి చేసి చిరస్మరణీయురాలైన మదర్ థెరిసా 1997, సెప్టెంబర్ 05న కన్నుమూసింది.

APSCERT

యూనిట్ II

5. నీవేమైనా చేయగలవు

– బోయి భీమన్న

అభ్యసన ఫలితాలు :

- వచన కవితను చదివి అర్థం చేసుకుంటారు. (పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు –1)
- విద్యార్థుల ఆత్మవిశ్వాసాన్ని పెంచేలా భావాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పగలరు. రాయగలరు. (పా.ప్ర.ల –2)
- కవితలోని అర్థాలు, ప్రకృతి వికృతి గుర్తించగలరు. (పా.ప్ర.ల –3)
- వివిధ రకాల పువ్వులను సేకరించి, పుష్పగుచ్ఛాలు తయారు చేస్తారు. (పా.ప్ర.ల –4)
- వాక్య భేదాలు వినియోగం తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల –5)

V8A3V6

చదవండి–ఆలోచించండి–మాట్లాడండి

నేను సైతం ప్రపంచాగ్నికి
సమిధనొక్కటి ఆహుతిచ్చాను!
నేను సైతం విశ్వపృష్టికి
అశ్రువొక్కటి ధారపోశాను!
నేను సైతం భువనఘోషకు
వెరిగొంతుక విచ్చి ప్రోశాను!...

నేను సైతం ప్రపంచాబ్జపు
తెల్లరేకై పల్లవిస్తాను
నేను సైతం విశ్వవీణకు
తంత్రినై మూర్ఛనలు పోతాను.
నేను సైతం
భువన భవనపు
బావుటానై పైకి లేస్తాను.

– శ్రీశ్రీ

ప్రశ్నలు: 1. పై కవిత చదవడంవల్ల మీకేమి అర్థమయింది?
2. కవి చెప్పదలచుకున్నది ఏమిటి?
3. కవి భావనతో మీరు ఏకీభవిస్తున్నారా? ఎందుకు?

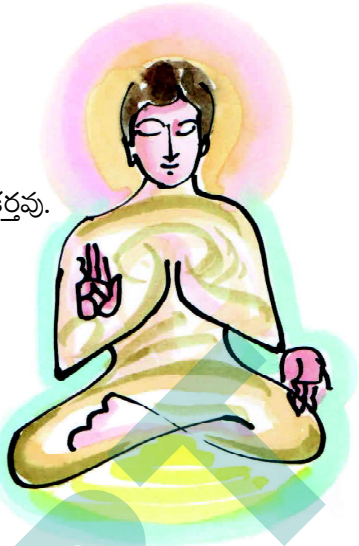
ఉద్దేశం: అన్నింటికీ మనసే మూలమని, మంచి మనసుతో ఎవరినైనా జయించవచ్చని తెలుపుతూ, ఆత్మ విశ్వాసాన్ని కలిగించడమే ప్రస్తుత పాఠ్యభాగం "పాటలతోట" అనే గ్రంథం లోనిది.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠంలోని చిత్రాలను చూడండి. భావాలను ఊహించి చెప్పండి.
2. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాలకింద, వాక్యాలకింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

AP SCERT

నీ మనసే నీదైవం
నీ ప్రజ్ఞే నీ ప్రగతి
నీవే నీ జాతి నిర్మాతవు
నీవే నీ సుఖశాంతుల కర్తవు.

ఫల వృక్షం పెంచేవా
ఫలము లారగించేవు
ముళ్ళ మొక్క నాటేవా
ముళ్ళు గుచ్చి వగచేవు

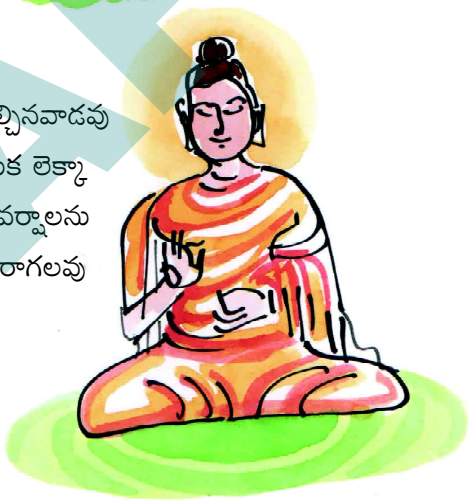
నీకు నీవే దాసోహం
నీకు నీవె అభయంకరం
నీ పరిశ్రమే నీ సౌభాగ్యం
నీవే నీకు సమస్తం.

పద్మం వికసించే కొలదీ
పరిమళం వ్యాపించు
వేగం పెరిగే కొలదీ
విశ్వం వ్యాకోచించు

మనసును గెల్చినవాడవు
మనోవేగ మొక లెక్కా
కోటి కాంతి వర్షాలను
గుప్పిట గొనిరాగలవు

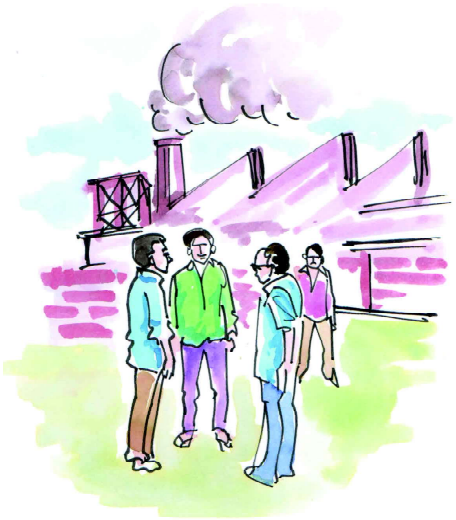

ఏ గ్రహతారాసీమల
ఏ సేద్యం చేసేవో
ఏ లోకాంతరవాసుల
తో స్నేహం నెరిపేవో

APSCERT

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

మనోవేగమేనోయ్ ఈ
మహామహస్సు
మంచి మనసె పురుషోత్తమ
మహదోజస్సు

జ్ఞానివి నీవు నీ
వేమైనా చేయగలవు.

AP SCERT

కవిపరిచయం:

1. కవిపేరు : బోయి భీమన్న
2. జన్మస్థలం : తూర్పుగోదావరి జిల్లా మామిడి కుదురు గ్రామం
3. జననం-మరణం : 1911-2005
4. తల్లిదండ్రులు : నాగమ్మ, పల్లయ్యలు
5. రచనలు : పాలేరు, కూలిరాజు, అనసూయ, జానపదుని జాబులు, దీపసభ మధుబాల, రాఖీలు, ధర్మంకోసం పోరాటం, రాగవాశిష్ఠం, మానవుని మరో మజిలీ, పైరుపాట, చిత్రకళాప్రదర్శనం, మధుగీత, రాగోదయం అనార్కలి, పిల్లిశతకం మొదలైనవి. వీరి "గుడిసెలు కాలిపోతున్నాయి" అనే గ్రంథానికి కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ వారి బహుమతి వచ్చింది.
6. బిరుదులు : పద్మశ్రీ, మహాకవి, పద్మభూషణ్.

   ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయంవారి కళాప్రపూర్ణ బిరుదు పొందారు.

   కాశీవిద్యాపీఠంవారు గౌరవ డాక్టరేటు పట్టానిచ్చి గౌరవించారు.

సారాంశం

1. దేవుడు మరెక్కడో లేడు. నీ మనసులోనే ఉంటాడు. నీ తెలివి తేటలే నీ అభివృద్ధికి మార్గాలవుతాయి. నీ జాతిని నీవే నిర్మించుకుంటావు. నీవు పొందే కష్టాలకైనా, సుఖాలకైనా నీవే కారణం.
2. పండ్ల చెట్లను పెంచితే పండ్లను తినగలవు కానీ ముళ్ళ చెట్లను పెంచితే అవి గుచ్చుకుని బాధపడటం కంటే మరే లాభం ఉండదు.
3. నువ్వు ఎవరికీ లొంగి ఉండాల్సిన అవసరంలేదు. నీకు నువ్వే యజమానివి. దాసుడివి. నీకు నువ్వే ధైర్యాన్ని కలిగించుకోవాలి. నీ కష్టంవల్ల మాత్రమే నీకు సంపదలు కలుగుతాయి. నీ జీవితంలో జరిగే సమస్త విషయాలకు నీవే బాధ్యత వహించాలి.
4. పద్మం వికసించినపుడే దాని పరిమళం వ్యాపిస్తుంది. ఆ పరిమళాలు వ్యాపించే వేగం ఎంత పెరిగితే అంత వేగంగా అవి విశ్వవ్యాప్తమవుతాయి.
5. ఇతర గ్రహాలమీద కూడా నివసించాలనీ, అక్కడ కూడా పంటలు పండించాలనీ, గ్రహాంతర వాసులతో స్నేహం చేయాలని ఆశపడుతున్నావు.
6. నువ్వు మనసునే జయించావు. ఇక నీకు దాని వేగం ఒక లెక్కకాదు. కోట్ల కాంతిసంవత్సరాల దూరంలో ఉన్న దాన్ని కూడా నీ గుప్పిట్లో తీసుకుని రాగలవు.
7. ఇలాంటి మనోవేగం కలిగిన మంచి మనసుగల వారే పురుషోత్తములనిపించుకుంటారు.

   అలాంటి జ్ఞానివి నీవే. నీవు ఏమైనా చేయగలవు.

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. గేయం దేన్ని గురించి చెబుతున్నది?
2. పాఠ్యభాగ సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పండి.
3. "నీవేమైనా చేయగలవు" అనే గేయాన్ని చదివిన తర్వాత నీకెలా అనిపించింది?
4. ఈ గేయం విన్నారు కదా! కవి బోయి భీమన్న గారి గురించి మీరేమి అర్థం చేసుకొన్నారు?

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. కింది పదాలు చదవండి. పాఠంలో ఆ పదాలతో వచ్చే వాక్యాలు ఎక్కడున్నాయో గుర్తించండి.

అ) ప్రగతి	ఆ) నిర్మాతవు	ఇ) సుఖశాంతులు	ఈ) ఫలములు
ఉ) ముళ్ళ మొక్క	ఊ) దాసోహం	ఋ) సమస్తం	ౠ) వ్యాకోచించు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

2. కింది పేరా చదవండి. మూడు ప్రశ్నలు రాయండి.

బోయి భీమన్న ప్రముఖ తెలుగుకవి. ఈయన రచనలు సరళంగా ఉంటాయి. కొంతకాలం వీరు ఆంధ్రప్రదేశ్ విధానమండలి సభ్యులుగా పనిచేశారు. సాంఘికన్యాయం కోసం పోరాటంచేశారు. అంబేద్కర్ సిద్ధాంతాలకు అనుగుణంగా పోరాడారు.

అ) ప్ర. _____ ?

ఆ) ప్ర. _____ ?

ఇ) ప్ర. _____ ?

3. కింది వాక్యాలు తారుమారైనాయి. పాఠం చదివి సరిచేయండి.

ముళ్ళ మొక్క నాటేవా
ఫలములారగించేవు
ఫలవృక్షం పెంచేవా
ముళ్లు గుచ్చి వగచేవు
.....
.....
.....

4. కింది ప్రశ్నలకు పాఠం ఆధారంగా సమాధానాలు రాయండి.

అ) ఎందుకు ఫలవృక్షాలను పెంచాలి?

ఆ) ముళ్ళమొక్కలను ఎందుకు పెంచగూడదు?

ఇ) వేగం పెరిగే కొద్దీ ఏమౌతుంది?

ఈ) ఎక్కడ సేద్యం చేశావని కవి అంటున్నాడు.

III. స్వీయరచన

కింది వాటికి సమాధానాలు రాయండి.

అ) పాఠ్యభాగ సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో రాయండి.

ఆ) "జ్ఞానివి నీవు నీవేమైనా చేయగలవు" అని కవి ఎందుకన్నారు?

ఇ) లోకాంతరవాసులు నిన్ను కలిస్తే మీరు వారితో ఏం మాట్లాడుతారు?

ఈ) "నీ పరిశ్రమే నీ సౌభాగ్యం" అనే వాక్యం ద్వారా మీరు గ్రహించిందేమిటి?

ఉ) "నీ సుఖశాంతులకు నీవే కర్తవు" దీనిపై మీ అభిప్రాయం తెల్పండి.

APSCERT

IV. పదజాలం

1. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు సమానార్థక పదాలను గుర్తించండి.

అ) భారతదేశం ప్రగతి పథంలో పయనిస్తూ ఉంది (అభివృద్ధి/విశ్రాంతి/క్రాంతి)

ఆ) మా పెరటిలో పెద్ద మామిడి వృక్షం ఉంది (ఆకాశం/నేల/చెట్టు)

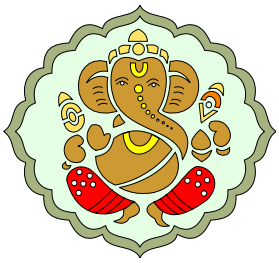
ఇ) పుష్పాలు సౌరభాలు వెదజల్లుతాయి (జంతువులు/సువాసనలు/పుష్పాలు)

2. కింద ఉన్న ప్రకృతి - వికృతి పదాలను జత చేయండి. తిరిగి సరిగా ప్రకృతి - వికృతులను పట్టిక రూపంలో రాయండి.

1)	నెయ్యం	అ)	పగ్గె	( )
2)	దయ్యం	ఆ)	ఆకసం	( )
3)	ప్రజ్ఞ	ఇ)	స్నేహం	( )
4)	ఆకాశం	ఈ)	దైవం	( )

3. కింది పద్యం చదవండి. నీకు నచ్చిన పదాలను పట్టికలో రాసి, వాటితో వాక్యాలు రాయండి.

అమ్మ ప్రేమనిచ్చు అమృతంపుభాషరా
తండ్రిమనసు వంటి ధన్యభాష
గురువు దీవనవలె గురియైన భాషరా
దేవగణము మెచ్చు తెలుగుభాష

V. సృజనాత్మకత

పదం	వాక్యం
అమ్మ	అమ్మ మొదటి గురువు
తండ్రి	
గురువు	
తెలుగుభాష	

గేయాన్ని ఆధారం చేసుకుని సూక్తులను, నినాదాలను తయారుచేయండి. వాటిని ప్రదర్శించండి. లేదా ఒక్కొక్కరు బడితోట గురించి ఒకమొక్క నాటమని తెలియజేయడానికి పోస్టరు తయారుచేయండి.

APSCERT

VI. ప్రశంస

"నీవేమైనా చేయగలవు" పాఠంలో మీ తెలివితేటలే మన అభివృద్ధికి మార్గమని తెలుసుకొన్నారు కదా! మీ తెలివితేటలతో మీరు ఏమేం చేయాలనుకుంటున్నారో రాయండి.

VII. భాషాంశాలు

సీత బడికి వెళ్ళింది.

సీత అన్నం తిని, బడికి వెళ్ళింది.

సీత అన్నం తిన్నది, కాని బడికి వెళ్ళలేదు.

ఇలా ఉన్న వాక్య భేదాల గురించి మీరు తెలుసుకున్నారు. అవేమిటంటే సామాన్య, సంశ్లిష్ట సంయుక్తవాక్యాలు. ఐతే ఈ వాక్యాలు ఇలా వేరువేరుగా కనబడటానికి కారణం ఆ వాక్యాల్లోని క్రియ. అంతే కదూ! క్రియనుబట్టే కాక అర్థాన్నిబట్టి వాక్యాల్లో తేడాలుగమనించవచ్చు. అలాంటి వాక్యభేదాలు చాలా ఉన్నాయి. వాటిలో కొన్నింటిని తెలుసుకుందాం!

1. కింది వాక్యాల్ని చదివి అర్థంచేసుకోండి.

అ) ఆహా! ఎంత బాగుందో!

ఆ) చేతులు కడుక్కో!

ఇ) చాలాసేపు టీ.వీ. చూడవద్దు.

ఈ) లోపలికి రావచ్చు.

ఉ) గోపాల్ చెట్టు ఎక్కగలడు.

చదివారు కదా! పై వాక్యాలు ఒక్కో భావాన్ని సూచిస్తున్నాయి. అదెలాగో చూద్దాం!

'ఆహా! ఎంత బాగుందో!' ఇది ఆశ్చర్యానికి సంబంధించిన అర్థాన్ని సూచిస్తుంది. కనుక ఈ వాక్యం ఆశ్చర్యార్థక వాక్యం.

ఇక రెండో వాక్యం. 'చేతులు కడుక్కో' ఇది 'విధిగా' చేయాలి అనే అర్థాన్ని సూచిస్తున్నది. చేయాల్సిన పనిని విధిగా చెయ్యాలి అనే అర్థాన్ని సూచించే వాక్యాన్ని విధ్యర్థక వాక్యం అంటాం.

ఇక మరో వాక్యం చూడండి.

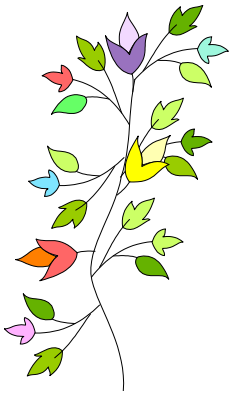
'చాలా సేపు టీ.వీ. చూడొద్దు.'

ఈ వాక్యం టీ.వీ. చూడటం వద్దని చెబుతున్నది. టీ.వీ. చూడటాన్ని నిషేధిస్తున్నది కదూ! అంటే నిషేధార్థక వాక్యం.

ఒక పనిని చేయవద్దని నిషేధించే అర్థాన్ని సూచించే వాక్యం నిషేధార్థక వాక్యం.

ఇక నాలుగో వాక్యం 'లోపలికి రావచ్చు'.

ARSCERT

ఈ వాక్యం ఒక వ్యక్తికి అనుమతిని ఇస్తున్నట్లు సూచిస్తున్నదికదూ! అంటే అది అనుమత్యర్థక వాక్యం.

ఏదైనా ఒక పనిని చేయడానికి అనుమతినిచ్చే అర్థాన్ని సూచించే వాక్యం అనుమత్యర్థక వాక్యం.

ఇక చివరి వాక్యం "గోపాల్ చెట్టు ఎక్కగలడు".

ఈ వాక్యంలో గోపాల్ చెట్టు ఎక్కగలడు. అంటే గోపాల్‌కున్న చెట్టును ఎక్కే సామర్థ్యాన్ని సూచిస్తున్నది.

ఇది సామర్థ్యార్థక వాక్యం.

ఒక వ్యక్తికి గాని, వ్యవస్థకుగాని లేదా యంత్రానికిగాని ఉన్న సమర్థతను సూచించే అర్థం గల వాక్యాన్ని సామర్థ్యార్థక వాక్యం అంటాం.

2. కింది వాక్యాలు వాటిలోని భావాన్ని అనుసరించి ఏ వాక్య భేదమో గుర్తించండి.

(ప్రశార్థక వాక్యం/సామర్థ్యార్థక వాక్యం/అనుమత్యర్థక వాక్యం/నిషేధార్థక వాక్యం.)

అ) సీత కలెక్టరైందా? _____

ఆ) మీరు తర్వాత కొట్టుకోవచ్చు. _____

ఇ) అక్క చెప్పేది విను. _____

ఈ) రసాభాస చేయకండి. _____

ఉ) సబిహ లెక్కలు బాగా చేసింది. _____

ఊ) నీవు ఇంటికి వెళ్ళవచ్చు. _____

ఇలాంటి మరిన్ని వాక్యాలు మీ పాఠ్యాంశాల్లో నుంచి రాయండి.

ప్రాజెక్టు పని

పరిమళాలను ఇచ్చే పూలను సేకరించండి, వాటితో అందంగా బొకే తయారుచేయండి. ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1.	గేయాన్ని చదవగలను. భావాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
2.	గేయాలలోని పదాలను సొంతవాక్యాలలో రాయగలను.	ఔను / కాదు
3.	గేయాన్ని సొంత మాటల్లో రాయగలను.	ఔను / కాదు
4.	గేయం ఆధారంగా సూక్తులు, నినాదాలు రాయగలను.	ఔను / కాదు

"ఇతరులకోసం నిరీక్షించడం అలవాటైతే
నువ్వు వెనకబడిపోతావు."

APSCERT

యూనిట్ II

6. విద్యార్థిగా నేను..

అభ్యసన ఫలితాలు :

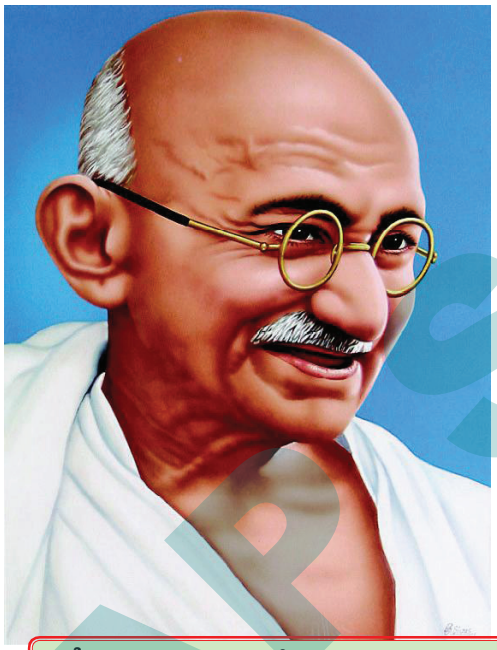
- ఆత్మకథను గురించి సొంతమాటల్లో చెప్పగలరు. పాఠాన్ని ధారాళంగా చదవగలరు. (పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు -1)
- కథను గ్రహించి సొంతంగా వివరించగలరు. చదువు, వ్యాయామం విలువ తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల -2)
- ప్రకృతి వికృతులు తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల -3)
- జీవిత చరిత్రలు, ఆత్మ కథకు సంబంధించిన విషయాలను గుర్తించి సేకరిస్తారు. (పా.ప్ర.ల -4)
- పురుష కథనాలు తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల -5)

U3X7Q5

ఆలోచించండి-మాట్లాడండి

మూలం : మోహన్‌దాస్ కరమ్ చంద్ గాంధీ

తెలుగు సేత : వేమూరి రాధాకృష్ణ

ప్రశ్నలు:

1. చిత్రంలో ఎవరున్నారు?
2. ఆయనను గౌరవంగా మనం ఏ పేర్లతో పిలుస్తాం?
3. అతడిని మహాత్ముడని ఎందుకు కీర్తిస్తాం?
4. "విద్యార్థి"గా ఉన్నప్పుడు వారు ఎలా ఉండి ఉంటారు?

ఉద్దేశం: మహాత్ముల జీవితాలు ఎల్లకాలం అందరికీ ఆదర్శం. మహాత్ముల అనుభవాలు సత్ప్రవర్తనకు, లక్ష్యసాధనకు ప్రేరణ కలిగిస్తాయి. కాబట్టి గాంధీ మహాత్ముడు విద్యార్థిగా పొందిన అనుభవాల ద్వారా విద్యార్థుల్లో ప్రేరణ కలిగించడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

ఈ పాఠం వేమూరి రాధాకృష్ణగారు అనువాదం చేసిన గాంధీమహాత్ముని "సత్యశోధన ఆత్మకథ" లోనిది.

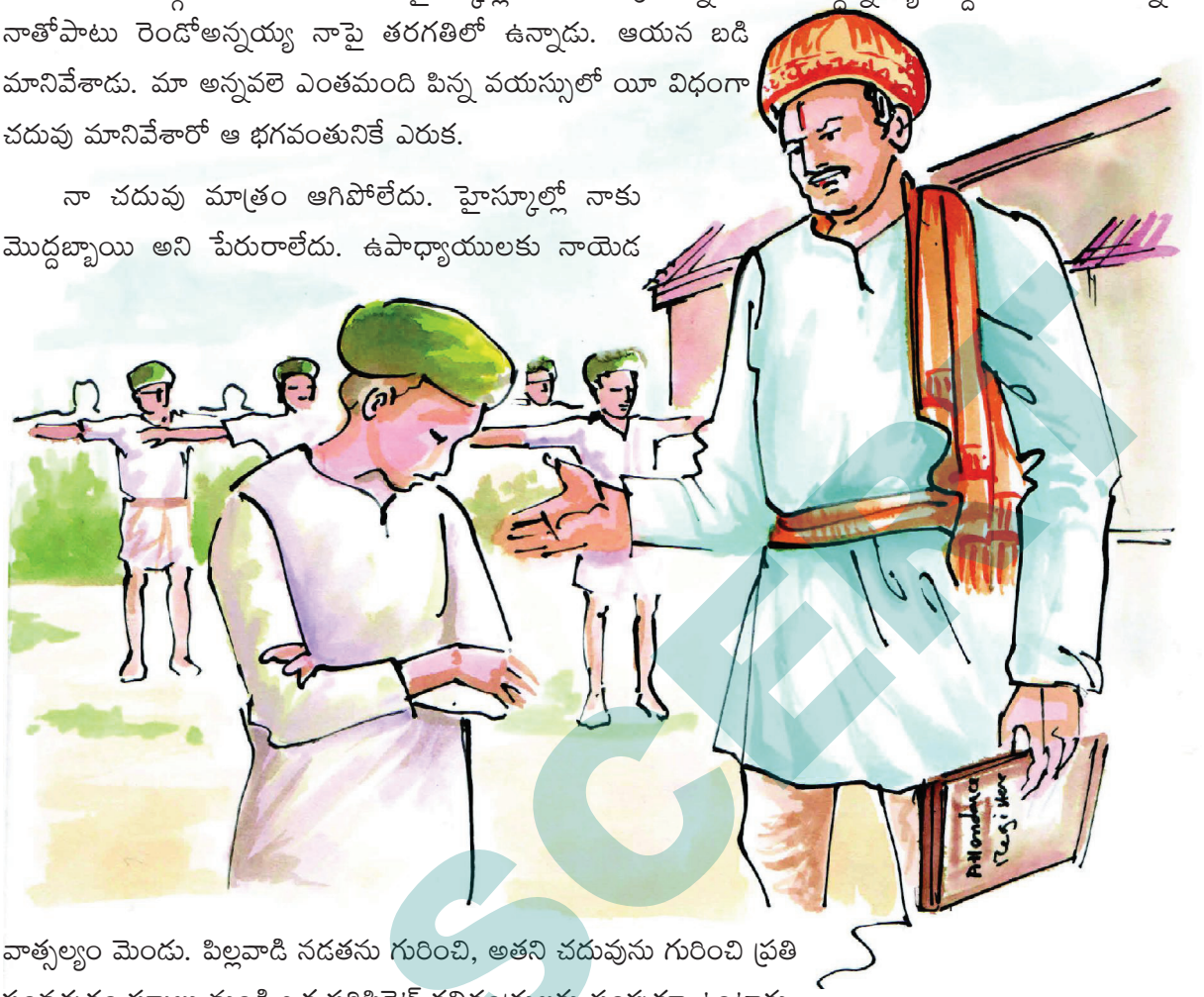
విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠం చిత్రంలోని వ్యక్తి ఏం మాట్లాడుతున్నాడో ఊహించి చెప్పండి.
2. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

APSCERT

మేం ముగ్గురు సోదరులం ఒకే హైస్కూల్లో చేరి చదువుతున్నాం. మా పెద్దన్నయ్య పెద్ద తరగతిలో ఉన్నాడు. నాతోపాటు రెండోఅన్నయ్య నాపై తరగతిలో ఉన్నాడు. ఆయన బడి మానివేశాడు. మా అన్నవలె ఎంతమంది పిన్న వయస్సులో యీ విధంగా చదువు మానివేశారో ఆ భగవంతునికే ఎరుక.

నా చదువు మాత్రం ఆగిపోలేదు. హైస్కూల్లో నాకు మొద్దబ్బాయి అని పేరురాలేదు. ఉపాధ్యాయులకు నాయెడ

వాత్సల్యం మెండు. పిల్లవాడి నడతను గురించి, అతని చదువును గురించి ప్రతి సంవత్సరం స్కూలు నుండి ఒక సర్టిఫికెట్ తల్లిదండ్రులకు పంపుతూ ఉంటారు. వాళ్ళు ఎప్పుడూ నా నడతను గురించి కాని, నా చదువును గురించి కాని వ్యతిరేకంగా రాయలేదు. రెండో తరగతి తరవాత నేను బహుమతులు కూడా కొన్ని సంపాదించాను. అయిదవ, ఆరవ తరగతుల్లో నెలకు నాలుగు రూపాయలు, ఆ తరువాత పదిరూపాయల చొప్పున విద్యార్థి వేతనం కూడా పొందాను.

నాకు తెలిసినంతవరకు తెలివితేటల్ని గురించిన గర్వం నాకు ఉండేదికాదు. బహుమతులు లేక స్కాలర్‌షిప్పులు లభించినప్పుడు ఆశ్చర్యం కలిగేది. కాని నడతను గురించి మాత్రం జాగ్రత్తగా ఉండేవాణ్ణి. ఆచరణలో దోషం కనబడితే ఏడుపు వస్తూ ఉండేది. ఉపాధ్యాయులు నన్ను మందలించడం కాని, అట్టి పరిస్థితి ఏర్పడడం కాని నేను సహించలేకపోయేవాణ్ణి. నాకు బాగా జ్ఞాపకం. దొరాబ్జీ ఎదల్జీ గీమీ హెడ్‌మాష్టరు. ఆయన విద్యార్థులకు ఇష్టుడు. తాను నియమబద్ధంగా పనిచేస్తూ ఇతరులచేత పనిచేయించేవాడు. చదువు బాగా చెప్పేవాడు. పెద్ద తరగతి విద్యార్థులకు వ్యాయామం, క్రికెట్టు అనివార్యం చేశాడు. నాకు ఇవి ఇష్టంలేదు. నేను వాటిలో పాల్గొనేవాణ్ణి కాదు. నా అయిష్టం సరికాదని ఇప్పుడు నాకు అనిపిస్తుంది. ఆ రోజుల్లో చదువుకు, వ్యాయామానికి ఏమాత్రం సంబంధం లేదని నేను అనుకునేవాణ్ణి. విద్యార్జనతోబాటు అంటే మానసిక శిక్షణతోబాటు వ్యాయామం శారీరకశిక్షణ కూడా విద్యార్థికి అవసరమని తరవాత బోధపడింది. తెరపగాలిలో వాహ్యాళి ఎంతో ప్రయోజనకరమైదని చదివాను. ఆ సలహా నాకు నచ్చింది. దాంతో పెద్ద తరగతుల్లో చదువుకునేటప్పటి

నుంచి నాకు కాలినడకన వాహ్యాళికి వెళ్ళడం అలవాటైపోయింది. చివరివరకు ఈ అలవాటు నన్ను వదలలేదు. కాలినడకన తిరగడం కూడా మంచి వ్యాయామమే. అందువల్ల నా శరీరంలో కొంచెం బిగువు వచ్చింది. నా తండ్రికి సేవ చేయాలనే తలపు కూడా వ్యాయామంలో పాల్గొనకపోవడానికి మరో కారణం.

ఒక శనివారం నాడు స్కూలు ఉదయంపూట నడిపారు. సాయంకాలం మేఘాలు క్రమ్మాయి. అందువల్ల టైం ఎంత అయిందో తెలియలేదు. మేఘాలవల్ల మోసపోయాను. క్లాసుకు వెళ్ళాను. ఎవ్వరూ లేరు. రెండో రోజున గేమీ గారు హాజరు పట్టిని చూశారు. నేను పాల్గొనలేదని తేలింది. కారణం అడిగారు. నేను నిజం చెప్పాను. నేను చెప్పింది నిజం కాదని ఆయన భావించారు. నేను అబద్ధం చెప్పలేదని రుజువుచేయడం ఎలా? ఉపాయం ఏమీ కనబడలేదు. ఊరుకున్నాను. బాగా ఏడ్చాను. నిజం మాట్లాడేవారు, నిజాయితీగా వ్యవహరించేవారు ఏమరచి ఉండకూడదని గ్రహించాను. చదువుకునే రోజుల్లో అజాగ్రత్తగా ఉండడం అదే ప్రథమం. అదే అంతిమం కూడా.

మరో పొరపాటువల్ల కలిగిన ఫలితం నేను ఈనాటికీ అనుభవిస్తున్నాను. చదువుకునేటప్పుడు అందంగా రాయడం నేర్చుకోవలసిన అవసరం లేదనే తప్పు అభిప్రాయం నా బుర్రలో ఎలా దూరిందో తెలియదు; దూరిపోయింది. విదేశానికి బయలుదేరేంత వరకు ఆ అభిప్రాయం మారలేదు. కాని దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్ళిన తరువాత, అక్కడి వకీళ్ళు అక్కడి ప్రజలు ముత్యాల్లాంటి అందమైన అక్షరాలు రాస్తూ ఉంటే చూసి సిగ్గుపడ్డాను. వంకరటింకర అక్షరాలు అసంపూర్ణ విద్యకు చిహ్నంగా భావించాలనే భావం అప్పుడు నాకు కలిగింది. తరువాత నా అక్షరాల్ని అందంగా రాద్దామని ఎంతో ప్రయత్నించాను. కాని వ్యవహారం చేయిదాటిపోయింది. దస్తూరీ మార్చుకోలేకపోయాను. నన్ను చూసి ప్రతి బాలుడూ బాలికా జాగ్రత్తపడాలని కోరుతున్నాను. మంచిదస్తూరీ విద్యలో భాగమని అందరూ గుర్తించాలి. అక్షరాలు దిద్దించుటకు ముందు బాలురకు చిత్రలేఖనం నేర్పడం అవసరమని నాకు అనిపించింది. పూవులు, పిట్టలు మొదలుగా గల వాటిని పరిశీలించి చిత్రించినట్లే అక్షరాల్ని కూడా పరిశీలించి రాయడం అవసరం. వస్తువుల్ని చూసి గీయడం నేర్చుకున్న తరవాతే రాత నేర్పడం మంచిది. అప్పుడు అక్షరాలు అందంగా ఉంటాయి.

ఆనాటి మా బడిని గురించిన రెండు విషయాలు చెప్పవలసినవి ఉన్నాయి. నా(కు) ఒక సంవత్సర కాలం వ్యర్థమైపోయింది. దాన్ని సరిచేసేందుకు ఉపాధ్యాయుడు నన్ను పై క్లాసులో చేర్పించాడు. కష్టపడి చదివేవాళ్ళకు అట్టి అవకాశం లభిస్తూ ఉండేది. అందువల్ల నేను మూడో తరగతిలో ఆరునెలలు మాత్రమే ఉండి ఎండాకాలపు సెలవులకు పూర్వం జరిగే పరీక్షలు పూర్తి అయిన తరవాత నాలుగోతరగతిలో చేర్చబడ్డాను. నాలుగో తరగతి నుండి పాఠ్య విషయాలు ఎక్కువభాగం ఇంగ్లీషులో బోధించేవారు. నాకు నడి సముద్రంలో ఉన్నట్లు అనిపించేది. రేఖాగణితం నాకు కొత్త. ఇంగ్లీషులో రేఖాగణితం బోధించడంవల్ల నాపాలిట అది గుదిబండ అయింది. ఉపాధ్యాయుడు పాఠం బాగా చెప్పేవాడు. కాని ఏమీ బోధపడేది కాదు. పాఠాలు కష్టంగా ఉండడం వల్ల నా మనస్సు కలత చెంది తిరిగి మూడో తరగతిలోనే చేరదామని భావించాను. రెండేండ్ల చదువు ఒక సంవత్సరంలో పూర్తి చేయడం కష్టమనిపించింది. కాని నాకంటే కూడా నా ఉపాధ్యాయునికి ఇలా తిరిగి నేను మూడో తరగతిలో చేరడం అవమానమనిపించింది. నా చదువుమీద గల విశ్వాసంతో ఆయన నన్ను నాలుగో తరగతిలో చేర్పించాడు. ఇంత శ్రమపడిన తరవాత తిరిగి మూడో తరగతిలో నేను చేరడం సబబా? అందువల్ల నేను నాలుగో తరగతిలోనే ఉండిపోయాను. బాగా కష్టపడి చదవడం ప్రారంభించాను. యూక్లిడ్‌లో 13వ ప్రిపోజిషన్ వరకురాగా, అక్కడినుండి రేఖాగణితం సులభంగా బోధపడిపోయింది. తెలివితేటల్ని ఉపయోగించి సరళప్రయోగాలు చేస్తూ కృషిచేస్తే ఏ విషయమైనా తప్పక బోధపడుతుంది. అప్పటి నుండి నాకు రేఖాగణితం యెడ అభిరుచి పెరిగింది.

APSCERT

సంస్కృతం బాగా కష్టమనిపించింది. రేఖాగణితంలో బట్టీపట్టవలసిన అవసరం ఉండేదికాదు. కాని సంస్కృతం అంతా బట్టీపట్టడమే. అది చూసి సంస్కృత ఉపాధ్యాయుడు చాలా బాధపడ్డాడు. నన్ను పిలిచి "అబ్బాయి! నీవు ఎవరికొడుకువో ఆలోచించుకో. నీ ధార్మిక భాష సంస్కృతం. దాన్ని నీవు నేర్చుకోవా? సంస్కృతం రాకపోతే నా దగ్గరికి రావచ్చుకదా? శక్తి కొద్దీ పిల్లలకు సంస్కృతం నేర్పడం నా లక్ష్యం. ముందు ముందు సంస్కృతం తేలిక అవుతుంది. అధైర్యపడవద్దు" అని మంచిగా చెప్పాడు.

ఆయన పేరు కృష్ణశంకర పాండ్యా. ఇప్పుడు వారిని, వారు చెప్పిన పాఠాల్ని గుర్తుచేసుకుంటే నా హృదయం వారి ఉపకారాన్ని మర్చిపోలేక కృతజ్ఞతతో నిండిపోతుంది. ఆనాడు వారిదగ్గర ఆ కొద్దిపాటి సంస్కృతం నేర్చుకుని ఉండకపోతే ఆనందించలేకపోయేవాణ్ణి. నిజానికి నేను సంస్కృతం ఇంకా ఎక్కువ నేర్చుకోలేకపోయాననే బాధ ఇప్పుడు నాకు కలుగుతూ ఉంటుంది. ప్రతి బాలుడూ బాలికా సంస్కృతం చక్కగా నేర్చుకోడం అవసరమని తరవాత గ్రహించాను. నా అభిప్రాయం ప్రకారం ఒక భాషను శాస్త్రీయంగా అభ్యసిస్తే మిగతా భాషలు సులభతరం అవుతాయి.

ప్రక్రియ – "ఆత్మకథ"

తనను గురించి తాను రాసుకున్న కథ ఆత్మకథ. గొప్పవ్యక్తుల ఆత్మకథలు వారి కాలంలోని ప్రజల రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థిక, ఆచార వ్యవహారాలను గురించి తెలుసుకోడానికి ఉపయోగపడతాయి.

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. చదువుకొనే రోజుల్లో గాంధీగారి ఆలోచనకు, ఇప్పటి మీ ఆలోచనకు పోలికలేమిటి? తేడాలేమిటి?
2. విద్యార్థిదశ నుండి గాంధీగారు దేనికి ముఖ్యమైన విలువనిచ్చారు?
3. గాంధీగారి విద్యార్థి అనుభవాలు చదవడం మీకు ఎలా అనిపించింది?
4. ఆనాటి పాఠశాలపరిస్థితులకు, ఈనాటి పరిస్థితులకు తేడాలు ఏమైనా ఉన్నాయా? ఉంటే అవి ఏమిటి?

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. పాఠంలోని ఐదవ, ఏడవ పేరాలు చదివి, ఆ పేరాలకు తగిన 'పేర్లు' పెట్టండి.
2. కింది పేరాలలో ఖాళీలను సరైన పదాలతో పూరించండి.

దస్తూరీ విద్యలో _____ అందరూ గుర్తించాలి. అక్షరాలు ముందు బాలురకు చిత్రలేఖనం _____ అవసరమని నాకు అనిపించింది. _____, పిట్టలు

APSCERT

మొదలయిన వాటిని _____ చిత్రించినట్లే అక్షరాల్ని కూడా _____ రాయడం అవసరం.

3. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదం ఎవరిని సూచిస్తుందో గుర్తించి రాయండి.

అ) నాకు మొద్దబ్బాయి అని పేరు రాలేదు.

_____

ఆ) నేను చెప్పింది నిజం కాదని ఆయన భావించారు.

_____

ఇ) సంస్కృతం రాకపోతే నా దగ్గరకు రావచ్చుకదా?.

_____

4. పాఠం ఆధారంగా కింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

అ) మంచి దస్తూరీ గురించి గాంధీగారి అభిప్రాయం ఏమిటి?

ఆ) తన ప్రవర్తనను గురించి గాంధీ తీసుకున్న జాగ్రత్త ఏమిటి?

ఇ) నాలుగో తరగతిలో గాంధీకి ఎదురైన ఇబ్బందులు ఏవి?

ఈ) సంస్కృత భాషను గురించి గాంధీ అభిప్రాయాలు ఏమిటి?

III. స్వీయరచన

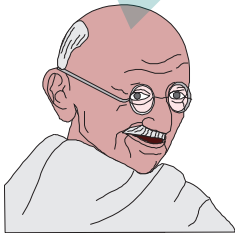

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదేసి వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ) గాంధీగారి విద్యార్థి జీవితంలో మీకు నచ్చిన విషయాలు రాసి, అవి ఎందుకు నచ్చాయో రాయండి.

ఆ) "వంకర టింకర అక్షరాలు అసంపూర్ణ విద్యకు చిహ్నం" దీనిపై మీ అభిప్రాయం రాయండి.

2. కింది ప్రశ్నలకు పదేసి వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ) వ్యాయామం విషయంలో గాంధీజీ పొరబడినట్లు మీరేదైనా విషయంలో పొరబడ్డారా? దాన్నెలా సరిచేసుకున్నారు?

ఆ) గాంధీజీ తన నడతను గురించి ఎంతో జాగ్రత్తగా ఉండేవారుకదా! మీరు ఏయే విషయాలలో ఎటువంటి జాగ్రత్తలు తీసుకుంటారు?

ఇ) గాంధీ ఆత్మకథ చదివారు కదా! దీనిద్వారా మీరు ఏయే విషయాలు గ్రహించారో తెలపండి.

APSCERT

IV. పదజాలం

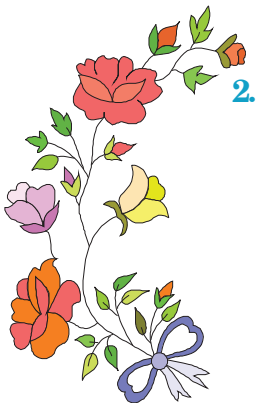
1. కింది వాక్యాలలో గీతలు గీసిన వికృతి పదాలకు, పాఠంలో ఉన్న ప్రకృతి పదాలను గుర్తించి వాక్యంలో చేర్చి వాక్యాన్ని తిరిగి రాయండి.

అ) విద్దె లేనివాడు వింత పశువు. (విద్దె/చద్ది/బుద్ధి)

_____

ఆ) నాశనమునకు ముందు గరువము నడుచును. (గర్వము/శాంతము/విశ్రాంతి)

_____

2. ఈ పాఠంలో మీరు కొత్తగా తెలుసుకున్న పదాలు కొన్నింటిని రాసి, ఆ పదాల అర్థాలు రాయండి.

	పదం		అర్థం
అ)	_____	=	
ఆ)	_____	=	
ఇ)	_____	=	
ఈ)	_____	=	
ఉ)	_____	=	

V. సృజనాత్మకత

కింది వానిలో ఒకటి రాయండి.

అ) మీ అనుభవంలోని సంగతులను కొన్నింటిని "ఆత్మకథ" రూపంలో రాయండి.

ఆ) గాంధీ–సంస్కృత ఉపాధ్యాయుల మధ్య జరిగిన సంఘటనను "సంభాషణ" రూపంలో రాయండి.

VI. ప్రశంస

గాంధీ ఆత్మకథ ద్వారా నీవు పొందిన స్ఫూర్తిని వివరిస్తూ, నీ స్నేహితుడు / స్నేహితురాలిని కూడా తప్పకుండా చదవమని ప్రోత్సహిస్తూ ఒక లేఖ రాయండి.

AP SCERT

VII. భాషాంశాలు

1. కింది వాటిని జటపరచండి.

అ)	షబానా పాడగలదు.	( )	ఎ)	విధ్యర్థక వాక్యం
ఆ)	నితిన్, బస్సు ఎక్కవద్దు.	( )	బి)	అనుమత్యర్థక వాక్యం
ఇ)	మామిడి పండ్లు తీసుకురావాలి.	( )	సి)	ఆశ్చర్యార్థక వాక్యం
ఈ)	నువ్వు కూర్చోవచ్చు!	( )	డి)	సామర్థ్యార్థక వాక్యం
ఉ)	రామాయణం ఎంత బాగుందో!	( )	ఇ)	నిషేదార్థక వాక్యం

2. పురుషలు :

పురుషలు మూడు రకాలు.

అ) ప్రథమ పురుష – ఎక్కడో ఉన్నవారి గురించి తెలిపేది – అతడు, ఆమె, అది, ఇది, వీరు, వారు – వీటికి సంబంధించినది.

అతను డాక్టరు. ఆమె ఉపాధ్యాయిని. వారు ఇద్దరు ఆదర్శ దంపతులు అని అంటూ ఉంటారందరు.

పైనున్న వాక్యాలలోని అతను, ఆమె వారు అనే పదాలను గమనించండి. ఇవి నా గురించి, నీగురించి / మా గురించి, మీ గురించి కాకుండా వేరేవారి గురించి లేదా ఇతరుల గురించి తెలుపుతాయి. అలాంటి పదాలనే ప్రథమ పురుషపదాలు అంటారు.

ఆ) మధ్యమ పురుష – ఎదుట ఉన్నవారి గురించి తెలిపేది – నీవు – మీరు – వీటికి సంబంధించినది.

నీవు ఎక్కడ నుండి వచ్చావు?

మీరు ఎక్కడికి వెళ్ళుతున్నారు?

ఇందులో నువ్వు, మీరు అనే పదాలు దేన్ని గురించి తెలుపుతున్నాయో గమనించండి.

ఇలా ఎదుటి వారిని గురించే తెలిపేపదాలను మధ్యమ పురుషపదాలు అంటారు.

ఇ) ఉత్తమ పురుష – తనను గురించి తెలిపేది – నేను – మేము – మనం – వీటికి సంబంధించినది.

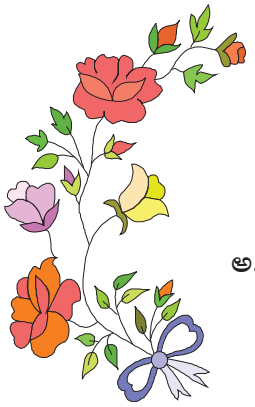
ఇలా తనను, తనవారిని గురించి తెలియజేసేవాటిని ఉత్తమ పురుషలు అంటారు.

ఈ) ఇలాంటివే మరికొన్ని వాక్యాలు రాయండి.

నేను మాకుటుంబం ఒక జాతరకు వెళ్ళాం.

AP SCERT

మేం అక్కడ ఒక నదిని చూశాం.

మనం అందరం కలసి కాలుష్యాన్ని నివారించాలి.

ఇందులో నేను, మేము, మనము అనే పదాలు దేన్ని గురించి తెలియజేస్తున్నాయో గమనించండి.

అ. కింది వాక్యాలలోని పురుషలు గుర్తించండి.

అ) వారు ఆడుకొంటున్నారు. (ఉత్తమ/మధ్యమ/ప్రథమ)

ఆ) మీరు చదువుకొంటున్నారు. (ఉత్తమ/మధ్యమ/ప్రథమ)

ఇ) నేను రాస్తున్నాను. (ఉత్తమ/మధ్యమ/ప్రథమ)

ప్రాజెక్టు పని

మీ పాఠశాల గ్రంథాలయం నుండి వివిధ ఆత్మకథలు / జీవితచరిత్రలు సేకరించి, వాటిపేర్లు రచయితల పేర్లను పట్టికలో పొందుపరచండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1.	గాంధీగారి గురించి సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
2.	'ఆత్మకథ'లను చదివి అర్థం చేసుకోగలను. పాఠం ఆధారంగా ఖాళీలను పూరించగలను.	ఔను / కాదు
3.	ఆలోచించి సొంతమాటల్లో సమాధానాలు రాయగలను.	ఔను / కాదు
4.	ఆత్మకథ రాయగలను.	ఔను / కాదు

"లక్ష్యాన్ని సాధించడం కోసం చేసే నిరంతర ప్రయత్నమే అభ్యాసం."

APSCERT

యూనిట్ III

7. సూక్తిసుధ

అభ్యసన ఫలితాలు :

- పద్యాలను భావయుక్తంగా, రాగయుక్తంగా పాడతారు. (పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు –1)
- పద్యం అర్థం చేసుకునే వాటి విలువలను జీవితంలో అమలుపరుస్తారు. (పా.ప్ర.ల –2)
- పాఠంలోని పర్యాయపదాలు సాధన చేస్తారు. (పా.ప్ర.ల –3)
- మంచి కవితలను, జాతీయాలు, సామెతలను సేకరించగలరు. (పా.ప్ర.ల –4)
- అత్వ సంధి గురించి తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల –5)

T7K3E9

ఆలోచించండి–మాట్లాడండి

ప్రశ్నలు:

1. చిత్రంలో ఎవరెవరున్నారు?
2. ఉపాధ్యాయురాలు ఏం చెపుతుండవచ్చు? ఊహించండి.
3. మీకు తెలిసిన సూక్తులు చెప్పండి.
4. ఇలాంటి మరికొన్ని మంచి మాటలను పాఠం ద్వారా తెలుసుకుందాం!

ఉద్దేశం: విద్యార్థులలో నైతికవిలువలు పెంపొందించి ఉత్తమ పౌరులుగా తీర్చిదిద్దడం ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

ఈ పాఠంలో ఉండే అన్ని పద్యాలను కంఠస్థం చేయండి.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠం చిత్రాలను చూడండి. పద్యభావాలను ఊహించండి.
2. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాలకింద, వాక్యాలకింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

© NCERT

❊ క॥ ఏరకుమీ కసుగాయలు
దూరకుమీ బంధుజనుల దోషము సుమ్మీ
పారకుమీ రణమందున
మీరకుమీ గురువులాజ్ఞ మేదిని సుమతీ!

– బద్దెన

❊ ఆ.వె. నిక్కమైన మంచి నీల మొక్కటి చాలు
తళుకు బెళుకు రాళ్ళు తట్టెడేల?
చదువ పద్యమరయ చాలదా ఒక్కటి
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

– వేమన

❊ క॥ చేయకుము కాని కార్యము
పాయకుము మదిన్ శుభం బవని, భోజనమున్
చేయకుము రిపు గృహంబున
గూయకుమెరుమనసు నొచ్చుకూత కుమారా!

– పక్కి అప్పలనరసయ్య

❊ ఆ.వె. కష్టసాధ్యమైన కార్యమ్ము నెరవేర్ప
నైకమత్యమే మహాబలమ్ము
పావురములు వలను పైకెత్తుకొని పోవె
లలిత సుగుణజాల తెలుగు బాల!

– కరుణశ్రీ

❊ క॥ ఆపదలకోర్చి సంపద
నా పయి భోగింపు మనెడి హర్షోక్తుల నీ
లోపలc దలంచుచు లాంతరు
దీపము చందమున వెలుగ దివురు కుమారీ!

– పక్కి అప్పలనరసయ్య

❊ శా। జాతుల్సెప్పుట, సేవజేయుట, మృషల్ సంధించుట న్నా యప
ఖ్యాతిం పొందుట, కొండెగాడవుట, హింసారంభకుండౌట, మి
థ్యా తాత్పర్యములాడు టన్నియు పరద్రవ్యంబు నాశించి యా
శ్రీ తానెన్ని యుగంబు లుండగలదో శ్రీకాళహస్తీశ్వరా!

– ధూర్జటి

కవుల పరిచయాలు:

	కవి	కాలం	రచనలు
1.	బద్దెన	13వ శతాబ్దం	సుమతీశతకం
2.	పక్కి అప్పల నరసయ్య	16వ శతాబ్దం	కుమార, కుమారీ శతకాలు
3.	ధూర్జటి	16వ శతాబ్దం	1. శ్రీకాళహస్తీశ్వర శతకం 2. శ్రీకాళహస్తీశ్వర మాహాత్మ్యం
4.	వేమన	17వ శతాబ్దం	వేమన శతకం
5.	కరుణశ్రీ (జంధ్యాల పాపయ్య శాస్త్రి)	1912–1992	తెలుగుబాల శతకం, ఉదయశ్రీ, కరుణశ్రీ, విజయశ్రీ

భావములు

1. లేత కాయలను కోయగూడదు. చుట్టాలను నిందించగూడదు. యుద్ధంలో పిరికివాడిలా వెన్ను చూపి పారిపోగూడదు. గురువుల ఆజ్ఞను అతిక్రమించగూడదు.
2. తళతళ మెరిసే తట్టెడు రాళ్ళకన్నా శ్రేష్ఠమైన నీలమణి ఒక్కటి చాలు. అలాగే మంచి నీతిబోధచేసే పద్యం ఒకటి చాలు.
3. చెడ్డపనులు చేయవద్దు. మంచి పనులను విడవవద్దు. శత్రువుల ఇంటిలో భోజనం చేయవద్దు. ఇతరుల మనసుకు బాధ కలిగేటట్లు మాట్లాడవద్దు.
4. సుకుమారమైన, చక్కటి గుణాలున్న తెలుగు బాలా! చాలా కష్టమైన పని చేయాలంటే ఎంతో బలం కావాలి. ఐకమత్యంగా ఉంటే అలాంటి బలాన్ని పొందవచ్చు. పావురాలన్నీ కలిసి వేటగాడు పన్నిన వలనే పైకి ఎత్తుకొనిపోయాయి కదా!
5. "కష్టాలను ఎదుర్కొని ఆ తర్వాత సుఖపడాలి" అనే పెద్దల మాటలను గుర్తుచేసుకో! లాంతరు లోపల నిశ్చలంగా ఉన్న దీపంలా స్థిరంగా ఉండడానికి ప్రయత్నించు.
6. ఓ శ్రీకాళహస్తీశ్వరా! మానవులు ఇతరుల ధనాన్ని ఆశించి వంశపు గొప్పతనాన్ని చెప్పుకోవడం, సేవలు చేయడం, అబద్దాలాడడం, అన్యాయాలకు పూనుకోవడం, చాడీలు చెప్పడం, ఇతరులను హింసించడం ఉన్నది లేనట్లు నమ్మబలకడం చేస్తున్నారు. ఇట్లా సంపాదించిన ధనం అతని దగ్గర ఎన్ని యుగాలపాటు ఉంటుంది? (ఉండదని తాత్పర్యం).

APSCERT

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. పాఠంలోని పద్యాలు వేటిని బోధిస్తున్నాయి?
2. పాఠంలో నీకు ఏ పద్యాలు నచ్చాయి? ఎందుకు?
3. పాఠంలోని పద్యాలను భావయుక్తంగా చెప్పండి. రాగయుక్తంగా పాడండి.
4. ఈ పాఠంలోని పద్యాల్లో ఏయే విషయాలను ప్రస్తావించారు?

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. కింది భావాలను తెలిపే పద్యపాదాలు పాఠంలో గుర్తించి రాయండి.

అ) గురువుల ఆజ్ఞను అతిక్రమించవద్దు.

_____

ఆ) పావురాలన్నీ కలిసి వలను ఎత్తుకొనిపోయాయి.

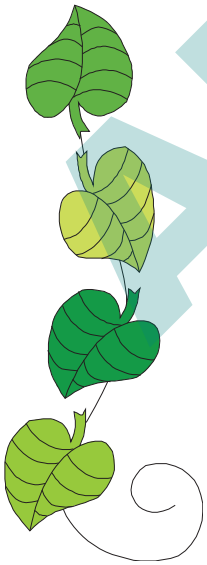
_____

ఇ) లాంతరులోని దీపంలా చలించకుండా ఉండాలి.

_____

ఈ) సంపాదించిన ధనం ఎన్నియుగాలు ఉంటుంది?

_____

2. కింది పద్యాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

అన్ని దానములను నన్నదానమె గొప్ప
కన్నతల్లి కంటె ఘనము లేదు
ఎన్న గురుని కన్న నెక్కుడు లేదయా
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ!

ప్రశ్నలు:

అ) అన్ని దానాల కన్నా గొప్ప దానం ఏది?

_____

ఆ) ఈ భూమి మీద ప్రతి వ్యక్తీ, ఎవరిని గొప్పగా భావిస్తాడు?

_____

AP SCERT

ఇ) గురువు ఎందుకు గొప్పవాడు?

_____

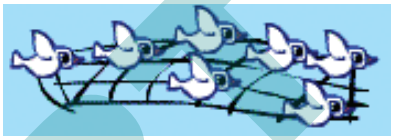
ఈ) ఈ పద్యాన్ని రాసినవారు ఎవరు?

_____

3. పాఠం ఆధారంగా జవాబులు రాయండి.

అ) ఎవరి ఆజ్ఞను మీరగూడదు?

ఆ) ఐకమత్యంవల్ల పావురాలు ఏం చేశాయి?

ఇ) చదివితే ఎటువంటి పద్యాన్ని చదవాలి?

ఈ) జీవితంలో వేటికి తట్టుకొని నిలబడాలి?

ఉ) జనులు తమగొప్పలు చెప్పుకోవడం దేనికోసమని కవి చెప్పాడు?

III. స్వీయరచన

కింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

అ) గురువుల ఆజ్ఞను ఎందుకు అతిక్రమించగూడదు?

ఆ) ఇతరుల మనసు నొప్పించేటట్లుగా మాట్లాడవద్దు అని ఉంది కదా! ఇతరుల పట్ల మీరెలా ప్రవర్తిస్తారు?

ఇ) ఐకమత్యంతో సాధించగలిగే పనులు ఏవి?

ఈ) కాని కార్యాలు అంటే ఏమిటి? అవి ఎందుకు చేయగూడదు.

ఉ) ఏ పనిలోనైనా విజయం సాధించాలంటే ఏం చేయాలి?

IV. పదజాలం

కింది పదాలు ఉపయోగిస్తూ వాక్యాలను రాయండి. అవే పదాలకు పర్యాయపదాలు రాయండి.

భూమి, కార్యం **ధరిత్రి, ధరణి** **పని, క్రియ**

ఉదా:- భూమి, కార్యం : భూమిని కాపాడుకోవడం మన తక్షణ కార్యం.

అ) వంశం, అపకీర్తి = _____

ఆ) ఆరంభం, నిక్కం = _____

APSCERT

ఇ) జగతి, యుద్ధం = _____

ఈ) సుగుణములు, శత్రువు = _____

ఉ) తప్పు, ఇల్లు = _____

V. సృజనాత్మకత

కింది వాటిలో ఒకదాన్ని చేయండి.

అ) 'ఐకమత్యమే మహాబలం' అనే సూక్తికి సరిపోయే ఒక కథను సొంతంగా రాయండి.

ఆ) పద్యభావాలకు సరిపోయే కొన్ని నీతివాక్యాలు తయారుచేయండి.

VI. ప్రశంస

కిందివాటిలో ఒకదాన్ని చేయండి.

అ) పాఠంలోని నీతిని గ్రహించారుకదా! అలాగే ఇతర భాషలైన ఆంగ్లము, హిందీ, ఉర్దూ మొ॥ భాషలలో ఉన్న నీతివాక్యాలను సేకరించి రాయండి.

ఆ) మీ తరగతిలో పద్యాలు బాగా పాడేవారిని ప్రశంసిస్తూ కొన్ని వాక్యాలు చెప్పండి.

VII. భాషాంశాలు

1. కింద గీతగీసిన ప్రత్యయాలు ఏ విభక్తులో గుర్తించండి.

ఉదా ॥ రాముడు అడవికి వెళ్ళాడు. – ప్రథమా విభక్తి

అ) విద్యను అర్థించేవాడు విద్యార్థి.

ఆ) రవి జ్వరంతో బాధపడుతున్నాడు.

ఇ) సీత కోసం అన్వేషణ జరిగింది.

ఈ) కమల కంటె విమల తెలివైనది.

ఉ) రాజు యొక్క ఆజ్ఞ.

ఊ) దేశము నందు భక్తి.

2. కింది వాక్యాన్ని గమనించండి.

'నా చిన్నప్పుడు పరుగులు తీసిన రోజులు గుర్తుకువచ్చాయి'.

AP SCERT

పై వాక్యంలో 'చిన్నప్పుడు' అనే పదం 'చిన్న+ అప్పుడు' అనే రెండు పదాల కలయిక వల్ల ఏర్పడింది. దీన్నే సంధిపదం అంటారు.

ఉచ్చారణ సౌలభ్యంకోసం రెండు పదాలను వెంటవెంటనే కలిపి మాట్లాడవలసి, రాయవలసి వచ్చినప్పుడు సంధిపదం ఏర్పడుతుంది.

రెండు తెలుగు పదాల మధ్య జరిగే సంధులను 'తెలుగు సంధులు' అంటారు.

వ్యాకరణ పరిభాషలో రెండు స్వరాల (అచ్చుల) కలయికను 'సంధి' అనీ, ఆ రెండు స్వరాల మధ్య జరిగే మార్పును 'సంధికార్యం' అని అంటారు. మొదటిపదం చివరి అక్షరంలోని స్వరాన్ని 'పూర్వస్వరం' అని, రెండో పదం మొదటి అక్షరంలోని స్వరాన్ని 'పరస్వరం' అనీ అంటారు..

ఉదా ॥ రామ + అయ్య 'మ' లోని 'అ' (పూర్వస్వరం) + అయ్యలోని 'అ' (పరస్వరం)

కింది పదాలను విడదీయండి.

	ఉదా: మేనల్లుడు	=	మేన	+	అల్లుడు	=	(న్ +) అ	+	అ	=	అ
అ)	ఒకప్పుడు	=	.....	+	.....	=	.....	+	...	=	....
ఆ)	వచ్చినందుకు	=	.....	+	.....	=	.....	+	...	=	....
	ఉదా: రాకుంటే	=	రాక	+	ఉంటే	=	(క్ +) అ	+	ఉ	=	ఉ
ఇ)	చెప్పకున్న	=	.....	+	.....	=	.....	+	...	=	....
ఈ)	చేయకుంటే	=	.....	+	.....	=	.....	+	...	=	....
	ఉదా: లేకేమి	=	లేక	+	ఏమి	=	(క్ +) అ	+	ఏ	=	ఏ
ఉ)	జరగకేమి	=	.....	+	.....	=	.....	+	...	=	....
ఊ)	పోవుటెట్లు	=	.....	+	.....	=	.....	+	...	=	....

పై పదాలలో పూర్వస్వరం 'అ' పరస్వరంతో కలిసినప్పుడు 'అ' లోపించింది. పరస్వరం రూపం కనిపిస్తుంది. దీన్ని **'అత్వసంధి'** అంటారు. హ్రస్వ (పొట్టి) 'అ' అనే అక్షరానికి 'అచ్చు' పరమైనపుడు అత్వసంధి ఏర్పడుతుంది.

కింది పదాలను కలిపి రాయండి. అత్వసంధి ఏర్పడ్డ విధానాన్ని గమనించండి.

ఉదా: చాలిన + అంత = (న్ +) అ + అ = అ – చాలినంత

అ) ఉన్న + అప్పుడు =

ఆ) లేక + ఉంటే =

ఇ) అందక + ఉంటే =

ఈ) ఉండుట + ఎట్లు =

AP SCERT

ప్రాజెక్టు పని

1. పద్యభావాలకు సరిపోయే జాతీయాలను / సామెతలను సేకరించి ప్రదర్శించండి.

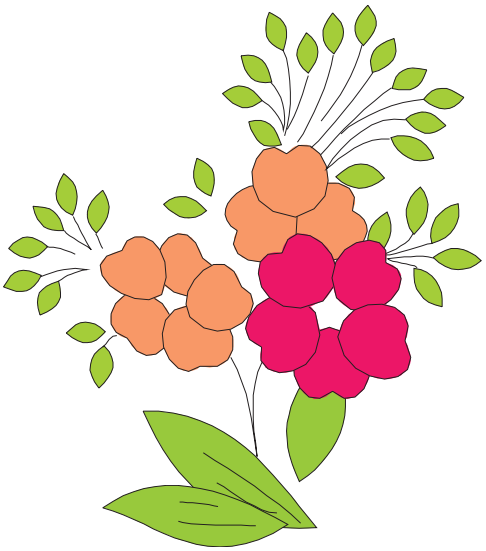

నేనివి చేయగలనా..?

1.	పద్యభావాల గురించి సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
2.	పద్యాలను చదివి, భావాలు గ్రహించగలను.	ఔను / కాదు
3.	పద్యభావాలను సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను / కాదు
4.	పద్యభావాల ఆధారంగా నీతి వాక్యాలు రాయగలను.	ఔను / కాదు

"కష్టాలకు తట్టుకొని నిలబడగలిగినవారే
గౌరవం పొందుతారు."

AP SCERT

యూనిట్ III

8. ఎవరతను?

అభ్యసన ఫలితాలు :

- సర్దార్ పటేల్ గురించి సొంతమాటల్లో చెప్పగలరు. ధారాళంగా చదవగలరు. (పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు -1)
- జాతీయ నాయకులు, గాంధీజీ గారి గురించి సొంతమాటల్లో చెప్పగలరు. (పా.ప్ర.ల -2)
- సొంత వాక్యాలను, అర్థాలు తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల -3)
- దేశ నాయకుల చిత్రపటాలను సేకరిస్తారు. (పా.ప్ర.ల -4)
- వాక్య భేధాలను సాధన చేస్తారు. (పా.ప్ర.ల -5)

N2R2U3

చదవండి-ఆలోచించండి-మాట్లాడండి

ఎగురవే వినువీధి - ఎగురవే జండా
శాంతి దూతగ నేడు - జాతీయ జండా
యుగ యుగంబుల జగతి నెగురవే జండా
సౌఖ్య ప్రదాతగా స్వాతంత్ర్య జండా॥

భారతీయుల మహా పోరాట ఫలితమా
వీరయోధుల రక్తధారలకు చిహ్నమా
శాంతి మాత అశోక ధర్మ చక్రము దాల్చి
శాంతినిల స్థాపించ నరుదెంచితివి నీవు॥

ప్రశ్నలు:

1. పై చిత్రం చూస్తే నీకేమనిపిస్తున్నది?
2. పై గేయం దేన్ని తెలియజేస్తున్నది?
3. జండాను దేనికి చిహ్నమని కవి చెప్పాడు?
4. స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడిన వాళ్ళ గురించి చెప్పండి.

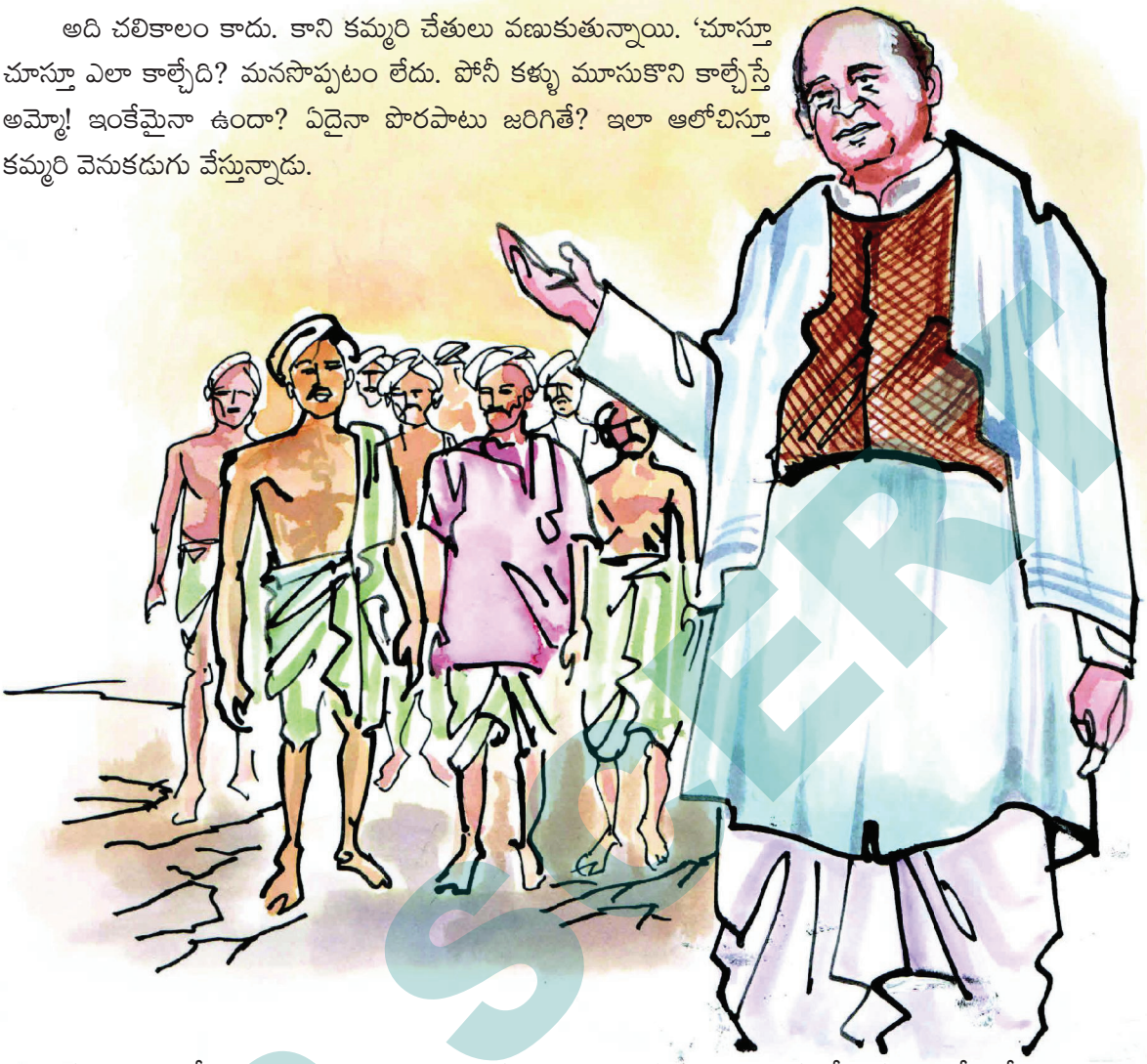
ఉద్దేశం: "సర్దార్" బిరుదాంకితుడైన వల్లభబాయి పటేల్ జీవితంలో చూపిన ధైర్యసాహసాలను పరిచయం చేయడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠం చిత్రంలోని వ్యక్తి ప్రజలనుద్దేశించి ఏం మాట్లాడుతున్నాడో ఊహించి చెప్పండి.
1. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
2. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
3. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

AP SCERT

అది చలికాలం కాదు. కాని కమ్మరి చేతులు వణుకుతున్నాయి. 'చూస్తూ చూస్తూ ఎలా కాల్చేది? మనసొప్పటం లేదు. పోనీ కళ్ళు మూసుకొని కాల్చేస్తే అమ్మో! ఇంకేమైనా ఉందా? ఏదైనా పొరపాటు జరిగితే? ఇలా ఆలోచిస్తూ కమ్మరి వెనుకడుగు వేస్తున్నాడు.

కమ్మరి ఆందోళనను చూస్తున్న బాలుడు చకచకా రెండడుగులు ముందుకు వేసి కమ్మరి చేతిలోని ఎర్రగా కాలిన ఇనుపచువ్వను చేతిలోకి తీసుకున్నాడు. ఆలస్యం చేయకుండా తన కంటికిపైన ఉన్న గడ్డపై (కణితిపై) పెట్టుకున్నాడు. అంతే అక్కడున్న వారంతా పిల్లవాడు చేసిన పనికి బిగుసుకపోయారు.

కడ్డీని పక్కన పడేసి నాన్నా! ఇక నా గడ్డ తగ్గిపోయినట్టే కదా! అని తండ్రిని అడిగాడు బాలుడు. ఆశ్చర్యం నుంచి తేరుకున్న తండ్రి 'ఓ! ఇక నీకే సమస్యాలేదు' అంటూ బాలుణ్ణి దగ్గరికి తీసుకుని ముద్దాడాడు.

ఇదంతా ఎందుకంటే, ఆనాటి కాలంలో గడ్డలను తగ్గించాలంటే ఇప్పటిలా సరయిన వైద్య సదుపాయాలు ఉండేవికావు. ఎర్రగా కాలిన ఇనపచువ్వతో కాల్చడమే దానికి మార్గం.

ఇంతటి ధైర్యం చూపిన ఆ సాహసబాలుడే తరువాత పేరుపొందిన స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడయ్యాడు. ఆంగ్లేయులను ముప్పుతిప్పలు పెట్టాడు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక మొట్టమొదటి హోమ్ శాఖామంత్రి అయ్యాడు. గాంధీ, నెహ్రూల తరవాత అంతటి గౌరవాన్ని సంపాదించాడు.

చిన్నప్పుడు పొలంపనుల్లో తండ్రికి సహాయం చేస్తూ, బడికి వెళ్ళి పాఠాలు చదువుకునేవాడు. న్యాయవాది కావాలని కలలు కనేవాడు. అందుకోసం పట్టుదలతో కృషిచేసి ఇంగ్లాండుకెళ్ళి ఆ కోర్సు చదివి వచ్చాడు. న్యాయవాది ఉద్యోగం

సంపాదించి నైపుణ్యంగల న్యాయవాదిగా పేరు తెచ్చుకున్నాడు. సంపాదనలో ఎక్కువగా దానధర్మాలకే ఖర్చు చేసేవాడు. కష్టాల్లో ఉన్నవాళ్ళ మీద జాలి చూపేవాడు. తన కోసం ఇతరులను బాధపెట్టేవాడు కాదు.

ఒకసారి ఏం జరిగిందంటే, ఆ న్యాయవాది, కోర్టులో ఓ కేసును వాదిస్తూ ఉన్నాడు. మీకు ఏదో టెలిగ్రామ్ వచ్చింది, అంటూ ఒకతను ఏదో పత్రం తెచ్చి ఇచ్చాడు. ఆయన దాన్ని చదువుకొని మడిచి కోటు జేబులో పెట్టుకున్నాడు. కోర్టులో వాదప్రతివాదాలు పూర్తి అయ్యాక విరామసమయంలో, ఏమిటండీ! మీకేదో టెలిగ్రామ్ వచ్చినట్టుందే! ఏమిటి సంగతి అని అడిగారు స్నేహితులు. ఆస్పత్రిలో ఉన్న నా భార్య చనిపోయింది అని గుండెల్లో దాచుకున్న విషాదాన్ని బయటపెట్టాడు. తన కష్టం వల్ల ఇతరులకు నష్టం కలగకూడదన్నది ఆయన భావన.

ఇంతకీ ఇంతటి సాహసచరిత్ర గల ధైర్యశాలి ఎవరో తెలుసా? భారతదేశపు ఉక్కుమనిషి (ఐరన్ మాన్ ఆఫ్ ఇండియా) అని పిలుస్తూంటాం ఆయన్ను.

ఆయనే సర్దార్ వల్లభ భాయి పటేల్. మనం గర్వించదగిన దేశనాయకుల్లో ఆయన ఒకరు.

1921 సంవత్సరం సహాయ నిరాకరణోద్యమం జరుగుతున్న కాలం. ప్రతీ రాష్ట్రానికి ఒక నాయకుడు – ప్రజలను చైతన్యపరచడానికి పూనుకున్నాడు. గుజరాత్ రాష్ట్ర బాధ్యత పటేలు తీసుకున్నాడు. ఇతడు ఏపని చేసినా తదేక దీక్షతో చేసేవాడు. అందుకే తన న్యాయవాద వృత్తిని వదులుకొని, రాత్రనక పగలనక శరీరకష్టాన్ని లెక్కచేయక పల్లె పల్లెకూ తిరిగాడు. స్వతంత్రదేశపు సౌఖ్యాలను అందరికీ బోధించాడు. విద్యాధికులలో పరసంస్కృతి వ్యామోహాలు పలచబారేటట్లు చేశాడు. స్వదేశీయ వస్తువులపట్ల అభిలాష పెంపొందించాడు. విదేశవస్తువులు వాడకం మానిపించాడు. ప్రజలలో పరస్పర సోదర భావం పెంపొందింపజేశాడు. బ్రిటీషువారికి ఇతడు కొరకరాని కొయ్యగా మారాడు. జాతీయ పతాకం చేతపట్టి, ఖద్దరు టోపీ పెట్టుకొని జనం వీథులలో తిరిగేటట్లుగా అందరికీ ప్రేరణ కలిగించాడు. "వందేమాతరం, పటేలుకు జై' అన్న నినాదాలు మిన్నంటాయి.

నాగపూరులో సత్యాగ్రహం జరుగుతున్నప్పుడు పటేలు గుజరాత్ రాష్ట్రం నుంచి స్వచ్ఛంద సేవకులను లెక్కకు మీరి పంపేవాడు. అక్కడి మహానాయకులను ప్రభుత్వం బంధించింది. "బోర్సద్" నగరంలోని ప్రజలమీద ప్రభుత్వం రెండు లక్షల సమిష్టి అపరాధాన్ని విధించగా పటేలు అందులోని యదార్థాన్ని విచారించి ప్రజలు నిరపరాధులని తెలుసుకొన్నాడు. "మనం తప్పుచేయనప్పుడు భయపడవలసిన పనిలేదు. అపరాధరుసుము చెల్లించనవసరం లేదు," అని హెచ్చరించాడు. ఎంత తలకిందులైన ఒక్కరి నుంచీ ఒక్క పైసా కూడా ప్రభుత్వం వసూలు చేయలేకపోయింది.

1928వ సంవత్సరంలో బార్డోలీ మండలానికి కరువు వచ్చింది. రైతులందరు తమకు తిండిగింజలు, పశువులకు గడ్డి లేక అలమటించారు. సర్కారుకు చెల్లించవలసిన భూమిశిస్తు మాఫీ చేయమన్నారు. లేదా ఆపుచేయండని విన్నపాలుచేశారు. బ్రిటీషువారు ఆ మాటలు పట్టించుకోకపోగా నూటికి ఇరవై రెండు వంతులు ఎక్కువ చేశారు. పటేలు నాయకత్వంలో రైతులందరూ సమావేశమయ్యారు. సత్యాగ్రహానికి సిద్ధంకమ్మని పటేలు పిలుపునిచ్చాడు. ప్రభుత్వంవారు ఒక మెట్టు దిగక తప్పలేదు. పెంచిన పన్నులు తీసివేశారు. జప్తుచేసిన సొత్తులను వాపసు చేశారు. శిక్షించినవారిని విడిచిపెట్టారు. సత్యాగ్రహ సమరంలో సంపూర్ణ విజయాన్ని సాధించినందుకు పటేలును ప్రజలు సర్దార్ బిరుదమిచ్చి గౌరవించారు.

స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించిన తరవాత పటేలును ఉపప్రధానిగా ఎంపికచేయడం జరిగింది. దేశంలో శాంతిభద్రతలు శాశ్వతంగా నెలకొలపటం మీద ఆయన దృష్టిపెట్టారు. దేశవిభజన ఫలితంగా మతకల్లోలాలు చెలరేగాయి. వాటితో రక్తపాతం కూడా జరిగింది. వాటిని అణచటంలో పటేలు అసమానమయిన దక్షత చూపించాడు. పాకిస్తాన్‌నుంచి శరణార్థులు విరివిగా మనదేశానికి వస్తున్నారు. వల్లభభాయి పటేలు వారందరికీ నివాసాలు కల్పించాడు.

బ్రిటీషువాళ్ళు పన్నుల వసూళ్ళకు అనుకూలంగా, తమకు సాయంచేసిన బలవంతులైన రాజులను, నవాబులను సంస్థానాధీశులుగా నియమించారు. ఇటువంటివి 566 సంస్థానాలున్నాయి. బ్రిటీషువాళ్ళు మన దేశాన్ని విడిచి వెళ్తూ కొన్ని అపోహలనూ అపభ్రమలనూ కల్పించారు. పటేలు అవన్నీ రూపుమాపి భారతదేశంలో ఆ సంస్థానాలు మిళితమయ్యేటట్లు చేశారు. హైదరాబాదు సంస్థానం భారతదేశంలో కలవడానికి నిజాం అంగీకరించలేదు. శాంతిభద్రతలు సన్నగిల్లాయి. కాశీం రజ్వీ ప్రభృతుల చెప్పుడు మాటలు విని నిజాం ప్రభువు తన మంకుపట్టు వదలలేదు. భారతదేశానికి గుండెకాయ వంటి చోట ఇలాంటి పరిస్థితి పటేలుకు సహించరానిదయింది. ఈ పరిస్థితిని దండనీతితోనే అణచాలని తలచాడు. 1948 సెప్టెంబరు 13వ తేదీన భారతసైన్యం నలుమూలల నుంచి ఒక్కసారిగా వచ్చి హైదరాబాదు సంస్థానంలోకి ప్రవేశించింది. దీన్నే పోలీసుచర్య అంటారు. హైదరాబదు రాజ్యం భారత ప్రభుత్వ అధీనంలోకి వచ్చింది.

నిజాం తన అధికారాన్ని వదులుకోక తప్పలేదు. తన సంస్థానాన్ని అఖండభారతంలో కలపడానికి అంగీకరించాడు. అల్లర్లు సద్దుమణిగాయి శాంతిభద్రతలు నెలకొన్నాయి. ఇంత సులభంగా ఈ కార్యం సాధించడం సర్దార్ పటేలు ప్రజ్ఞా విశేషంవల్లనే.

శక్తినంతా మాతృదేశసేవకు ధారపోసిన పటేలు, గుండెజబ్బు వల్ల 1950 సం॥ డిసెంబరు 15వ తేదీన మనలను దుఃఖసాగరంలో ముంచి స్వర్గస్థులయ్యారు. చైనాదాడి, పాకిస్థాన్ విజృంభణల సందర్భాల్లో పటేలు జీవించి ఉంటే ఎంత బాగుండి ఉండేది అని భారతదేశంలో ఆబాలగోపాలం అనుకొన్నారు. దీన్ని బట్టి ఆయన ధైర్యసాహసాలను మనం అర్థం చేసుకోవచ్చు. తన సర్వస్వాన్ని దేశమాతసేవకు అంకితం చేసిన పటేలు ధన్యుడు, మనకు ఆదర్శ పురుషుడు.

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. 'ఎవరతను?' అని పాఠం శీర్షిక చూడగానే మీకేమనిపించింది? ఈ పాఠం ఎవరి గురించి ఉంటుందని మీరూహించారు?
2. పటేలు సాహసాలు వింటే మీకేమనిపించింది?
3. పటేలు ధైర్యం ప్రదర్శించిన సన్నివేశాల్ని మీ సొంతమాటల్లో చెప్పండి.

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. ఈ కింది వాక్యాలు పాఠంలో ఎక్కడున్నాయో గుర్తించండి. కింద గీత గీయండి.

అ) వైద్య సదుపాయాలు ఉండేవి కావు.

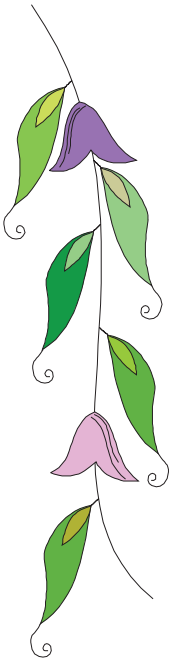
ఆ) విషాదాన్ని బయటపెట్టాడు.

ఇ) అసమాన దక్షత చూపించాడు.

ఈ) ఆబాలగోపాలం అనుకున్నారు.

ఉ) భారతదేశానికి గుండెకాయ.

APSCERT

2. కింది వాక్యానికి సమానార్థానిచ్చే సరైన వాక్యాన్ని గుర్తించండి.

1) పటేలు ధైర్యసాహసాలు గల వ్యక్తి. ( )

అ) పటేలు ధైర్యం ప్రదర్శిస్తాడు.

ఆ) పటేలు ఎదిరించి ధైర్యసాహసాలు ప్రదర్శిస్తాడు.

ఇ) పటేలుకు స్వతహాగా ధైర్యసాహసాలు ఉన్నాయి.

ఈ) పటేలుకు ధైర్యసాహసాలు ఎక్కువ.

3. కింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

అ) పటేలు చిన్ననాటి కలలు ఏవి?

ఆ) పటేలు గుండెల్లో దాచుకున్న ఏ విషయం బయటపెట్టాడు?

ఇ) పటేలు ఎవరికి నివాసాలు కల్పించాడు? ఎందుకు?

ఈ) నిజాం ప్రభువుకు చెడుమాటలు చెప్పిందెవరు? దాని ఫలితమేమిటి?

ఉ) పటేలుకు సర్దార్ బిరుదు ఎందుకు వచ్చింది?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ) ధైర్యసాహసాలు ఉండడంవల్ల లాభమేమిటి?

ఆ) దేశంలో శాంతిభద్రతలు నెలకొల్పడానికి పటేలు ఏం చేశాడు?

ఇ) పటేలును ప్రజలు ఎలా గౌరవించారు?

2. కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ) పటేలు గురించి సొంతమాటల్లో రాయండి.

ఆ) బార్డోలి సత్యాగ్రహానికి పటేలు ఏవిధంగా పిలుపునిచ్చాడు?

ఇ) పటేలు ఆంగ్లేయులను ఏవిధంగా ముప్పుతిప్పలు పెట్టాడు?

IV. పదజాలం

1. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదాలకు అదే అర్థం వచ్చే పదాలను బ్రాకెట్లలో రాయండి.

అ) వందేమాతరం అంటే <u>తనువు</u> పులకిస్తుంది. ( )

i) శరీరం ii) తల iii) చెట్టు v) ఆకాశం

AP SCERT

ఆ) పటేలు ప్రజ్ఞకు అందరూ ఆశ్చర్యపోయేవారు. ( )

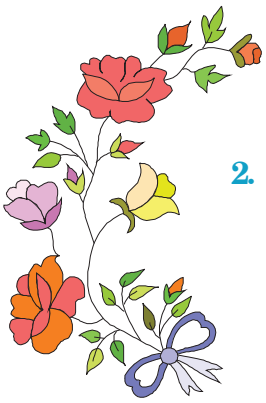
i) అజ్ఞానం ii) తెలివి iii) ధైర్యం v) సాహసం

ఇ) భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. ( )

i) ఆకాంక్ష ii) స్వేచ్ఛ iii) కానుక v) బంధం

ఈ) ఈ దేశాన్ని ఎంతో మంది ప్రభువులు పాలించారు. ( )

i) దేవుడు ii) రాజు iii) మంత్రి v) రాక్షసుడు

2. కింద గీతగీసిన పదాలకు అర్థాలు రాయండి. ఈ పదాలతో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

అ) రాబిన్ ఇప్పుడే తేరుకున్నాడు.

_____

ఆ) కలలుకనడంతో కాలం గడవడంవల్ల ప్రయోజనంలేదు.

_____

ఇ) రమాదేవి ఎప్పుడూ దానధర్మాలు చేస్తుంది.

_____

ఈ) కోడి రామమూర్తి ఉక్కుమనిషి.

_____

ఉ) భారతదేశం శాంతిభద్రత లకు నిలయం.

_____

V. సృజనాత్మకత

కింది వానిలో ఏదైనా ఒకదాన్ని రాయండి.

అ) సర్దార్ పటేలు ధైర్యసాహసాలను గురించి మిత్రునికి లేఖ రాయండి.

ఆ) ఈ పాఠ్యభాగం ఆధారంగా పటేలు గురించి 'ఏకపాత్రాభినయం' కోసం వాక్యాలు రాయండి. ఏకపాత్రాభినయం చేయండి.

VI. ప్రశంస

కింది వానిలో ఏదైనా ఒకదాన్ని రాయండి.

అ) పటేలుకు సర్దార్ బిరుదు వచ్చిందిగదా! ఆయన్ని ప్రశంసిస్తూ అభినందన పత్రం రాయండి.

ఆ) పటేలు ధైర్యసాహసాలను తెలుసుకున్నారు గదా! దీని ద్వారా మీరు పొందిన స్ఫూర్తి గురించి ఒక లేఖద్వారా మిత్రునికి తెలియజేయండి.

AP SCERT

VII. భాషాంశాలు

1. కింది వాక్యాలను, భావాన్ని బట్టి అవి ఏ వాక్యాలో గుర్తించండి. ఆ పక్కన రాయండి.

ఉదా: ఎంత బాగుందో! – ఆశ్చర్యార్థకం

అ) నువ్వు చదువు. _____

ఆ) అల్లరి చేయవద్దు _____

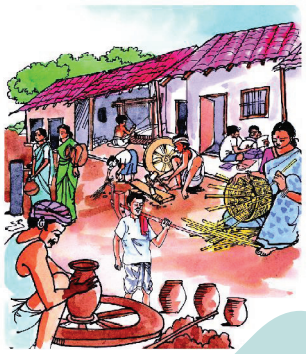
ఇ) పరీక్షలు రాయవచ్చు. _____

ఈ) తనూ బొమ్మలు వేయగలడు. _____

ఇప్పుడు మరిన్ని వాక్యభేదాలు చూద్దాం.

1. రవి పనిచేస్తాడో, చెయ్యడో!

ఈ వాక్యం చదివితే రవి పని చేయటం అనే విషయంలో అనుమానం అంటే సందేహం కలుగుతున్నది కదూ! ఇలా సందేహాన్ని తెలిపే వాక్యాలను **సందేహార్థక వాక్యాలు** అంటారు.

2. నువ్వు నూరేళ్ళు వర్ధిల్లు!

ఈ వాక్యం ఏ అర్థాన్ని సూచిస్తున్నది? ఒక వ్యక్తిని ఆశీర్వదిస్తున్నట్లు కనబడుతోంది కదూ! ఇలా ఆశీర్వదిస్తున్నట్లు అర్థాన్ని సూచించే వాక్యాలను **ఆశీర్వాద్యర్థక వాక్యాలు** అంటాం.

3. దయచేసి పని చేయండి.

ఈ వాక్యం ఒక పనిని చేయమని ప్రార్థిస్తూ ఉంది. అంటే ప్రార్థన అర్థాన్ని సూచిస్తున్నది. కాబట్టి ఇది **ప్రార్థనార్థక వాక్యం**.

ఒక వాక్యం ప్రార్థన అర్థాన్ని సూచిస్తున్నట్లు ఉంటే అది ప్రార్థనార్థక వాక్యం అన్నమాట.

4. ఏం! ఎప్పుడొచ్చావ్?

ఈ వాక్యం ప్రశ్నిస్తున్నట్లుంది కదూ! అంటే ఇది ప్రశ్నార్థక వాక్యం.

ఒక వాక్యానికి ప్రశ్నను సూచించే అర్థం ఉంటే దాన్ని **ప్రశ్నార్థక వాక్యం** అంటాం.

5. వర్షాలు లేక పంటలు పండలేదు.

ఈ వాక్యం మనకు రెండు విషయాల్ని తెలుపుతోంది. ఒకటి వర్షాలు లేవని, రెండు పంటలు పండలేదని. ఐతే పంటలు పండకపోవటానికి కారణం మొదటి విషయం. అంటే వర్షాలు లేకపోవటం. ఈ మొదటి విషయం రెండో విషయానికి

APSCERT

కారణమౌతూంది. అంటే హేతువు అన్నమాట. ఇలా హేతువు అర్థాన్ని సూచించే వాక్యం **హేత్వర్థక వాక్యం**.

ఒక పని కావడానికి కారణాన్ని లేదా హేతువును సూచించే అర్థం ఉన్న వాక్యాన్ని హేత్వర్థక వాక్యం అంటాం.

2. కింది వాక్యాలు ఏ అర్థాన్ని సూచించే వాక్యాలలో రాయండి.

అ) ఎవరా పైడిబొమ్మ? _____

ఆ) పంటలు పండలేదు. _____

ఇ) దయచేసి సెలవు ఇవ్వండి. _____

ఈ) కిషన్ చదువుతాడో లేదో! _____

ఉ) మీకు శుభం కలగాలి! _____

ఇలాంటి వాక్యాల్ని మీ పాఠ్యాంశాలలో వెతికి రాయండి.

ప్రాజెక్టు పని

స్వాతంత్రోద్యమంలో పాల్గొన్న దేశనాయకుల చిత్రాలను సేకరించండి. వారి గురించి రాసి ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1.	సర్దార్ పటేల్ గురించి సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
2.	కీలకవాక్యాలను, సమానార్థక వాక్యాలను పాఠంలో గుర్తించగలను.	ఔను / కాదు
3.	సర్దార్ పటేల్ గురించి సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను / కాదు
4.	పటేల్ గొప్పదనం గురించి లేఖ, ఏకపాత్ర అభినయం భాషణం రాయగలను.	ఔను / కాదు

"సంకల్ప బలం, గొప్ప ఆత్మవిశ్వాసం
మనిషిని ముందుకు వెళ్ళేలా చేస్తాయి'

AP SCERT

యూనిట్ III

9. చిన్నవస్తువులు

– నాళం కృష్ణారావు

అభ్యసన ఫలితాలు :

- పద్యం పాడుతారు. భావాన్ని స్వయంగా వివరించగలుగుతారు. (పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు –1)
- పర్యావరణ విలువలు అనే అంశం గురించి సొంతమాటల్లో చెప్పగలరు. రాయగలరు.(పా.ప్ర.ల –2)
- సమానార్థక పదాలు తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల –3)
- అందమైన ప్రకృతి చిత్రాలు సేకరించి, కవితలు రాయగలరు. (పా.ప్ర.ల –4)
- పదాలను కలిపి రాయగలరు. విడదీయగలరు. (పా.ప్ర.ల –5)

Q5J5P6

ఆలోచించండి–మాట్లాడండి

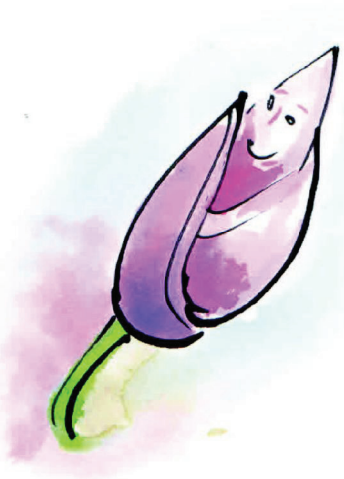

ప్రశ్నలు:
1. పై చిత్రంలో ఏమేమి ఉన్నాయి?
2. అవి ఏం చేస్తున్నాయి?
3. అవి ప్రకృతికి ఎలా శోభనిస్తున్నాయి?
4. వాటిలో నీకు ఏది బాగా నచ్చింది? ఎందుకు?

ఉద్దేశం: ప్రకృతిలోని ఏ వస్తువునూ చిన్న చూపు చూడరాదని, ప్రకృతిని ఆస్వాదిస్తూ, ఆనందించాలనే విషయాన్ని విద్యార్థులకు తెలియజేయడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

విద్యార్థులకు సూచనలు:
1. పాఠం చిత్రం గురించి మాట్లాడండి.
2. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

APSCERT

తే॥ చిన్న మొగ్గను వికసింపకున్న నేమి–
లోపమొక్కింత కలుగునే లోకమునకు?
అనుచు మొగ్గలు మూతులు ముడిచెనేని,
చల్లగాడ్పులు గోల్పోవు సౌరభములు
తరువులెల్ల కళారహితంబు లగును 1

తే॥ చిన్న చినుకును నే రాలకున్న నేమి
లోపమొక్కింత కలుగునే లోకమునకు?
అనుచు చినుకులు మబ్బుల నణఁగెనేని,
చెఱువు లన్నియు నెండి శుష్కించిపోవు
సస్యములు లేక నశియించు జంతుగణము 2

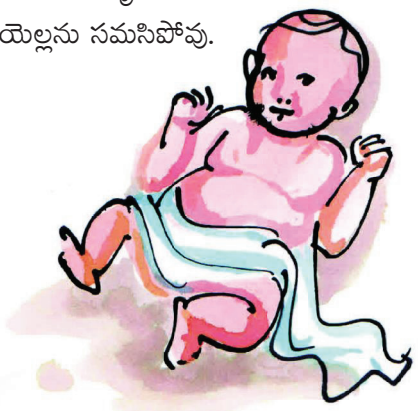
తే॥ చిన్ని చుక్కను నే నుండకున్ననేమి
లోప మొక్కింత కలుగునే లోకమునకు?
అంచు తారలు దివి నుదయించకున్న
చిన్నవోవును గగనంబు చెన్ను తఱిగి
నావలల్లాడు కడలిలోఁ ద్రోవ తప్పి. 3

తే॥ చిన్ని దివ్వెను నే వెల్గకున్న నేమి
లోపమించుక కలుగునే లోకమునకు?
అనుచు దీపంబు వత్తుల నణఁగెనేని
చిమ్మచీకటి కడలెల్లఁ గ్రమ్మికొనుచు
లోకమంతయు నల్లకల్లోలమగును 4

తే॥ చిన్న కందును నే పుట్టకున్ననేమి
లోప మొక్కింత కలుగునే లోకమునకు?
అనుచు పసిపాప గర్భమందణఁగెనేని,
ప్రేమ యనునది లోపించు పృథివియందు
క్రమముగా సృష్టియెల్లను సమసిపోవు. 5

APSCERT

కవిపరిచయం:

1. కవిపేరు : నాళం కృష్ణారావు
2. కాలము : 20వ శతాబ్దం
3. బిరుదులు : మధురకవి
4. రచనలు : తేనెచినుకులు, పాలతరగలు, మీగడ తరకలు, వెన్నమీగడలు, గోరుముద్దలు మొదలైనవి.
5. శైలి : మధురమైన లలితపదాలతో పిల్లలకు కూడా అర్థమయ్యే శైలి

భావాలు

1. నేనొక చిన్న మొగ్గను గదా! "నేను వికసించకుంటే లోకానికి ఏం లోపం కలుగుతుంది" అని మొగ్గలు వికసించకుండా ఉంటే, చల్లని గాలులు సువాసనలను కోల్పోతాయి. చెట్లన్నీ కళావిహీనంగా ఉంటాయి.
2. నేనొక చిన్న చినుకును గదా! "నేను నేలపై రాలకుండా ఉంటే కలిగే లోపమేముంది," అనుకొని చినుకులు మబ్బుల్లోనే దాక్కుంటే చెరువులన్నీ ఎండిపోతాయి. పైర్లు లేక జంతువులన్నీ నశిస్తాయి.
3. నేనొక చిన్న చుక్కను గదా! "నేను లేకుంటే లోకానికి కలిగే లోపమేముంది" అని నక్షత్రాలు ఆకాశంలో ఉదయించకుంటే ఆకాశం అందాన్ని కోల్పోయి చిన్నబోతుంది. సముద్రంలోని నావలు దారితప్పి ఇబ్బందిపడతాయి.
4. నేనొక చిన్న దీపాన్ని గదా! "నేను వెలగకపోతే ప్రపంచానికి కలిగే నష్టమేముంటుంది" అని దీపం వత్తులలో దాక్కుంటే, కారుచీకట్లు అంతటా కమ్ముకొని లోకం అల్లకల్లోలం అవుతుంది.
5. నేనొక పసిపాపను గదా! "నేను పుట్టకుంటే లోకానికి వచ్చిన లోపమేమి?" అని పసిపాప గర్భంలోనే ఉండిపోతే, ప్రపంచంలో ప్రేమ నశించిపోతుంది. క్రమేణా సృష్టి ఆగిపోతుంది.

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. ఈ పద్యాలు మనకు దేన్ని గురించి తెలుపుతున్నాయి? పద్యాన్ని రాగభావయుక్తంగా చదవండి.
2. "చిన్న వస్తువులు" అని పాఠంపేరు విన్నప్పుడు పాఠంలో ఏం ఉంటుందని ఊహించారు?
3. 'చిన్నవస్తువులు' పద్యాలు విన్నారు కదా! దీనిద్వారా కవి ఏం సందేశం ఇవ్వాలని అనుకుంటున్నారు.
4. ఈ పాఠానికి వేరే శీర్షిక పెట్టండి? ఆ శీర్షిక ఎందుకు పెట్టారో చెప్పండి?

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. ఈ పాఠంలో మొదటి పద్యాన్ని చదివి మొగ్గ ఏమనుకుంటున్నదో రాయండి?
2. "చిన్న చినుకును నేల రాలకున్ననేమి?" పద్యాన్ని చదివి మూడు ప్రశ్నలు తయారు చేయండి.
3. "చిన్న చుక్కను" ...పద్యం ఆధారంగా కింది పదాలను ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.

   (తారలు, గగనం, కడలి)

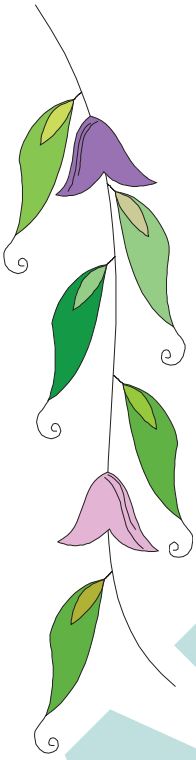

4. కింది పద్య పాదాలను సరియైన పదంతో పూరించండి.

   అ) చిన్నవోవును.....చెన్నుతఱిగి.

   ఆ) ..... లేక నశించు జంతుగణము.

   ఇ) తరువులెల్ల ..... లగును.

5. కింది పద్యపాదాలు తారుమారైనాయి. పాఠ్యాంశం ఆధారంగా క్రమంలో రాయండి.

   అనుచు పసిపాప గర్భమందణగెనేని
   క్రమముగా సృష్టి యెల్లను సమసిపోవు
   చిన్న కందును నే పుట్టకున్న నేమి
   ప్రేమయనునది లోపించు పృథివియందు
   లోపమొకింత కలుగునే లోకమునకు?

   _____

   _____

   _____

6. కింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు మీ సొంత మాటల్లో రాయండి.

   అ) చిన్న మొగ్గ వికసించకుండా ఉంటే ఏమవుతుంది?

   ఆ) దివ్వె వెలగకపోతే ఏమవుతుంది?

   ఇ) చినుకులు నేలరాలకుండా ఉంటే ఏమవుతుంది?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

   అ) దీపం వెలుగునిస్తూ ఉంటుంది. అలాగే వెలుగు నిచ్చేవి ఇంకా ఏమేమి ఉన్నాయో ఆలోచించి రాయండి.

AP SCERT

ఆ) మొగ్గ లేకపోతే చెట్లు కళాహీనమైపోతాయి. అలాగే చెట్లు లేని ప్రకృతి ఎలా ఉంటుందో ఊహించి రాయండి.

ఇ) "చూడడానికి చిన్నగా కన్పించే ప్రతి దాంట్లో కూడా ఏదో ఒక గొప్పదనం ఉంటుంది." దీన్ని సమర్థిస్తూ రాయండి.

2. కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ) కవి ఈ పద్యాలను ఎందుకు రాసి ఉంటాడు?

ఆ) మీకు తెలిసిన మరికొన్ని చిన్నవాటి పేర్లు రాసి వాటి గొప్పదనాన్ని వివరించండి.

IV. పదజాలం

1. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదానికి అర్థాన్నిచ్చే పదాన్ని మీ పాఠ్యభాగంలో వెతికి రాయండి.

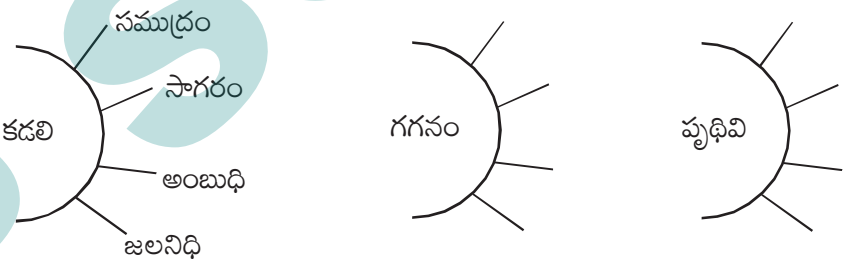
అ) చల్లని గాలులు సువాసనలను కోల్పోతాయి. (సౌరభాలు/అత్తరు/నీరు)

ఆ) వాన పడకపోతే చెరువులు ఇంకిపోతాయి. (పొడవు/ఎంపిక/సుష్కించిపోవు)

ఇ) ప్రేమలోపిస్తుంది భూమి యందు. (పృథ్వి/ఆకాశం/చెట్టు)

ఈ) సముద్రంలో ఓడలు దారితప్పి అల్లాడిపోతాయి. (కడలి/గాలి/చెరువు)

2. కింది పదాలకు సమానార్థక పదాలు రాయండి.

V. సృజనాత్మకత

కింది గేయాన్ని పొడిగిస్తూ రాయండి.

చిన్న పూవును నేను
నేను లేక సుగంధ మంతరించు
సీతాకోక చిలుకను నేను
నేను లేక రంగుల శోభ తగ్గు
చిన్న కోయిలను నేను

APSCERT

నేను లేక _____

_____

_____

_____

VI. ప్రశంస

ప్రతిదాంట్లో ఏదో ఒక గొప్ప లక్షణం ఉంటుంది కదా! అట్లే మీ తరగతిలోని ఎవరైనా ఐదుగురి పేర్లు రాయండి. వాళ్లలోని గొప్పలక్షణాలు ఏమున్నాయో రాయండి.

VII. భాషాంశాలు

1. కింది పదాలను విడదీయండి.

ఉదా॥ అ) ఏమంటివి = ఏమి + అంటివి = (ఇ + అ = అ)

సంధి జరగనప్పుడు యకారం ఆగమంగా వస్తుంది.

ఆ) ఏమియంటివి = ఏమి + య్ + అంటివి = (ఇ + అ = య)

ఇ) వచ్చిరిపుడు = _____ + _____ = _____

ఈ) వచ్చిరియిపుడు = _____ + _____ + _____ = _____

పై సంధుల్లో హ్రస్వ 'ఇ' కారానికి 'అచ్చు' కలిసినపుడు సంధి జరిగింది. దీన్ని 'ఇత్వ సంధి' అంటారు. ఇది తప్పక జరగాలన్న నియమం లేదు. జరగవచ్చు. జరగకపోవచ్చు. వ్యాకరణంలో ఈ పరిస్థితిని 'వైకల్పికం' అంటారు.

2. కింది పదాలను విడదీయండి.

ఉదా॥ ఏమంటివి = ఏమి + అంటివి = (మ్ +) అ + అ = మ

అ) కోవెలలోకేగినారు = _____

ఆ) పైకెత్తినారు = _____

ఇ) మనిషన్నవాడు = _____

3. కింది పదాలను కలపండి. మార్పును గమనించండి.

ఉదా॥ ఏమి + అన్నారు = (మ్ + ఇ) + అ

అ) అది + ఎట్లా = _____ = _____

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

APSCERT

ఆ) అతనికి + అందదు = _____ = _____

ఇ) మరి + ఎలా = _____ = _____

ఈ) ఎవరి + ఇల్లు = _____ = _____

ఉ) ఇది + అంతా = _____ = _____

ప్రాజెక్టు పని

పక్షులు, జంతువులు, సూర్యోదయం, అడవి... ఇలా అందమైన ప్రకృతి చిత్రాలు సేకరించండి. వాటి గొప్పదనం గురించి రాసి ప్రదర్శించండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1.	పద్యభావాలను సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
2.	పద్యాలను రాగంతో చదివి, భావాలను రాయగలను.	ఔను / కాదు
3.	చిన్న వస్తువుల గురించి కవిహృదయాన్ని అర్థంచేసుకొని సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను / కాదు
4.	గేయాల్ని పొడిగిస్తూ రాయగలను.	ఔను / కాదు

"చిన్నపనులు చేస్తూపోతే పెద్దపనులు వాటంతటవే దగ్గరికి వస్తాయి."

AP SCERT

యూనిట్ III

ఖరీదైన వాసన

చదువు-ఆనందించు

ఒకప్పుడు ఆగ్రాలో అబ్దుల్ రహమాన్ అనే ఒక పేదవాడు ఉండేవాడు. అతను చెప్పులు కుట్టి జీవించేవాడు. ప్రతిరోజూ తన పని తాను చేసుకునేవాడు.

అతని నిత్య జీవితంలో భోజనం చేసే సమయం చెప్పుకోదగింది. అబ్దుల్ రహమాన్ సరిగ్గా మధ్యాహ్నం ఒంటి గంటకు పని ఆపేసేవాడు. తన భార్య కట్టి ఇచ్చిన భోజనం డబ్బా తీసి అన్నం తినేవాడు.

అతని డబ్బాలో ఎప్పుడూ చాలా సాధారణమైన భోజనమే – రెండు పొడి రొట్టెలు, ఒక ఉల్లిపాయ, ఒక పచ్చిమిరపకాయ ఉండేవి.

ఒక హల్వా దుకాణానికి ఎదురుగా ఉన్న చెట్టు కింద కూర్చుని అబ్దుల్ రహమాన్ భోజనం చేస్తూండేవాడు.

అతను భోజనం చేస్తున్నంతసేపూ కమ్మని తాజా హల్వా వాసన పీలుస్తూ, విందుభోజనం చేస్తున్నట్లు ఆనందించేవాడు.

ఆ హల్వా దుకాణం యజమాని ఒట్టి పిసినారి.

"ఆ చెప్పులు కుట్టేవాడు చూడు. వాడు రోజూ హల్వా తింటున్నట్లే నోరు మెదుపుతాడు. నేనిక్కడ బోలెడు డబ్బుపోసి, మంచి నెయ్యి, జీడిపప్పు కొని ఆగ్రాలో ఎక్కడా లేని మంచి హల్వా తయారు చేస్తున్నాను. వీడేమో ఉచితంగా ఆ సువాసనంతా పీలుస్తున్నాడు" అని అనుకొనేవాడు.

ఒక రోజున హల్వా దుకాణం యజమాని రహమాన్‌ని తిట్టి, హల్వా వాసన అనుభవించినందుకు డబ్బు కట్టమని అడిగాడు.

పాపం రహమాన్ కాళ్ళ బేరానికి వచ్చి, ఎంత బతిమాలుకున్నా ప్రయోజనం లేకపోయింది.

వేరే పరిష్కారం లేక ఇద్దరూ రాజుగారి దగ్గరకే వెళ్ళాలనుకున్నారు.

సభలో అక్బర్ చక్రవర్తికి ఇద్దరూ జరిగిన విషయమంతా వివరించారు.

అక్బర్‌కి దుకాణం యజమాని వాదం అర్థం లేనిదిగా అనిపించింది. తన సలహాదారు, చతురుడు అయిన బీర్బల్‌ను చూస్తూ "మీ అభిప్రాయం ఏమిటి చెప్పండి!" అని అడిగాడు, అక్బర్.

"దుకాణదారు చెప్పేది నిజమే మహాప్రభూ! అబ్దుల్ రహమాన్ అతనికి పరిహారం ఇవ్వవలసిందే" అన్నాడు తనదైన శైలిలో, బీర్బల్.

సాధారణంగా న్యాయంగా ఉండే బీర్బల్ అలా తీర్పు చెప్పడం చూసి చక్రవర్తి ఆస్థానంలోని వారు ఆశ్చర్యపోయారు. దుకాణదారు తన అదృష్టానికి నవ్వుకున్నాడు.

"చూడు అబ్దుల్ రహమాన్, ఇదిగో ఈ బంగారు నాణెం ఆ దుకాణం యజమానికి ఇవ్వు" అంటూ ఒక బంగారు నాణాన్ని రహమాన్‌కిచ్చాడు బీర్బల్.

పాపం రహమాన్ బీర్బల్ చెప్పినట్లే చేశాడు.

దుకాణదారు నాణేన్ని జేబులో వేసుకుని వంగి వంగి మరీ దణ్ణం పెట్టి వెళ్ళబోయాడు.

"ఆగూ జిత్తులమారి స్నేహితుడా! ఒకసారి వాసన చూసి ఆ నాణెం నాకు తిరిగిఇవ్వు?" అన్నాడు బీర్బల్ నవ్వుతూ.

"ఏమిటీ అర్థంపర్థంలేని మాటలు? మీ ఉద్దేశమేమిటి?" గట్టిగా అరిచాడు హల్వా పెద్దమనిషి.

"బావుందయ్యా! అబ్దుల్ రహమాన్ నీ హల్వా వాసన చూసినందుకు నువ్వు పరిహారమడిగావు. నువ్వు కూడా ఆ నాణెం వాసన చూసి నాకివ్వు. పరిహారానికి అది చాలదా?" సభాసదులందరూ ఈ విచిత్రమైన తీర్పుకి హర్షధ్వానాలు చేశారు. దుకాణదారు క్షమించమని బీర్బల్ కాళ్ళమీద పడ్డాడు.

బీర్బల్ నుంచి బంగారు నాణెం పొందిన ఘనత అబ్దుల్ రహమాన్‌కు దక్కింది!

AP SCERT

యూనిట్ IV

10. బాలవాఙ్మయము

– ఎల్లోరా

అభ్యసన ఫలితాలు :

- వ్యాసం గురించి తెలుసుకుంటారు. (పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు –1)
- బాల సాహిత్యం తెలుసుకుంటారు, అవగాహన చేసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల –2)
- జంట పదాలు తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల –3)
- బాల్యంలో ఆడిన ఆటలు తెలుసుకుంటారు, ప్రదర్శిస్తారు. (పా.ప్ర.ల –4)
- ఉత్వ సంధి గురించి తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల –5)

J8T1M4

ఆలోచించండి–మాట్లాడండి

తళతళ మెరుపులు
ఫెళఫెళ ఉరుములు
జలజల వానలు కురియగనే...
బిలబిల రైతులు
బిరబిర వచ్చి
నాటులు వేసిరి పొలములలో...
కలకల కంకులు
గలగల గింజలు
చకచక పంటలు పండినవీ...
పాలూ, బియ్యం
బెల్లం వేసి
పాయసమొండెను మా అమ్మ!
గిన్నెలు లేవు
దొన్నెలు చేసి
పంచుకు తిందాం రారండీ!
కలసి ఉందాం రారండీ!!

ప్రశ్నలు:
1. ఈ గేయం దేన్ని గూర్చి తెల్పుతుంది?
2. ఈ గేయం పిల్లలు పాడుకొనేదా? పెద్దలు పాడుకొనేదా?
3. దీనిలో జంటపదాలను గమనించారా? ఇలాంటివి మరికొన్ని చెప్పండి.
4. పిల్లల పాటలు ఉన్న సాహిత్యాన్ని ఏమంటారు?

ఉద్దేశం: పసిపిల్లలు ఇప్పుడే విరిసిన పువ్వుల లాంటి వారని, ఆటపాటలతో వీరిని తీర్చిదిద్దితే వారిలో జాతీయతా సుగంధాలు పరిమళిస్తాయని అని చెప్పడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.
ఈ పాఠ్యభాగం ఎల్లోరా రచించిన 'జానపద వాఙ్మయం' అనే గ్రంథం నుంచి తీసుకొన్నది.

విద్యార్థులకు సూచనలు:
1. పాఠం చిత్రాలను చూడండి. పిల్లలు ఆడుకుంటున్నప్పుడు ఏం మాట్లాడుకుంటారో ఊహించి చెప్పండి.
2. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

బాలవాఙ్మయానికి కర్తృత్వం వహించేది తల్లి హృదయం. తెలుగు తల్లులు తమ పాపలకు ఉగ్గు పాలతో పాటు ఆటపాటలూ, కథలూ, గాధలూ నేర్పడంతో పాటు కావ్యరసాన్నీ, భక్తిరసాన్నీ కూడా రంగరించిపోస్తారు.

బాలలకు ప్రపంచంతో నిమిత్తం లేదు – కాని, భవిష్యత్తు తమదే. తమకు ఈర్ష్యాద్వేషాలు, కులమతాలు, హెచ్చుతగ్గులతో సంబంధంలేదు. అందుకే వారి చేష్టలు, గంతులు, పలుకులు ఆటలూ–పాటలూ ఏ ఒక్కరికో అందం అనిపించి, ఆనందం కలిగించి మకరందం కుమ్మరించేవి కావు. పిల్లల ఆట పాటలకూ, చిలిపితనపు చిట్టి పనులకు, తేనె చినుకుల యక్షప్రశ్నలకు మురియని హృదయం ఉండదు, అది చూచి, విని, సంతోష పడనివారు ఎవరు?

ఆటంబాంబులను గురించిన ఆలోచనలు వారికి ఉండవు. భయం, కుట్ర వారికి సంబంధించినవి కావు. లేదని బెంగా? ఉందన్న గర్వమా? అవి ఏవీ వారికి తెలియని విషయాలు! తినడం, ఆడుకోడం, పాడుకోడం – హాయిగా తల్లిఒడిలో, జోలపాటల కమ్మదనంలో నిద్రపోవడం – ఇవే వారి ప్రపంచం విషయాలు – ఇవే వారి మనోభావ మందారాలు!!

బాలురు, బాలికలు – వీరు విడివిడిగా ఆడుకొంటూ పాడుకొనేవి, కలిసిపాడుకొనేవి, ఆడుకొనేవి కూడా చాలా ఆటపాటలు ఈ బాలవాఙ్మయంలో ఉన్నాయి.

చెడుగుడు ఆట, ఆకు ఆట, కోతికొమ్మచ్చి ఆటలు, వాటికి సంబంధించిన పాటలూ బాలుర సొత్తు. బుజబుజరేకుల పెండ్లి ఆటపాట, ఉయ్యాలాట, తూరుతే పిల్లి, గొబ్బిళ్ళు మొదలయిన ఆటలూ వాటి పాటలూ బాలికలదే కాపీరైటు హక్కు!!

ఈ ఆటల్లో, పాటల్లో పురాణగాథలు, జానపద కథలు, నీతులు, ఆరోగ్య విషయాలు, ఆయుర్వేద రహస్యాలు భవిష్యత్ రథ సారథ్యానికి పరుగులు. భవిష్యత్ ప్రయాణానికి దారులు ఎన్నో ఉన్నాయి.

మన ప్రాచీన వాఙ్మయంలో ఆటలను పేర్కొన్నారు. వినండి! పాటల ద్వారా ఆటలు – ఆటల ద్వారా పాటలు – ఈ రెండింటి సమ్మేళనం ద్వారా శారీరక బలం, విజ్ఞాన హేతువుకూడా!

పూర్వకాలపు పిల్లల గేయాలను ఎవరు రచించారో. తెలియదు కాని, ఆ పాటలు మన తెలుగునేల నాలుగు చెరగులా ప్రతి తల్లి నోటా కంఠస్థమై ప్రచారానికి వచ్చాయి. ఈ పాటలు అనేక రీతులలో అనేక ప్రబోధిత రూపాలలో రచించి ఉన్నాయి. పూర్వకాలపు బాలసాహితిలో ఎంత తేలిక భాష వాడారో గమనించండి. ఒక్కొక్క పనికి, ఆటకు ఒక్కొక్క పాట, లేచింది మొదలు పడుకొనే వరకు జరిపే ప్రతి పనికి పాట – పనివిలువను ప్రతిబింబిస్తుంది. అటువంటి వాటిలో కొన్ని పరిచయం చేస్తాను.

ఉదయాన్నే చంటి పిల్లవాడు లేస్తాడు. అలా లేచీ లేవడంతోనే మన ఇళ్ళల్లో తల్లిపాలతో కలిపిన ఆముదం (ఉగ్గు) పెట్టడం పరిపాటి. ఉగ్గుపెట్టే సమయంలో పాడే ఈ పాటలు చూడండి.

"జీర్ణం జీర్ణం వాతాపి జీర్ణం
గుర్రాలు తిన్న గుగ్గిళ్ళు జీర్ణం....."

అంటూ ఉగ్గుతోపాటు పాతకథలను రంగరించి బోధించి, ఆఖరున

అబ్బాయి తాగిన పాలూ, ఉగ్గూ జీర్ణమై
కుందిలాగ కూర్చుని – పందిలాగ పాకి
లేడిలాగ లేచి – నందిలాగ నడిచి
తాంబేలు లాగ....."

అంటూ తనకొడుకు పైవాటిలాగా పుష్టి కలిగి ఆరోగ్యవంతుడుగా అవ్వాలని, ఆ తల్లి తన దీవెనలను పాటరూపంలో పాడుతుంది.

అక్కడి నుంచి స్నానానికి తీసుకువెళతారు పాపని.

"అమ్మకడుపు చల్లగా అత్తకడుపు చల్లగా
లెక్కలేని సొమ్మెట్టుకొని పుట్టులేని బట్టకట్టి
అనుమూ తనుమూ మునిమనుమలతో వర్ధిల్లాలి"

అంటూ తలకు నూనె పెడుతూ దీవిస్తారు. అటు అత్తగారి పెంపూ, ఇటు పుట్టింటి పెంపూ సుఖంగా ఉండి ఆయురారోగ్యాలతో వర్ధిల్లమని.

స్నానం పూర్తయ్యాక తల తుడిచి – కాళ్ళ మీద కూర్చోబెట్టుకొని ఆడిస్తూ పాడే పాటలు వినండి.

"గుమ్మాడమ్మా! గుమ్మాడీ!
ఏ వూరు వెళ్ళింది! గుమ్మాడీ!
ఏం తెచ్చింది! గుమ్మాడీ!
వేలూరు వెళ్ళింది! గుమ్మాడీ!
వెలక్కాయ తెచ్చింది గుమ్మాడీ!"

అంటూ ఆడిస్తూ ఊపుతారు. అలా ఊపుతూ పాటలు పాడుతూ ఉంటే చక్కగా నిద్రపోతారు పిల్లలు. అప్పుడు ఉయ్యాలలో పడుకోబెట్టి చక్కగా పాడుతూ ఊపుతారు. ఆ సమయంలో పాడే పాటలని లాలిపాటలనీ; – జోల పాటలనీ; – ఉయ్యాల పాటలనీ వ్యవహరిస్తారు. ఈ పాటలు సరైన వరసలలో చక్కనిగొంతుతో పాడుతుంటే ఆ సమయంలో పెద్దవాళ్ళకే కునుకుపాట్లు వస్తాయంటే ఆశ్చర్యం లేదు.

ఒకవేళ ఎంత ఊపినా నిద్రపోక చంటి పిల్లలు ఏడుస్తూంటే పాడే ఈ పాటలో పాపమీద ఉండే బలమైన ప్రేమకొద్దీ

తల్లి – ఏడవకు ఏడవకు వెర్రిపాపాయి!
ఏడిస్తె నీ కళ్ళు నీలాలుగారు!
నీలాలు గారితే నే చూడలేను!
పాలైనకారవే బంగారు కళ్ళు...

అంటూ తన ప్రేమను వెలిబుచ్చుకొని – కన్నబిడ్డ కనుల నీరు పెట్టడం చూడలేక పాలైన కారవే బంగారు కళ్ళూ..." అని వాపోతుంది

AP SCERT

అలాగే ఈ గేయం పరికించండి–

పిల్లరావే! తల్లి పిల్లలకు
నీళ్ళోసి పల్లెలకు పంపి....."

అన్న పాటలో ఎంత ఆనందముందో? చంటిపాపడిని చూసి, ఎప్పుడు పెద్దవాడవుతాడా అని ఉవ్విళ్ళూరే తల్లి సంతోషం పట్టలేక–

ఆడి రాగా ముద్దు వాడి రాగా ముద్దు
నట్టింట అబ్బాయి నడవంగ ముద్దు..."

అనుకుంటుంది – అంతకంటే మాతృహృదయం ఏం కోరుకుంటుంది చెప్పండి.

ముసలితనంలో కదలనవసరం లేకుండా ఉండే పని – పిల్లలను ఆడించడమొక్కటే, పిల్లలను దగ్గర కూర్చోపెట్టుకొని ఆటల రూపంలో పాడే ఈ పాటలు గమనించండి.

కాళ్ళా గజ్జె గంగానమ్మ!
వేగూ చుక్కా! వెలగా మొగ్గా!...

అంటూ ఆడిస్తారు.

ఈ ఆటపాటల్లో చక్కని శారీరక వ్యాయామం కూడా వుంది. ఇదే పద్ధతిలో పాడే ఈ పాటలు వినండి.

© NCERT

తప్పెట్లోయ్ తాళాలోయ్

దేవుడిగుళ్ళో బాజాలోయ్....

అంటూ ఆడించి

మా పాపకు పాలూ ఉగ్గూ అంటూ నవ్విస్తారు...

అలాగే ఈ పాట వినండి.

"ఒక్కా ఓ చెలియా! – రెండు రోకళ్ళు

మూడు ముచ్చిలకా! – నాలుగు నందన్నా

అయిదూ చిట్టి గొలుసు! – ఆరు జవ్వాజి

ఏడుం బేడీలు! – ఎనిమిది వెన్నముద్ద

తొమ్మిది తోపచ్చు! – పది ఏటిలేడు..."

అనే ఈ పాట అంకెలు నేర్పడానికి చాలా ఉపయోగిస్తుంది. అలాగే చంటిపాపకు అన్నం తినిపించే సమయంలో ఏ వెన్నెల కాంతిలోనో ఉండి చందమామను చూపిస్తూ పిల్లవాడిని మాయపెడుతూ ఈ పాటలు పాడుతారు. ఈ పాటలు వింటుంటే మన చిన్నతనం కళ్ళముందు కనిపించడం లేదంటారా?

"చందమామ రావే! – జాబిల్లి రావే!

కొండెక్కి రావే! – కోటిపూలు తేవే!

పైడి గిన్నెలో పాలు పోసుకుని

వెండి గిన్నెలో పెరుగు పోసుకుని

ఒలవని పండు ఒళ్ళో వేసుకు

ఒలచిన పండు చేత్తో పట్టుకు

అలా అలా తిరిగొచ్చి అమ్మాయికియ్యవే!...."

ఈ పాట పాడుతూ, మధ్యమధ్యన కబుర్లు చెబుతూ అన్నంపెడితే ఎంత అల్లరి పాపలైనా ఇట్టే బువ్వ తినేస్తారు.

అలాగే పసిపాపలకు – తొక్కు పల్కులని సంభాషణ రావడానికి, నోరు సులువుగా తిరగడానికీ ఈ పలుకులు నేర్పుతారు.

"ధిమిత ధిమిత – ఏమి ధిమిత?

పసుపు ధిమిత!

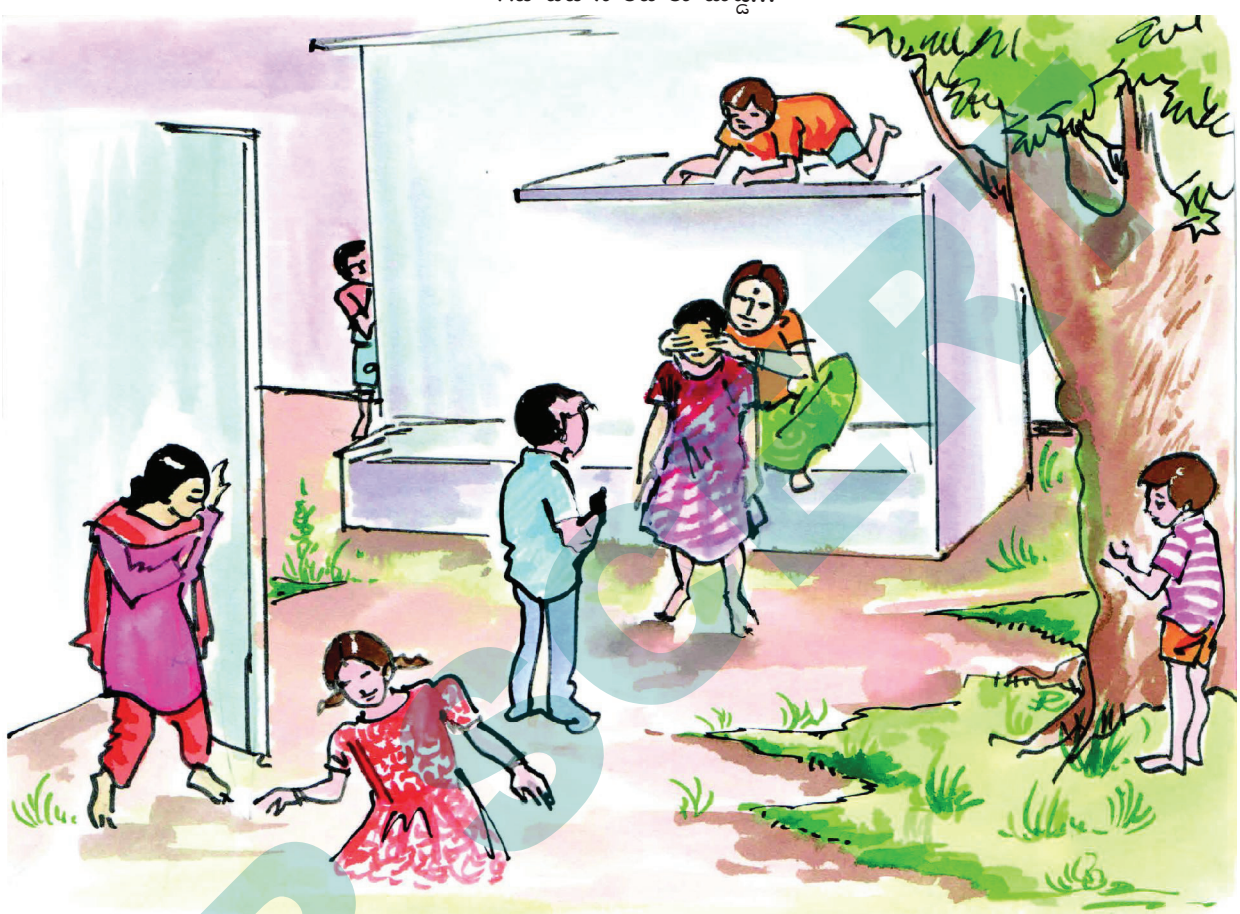
ఏమి పసుపు? – ఛాయపసుపు...

ఇలాంటి పాటలు చాలా ఉన్నాయి.

అలాగే బాలురలో చిన్నతనం నుంచీ పరిశీలనాపటిమను అభివృద్ధి చేయటానికి పనికివచ్చే ఈ పాటను పరిశీలించండి.

AP SCERT

"వీరీ వీరీ గుమ్మడి పండు! – వీరిపేరేమి?
దాగుడు మూతా – దండాకోర్!
పిల్లీ వచ్చే ఎలకా భద్రం
ఎక్కడి దొంగ లక్కడికే
గప్ చిప్ సాంబారు బుడ్డి..."

ఈ పాట వ్యాయామాన్ని పరిశీలన సామర్థ్యాన్ని కూడా పాపలకు అందిస్తుంది. ఇంతేకాదు. ఈ రకాలైన బాలలపాటల్లో కొన్ని ఆయుర్వేద రహస్యాలు కూడా ఉన్నాయని అంటారు. మచ్చుకు!

"కొండ మీది వెండిగిన్నె
కొక్కిరాయి కాలు విరిగె
దానికేమి మందూ?...."

అని ప్రశ్నించి...

"వేపాకు చిగురు – వెల్లుల్లిగడ్డా
నూనెమ్మ బొట్టు – నూటొక్కసారీ
పూయవోయి నూరి – పూటకొక్కతూరీ..."

అని సమాధానం ఇస్తుంది. ఇటువంటి ప్రథమచికిత్సా ప్రబోధితాలయిన పాటలు ఇంకా ఎన్ని ఉన్నాయో కదా?

కవిపరిచయం:

1. కవిపేరు : గొడవర్తి భాస్కరరావు
2. కలంపేరు : ఎల్లోరా
3. జన్మస్థలం : తూర్పు గోదావరి జిల్లా, ముంగండ గ్రామం.
4. కాలం : 20వ శతాబ్దం
5. రచనలు : జానపద గేయాలు, జానపద సాహిత్యం, రేపటి వసంతం, నిశ్శబ్ద తరంగాలు మొ॥నవి.
6. సత్కారాలు : ఆం.ప్ర. సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు పొందారు.

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. ఈ పాఠం దేన్ని గురించి చెప్తోంది?
2. బాలవాఙ్మయం అంటే ఏమిటి?
3. మీ ఇంటిలో పెద్దలు మీ చిన్నతనంలో ఏయే పాటలు పాడి మిమ్మల్ని ఆడించేవారు? (మీ మాతృ భాషలోనివి / ఇతర భాషలలోనివి)
4. పాఠంనుంచి మీరు ఏం తెలుసుకున్నారు?

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. కింది వాక్యాలలోని భావాలు ఏఏ పాటల్లో ఉన్నాయో రాయండి.

అ) పిల్లలు తిన్న ఆహారం జీర్ణం కావాలి _____.

ఆ) మునిమనమలతో వర్ధిల్లాలి _____.

ఇ) పిల్లలు ఏది చేసినా ముద్దే _____.

ఈ) పసిపిల్లలకు నోరు సులువుగా తిరగడానికి _____.

ఉ) అంకెలు నేర్పడానికి చెప్పేపాట _____.

2. పాఠం చదవండి. కింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

అ) బాలవాఙ్మయం ఎందుకు పుట్టింది?

ఆ) ఈ పాఠానికి ఇంకో శీర్షిక పెట్టండి. ఎందుకు ఆపేరు పెట్టవచ్చో వివరించండి.

AP SCERT

ఇ) పెద్దవారు ఇళ్ళలో ఏమి చేస్తుంటారు?

ఈ) పిల్లలు ఎలాంటివారు?

ఉ) పూర్వకాలపు పిల్లల పాటల గురించి మీ అభిప్రాయమేమిటి?

3. కింది పదాలు చదవండి. అవి పాఠంలో ఎక్కడ ఉన్నాయో గుర్తించి ఆ వాక్యాలు రాయండి.

అ) తల్లి హృదయం

ఆ) సొత్తు

ఇ) నేలనాలుగు చెరగుల

ఈ) పని విలువ

ఉ) కళ్ళముందు

4. పాఠం రెండో పేరా చదవండి. దానికి ప్రశ్నలు తయారుచేయండి.

అ)

ఆ)

ఇ)

ఈ)

5. ఈ కింది పద్యానికి శీర్షిక నిర్ణయించండి. అది ఎలా సమర్థనీయమో చెప్పండి.

కంఠమెత్తి నీవు గంభీరముగ పాడు
తోడి వారగలసి ఆటలాడు
ఆట పాటలందు ఆరోగ్యముందిరా!
భవ్య సుగుణ శీల! భరతబాల!

6. ఈ కింది వాక్యానికి సమానార్థాన్నిచ్చే వాక్యాన్ని గుర్తించండి.

అ) భోజనం మధ్యలో నీరు తాగగూడదు.

(i) భోజనం ప్రారంభించాక నీరు తాగవచ్చు. ( )

(ii) భోజనం చివరలో నీరు తాగవచ్చు. ( )

(iii) భోజనం ప్రారంభించాక చివరి వరకూ నీరు తాగరాదు. ( )

(iv) వీటిలో ఏదీ కాదు. ( )

7. కింది ప్రశ్నలకు పాఠం ఆధారంగా సమాధానాలు రాయండి.

అ) అంకెలు నేర్పడానికి ఏ పాట ఉపయోగపడుతుంది?

ఆ) బాలల పాటల్లో ఆయుర్వేద రహస్యాలు ఎలా చెప్పారు?

APSCERT

ఇ) పిల్లలకు ఏయే విషయాలు తెలియవు?

ఈ) పూర్వకాలపు బాలసాహితిలో ఎలాంటి భాషను వాడారు?

ఉ) పిల్లవానికి ఉగ్గుపెట్టే సమయంలో ఏ పాట పాడతారు?

ఊ) చంటిపిల్లలు ఏడుస్తుంటే ఏ పాట పాడతారు?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదు వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

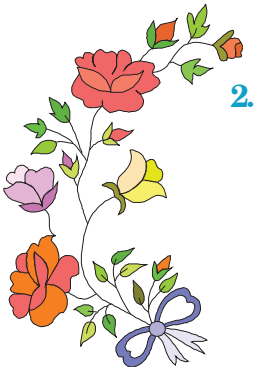
అ) పాఠ్యభాగ సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో రాయండి.

ఆ) బాలవాఙ్మయాన్ని మనం ఎందుకు తెలుసుకోవాలి?

ఇ) "పల్లెలలో, బాలవాఙ్మయం ఇంకా బతికి ఉంది" దీనిపై మీ అభిప్రాయం చెప్పండి.

ఈ) ప్రాచీన బాలవాఙ్మయం తల్లులు, పెద్దలు కర్తృత్వం వహించేవారు గదా! ఇప్పుడు దాని స్థానాన్ని ఏవి ఆక్రమించాయి?

ఉ) పిల్లల సొత్తు ఏదని మీరనుకుంటున్నారో వివరించండి.

2. కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

అ) బాలసాహిత్యం ఆవశ్యకతను వివరించండి.

ఆ) బాలల పాటలను గురించి ఉదాహరణలు రాయండి.

ఇ) చిన్నతనంనుంచి ముసలి వారయ్యేవరకు మనవెంట బాలసాహిత్యం ఎలా అంటిపెట్టుకొని ఉంటుంది?

ఈ) ఈ పాఠ్యభాగ రచయితను గురించి రాయండి.

IV. పదజాలం

1. కింది జంటపదాలను జతపరచండి. వాక్య రూపంలో రాయండి.

అ)	ఆట	1)	ద్వేషాలు	( )
ఆ)	కథలూ	2)	మతాలు	( )
ఇ)	ఈర్ష్య	3)	తగ్గులు	( )
ఈ)	కుల	4)	తాళాలు	( )
ఉ)	హెచ్చు	5)	తునుము	( )
ఊ)	తప్పట్లు	6)	పాటలు	( )
ఋ)	అనుము	7)	గాధలు	( )

ఉదా :- పిల్లలు ఆటపాటలతో ఆనందంగా ఉంటారు.

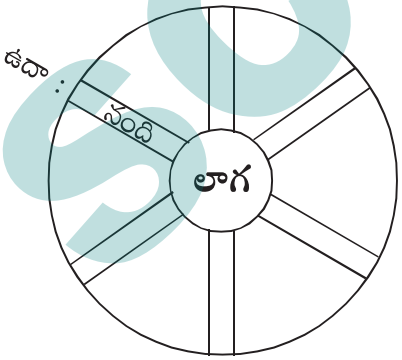
APSCERT

2. పాఠంలోని 'లు'తో అంతమయ్యే బహువచన పదాలు రాయండి. వాటితో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

		సొంతవాక్యం
ఉదా: ఆటలు	:	ఆటలాడడం వల్ల ఆనందం కలుగుతుంది.
_____	:	_____
_____	:	_____
_____	:	_____
_____	:	_____
_____	:	_____
_____	:	_____
_____	:	_____

3. పాఠంలోని పదాలతో కింది చక్రాన్ని పూరించండి. వాటితో సొంతవాక్యాలు రాయండి.

ఉదా : నందిలాగ నాలుగేళ్ళు జీవించినా చాలు.

అ) _____

ఆ) _____

ఇ) _____

ఈ) _____

ఉ) _____

AP SCERT

4. కింది గళ్ళలోనున్న ఆటలను గుర్తించి రాయండి.

కో	చిం	త	మూ	గు
తి	త	లు	డు	దా
కొ	గిం	జ	లు	గు
మ్మ	చె	మ్మ	ప	రు
చ్చి	కు	ర్చీ	చె	క్క

ఉదా : కోతి కొమ్మచ్చి

V. సృజనాత్మకత

కింది వానిలో ఒకదానిని చేయండి.

అ) ప్రాచీనమైన ఆటలను, పాటలను సేకరించి గోడపత్రికలో ఉంచండి.

ఆ) 'మన ఆటలు' అనే శీర్షికతో ఒక వ్యాసం రాయండి.

VI. ప్రశంస

కింది వానిలో ఒకదానిని చేయండి.

అ) బాలవాఙ్మయ పాఠంరచయిత ఎల్లోరాగారిని ప్రశంసిస్తూ, పత్రికలకు లేఖరాయండి.

ఆ) మీరు ఆడే పాత ఆటలను సేకరించి వాటిని పరిరక్షించాలని క్రీడలమంత్రికి లేఖ రాయండి.

VII. భాషాంశాలు

1. కింది పదాలను విడదీయండి.

ఉదా॥ రాముడతడు = రాముడు + అతడు = (డ్ +) ఉ + అ = డ

అ) అతడెక్కడ = _____ = _____

ఆ) మనమున్నాము = _____ = _____

ఇ) మనసైన = _____ = _____

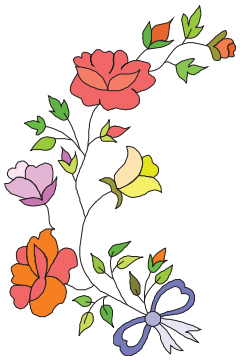
ఈ) ఎవరిచ్చారు = _____ = _____

హ్రస్వ 'ఉ' కారానికి (ఉత్తు' కు) అచ్చు కలిసినప్పుడు, ఉకారం లోపించి, పరాచ్చు నిలుస్తుంది. దీన్నే **"ఉత్వసంధి"** అంటారు.

'ఉత్తు'కు 'అచ్చు' పరమైనప్పుడు సంధి నిత్యం. ('నిత్యం' అంటే తప్పక జరుగుతుంది అని అర్థం).

AP SCERT

2. ఈ కింది పదాలను కలిపి, మార్పును చర్చించండి.

ఉదా॥ ఏనాడు + ఏ శిల్పి = (డ్ +) ఉ + ఏ = డే = ఏనాడే శిల్పి

అ) గోపురము + అది = _____ = _____ = _____

ఆ) మోగును + అంట = _____ = _____ = _____

ఇ) కొనసాగవు + ఇపుడు = _____ = _____ = _____

ఈ) మలినము + ఐన = _____ = _____ = _____

ప్రాజెక్టు పని

మీ అమ్మమ్మ / నానమ్మ / తాతయ్యలు లేదా వారి వయసు ఉండే పెద్దవాళ్ళను అడిగి వాళ్ళ చిన్నప్పుడు ఆడిన ఆటలను గురించి తెలుసుకొని వాటిని చార్టుమీద రాయండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1.	బాలవాఙ్మయం గురించి సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
2.	భావాలకు అనుగుణంగా గేయాలను గుర్తించగలను.	ఔను / కాదు
3.	బాలసాహిత్యం గురించి, బాలల గేయాల గురించి సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను / కాదు
4.	ప్రశంసా పూర్వకమైన లేఖలు రాయగలను.	ఔను / కాదు

"అసహనం మనిషి ప్రగతికీ, స్నేహానికీ అవరోధం."

AP SCERT

యూనిట్ IV

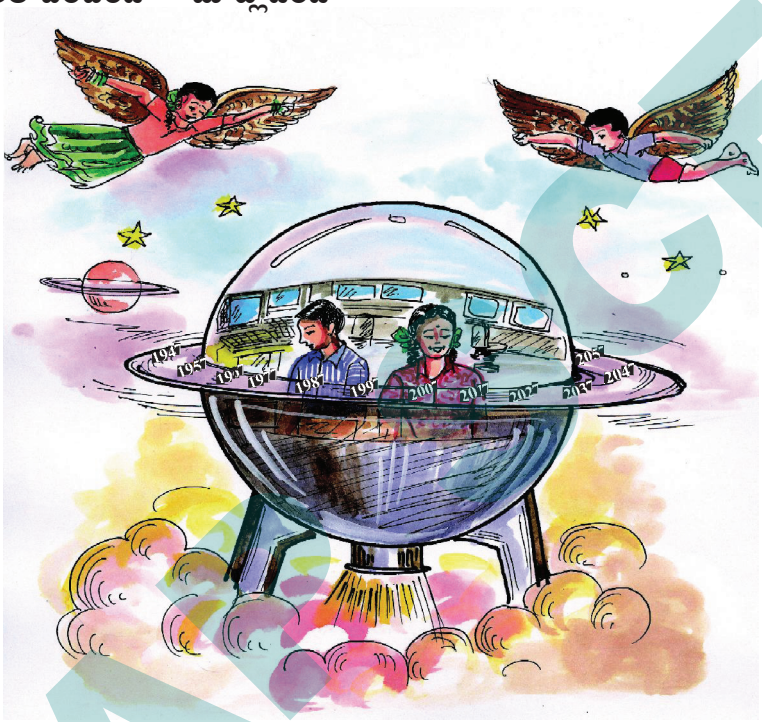
11. వైజ్ఞానిక కబుర్లు

అభ్యసన ఫలితాలు :

- సంభాషణ రూపంలో ఉన్న పాఠ్యాంశాన్ని అవగాహన చేసుకుంటారు. (పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు –1)
- పర్యావరణ పరిరక్షణ గురించి తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల –2)
- పదాలతో సొంత వాక్యాలు రాయడం నేర్చుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల –3)
- శాస్త్రవేత్తల పేర్లు, కనిపెట్టిన అంశాలు సేకరిస్తారు. (పా.ప్ర.ల –4)
- ద్విగు సమాస పదాలను గురించి తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల –5)

M7Y8T3

ఆలోచించండి – మాట్లాడండి

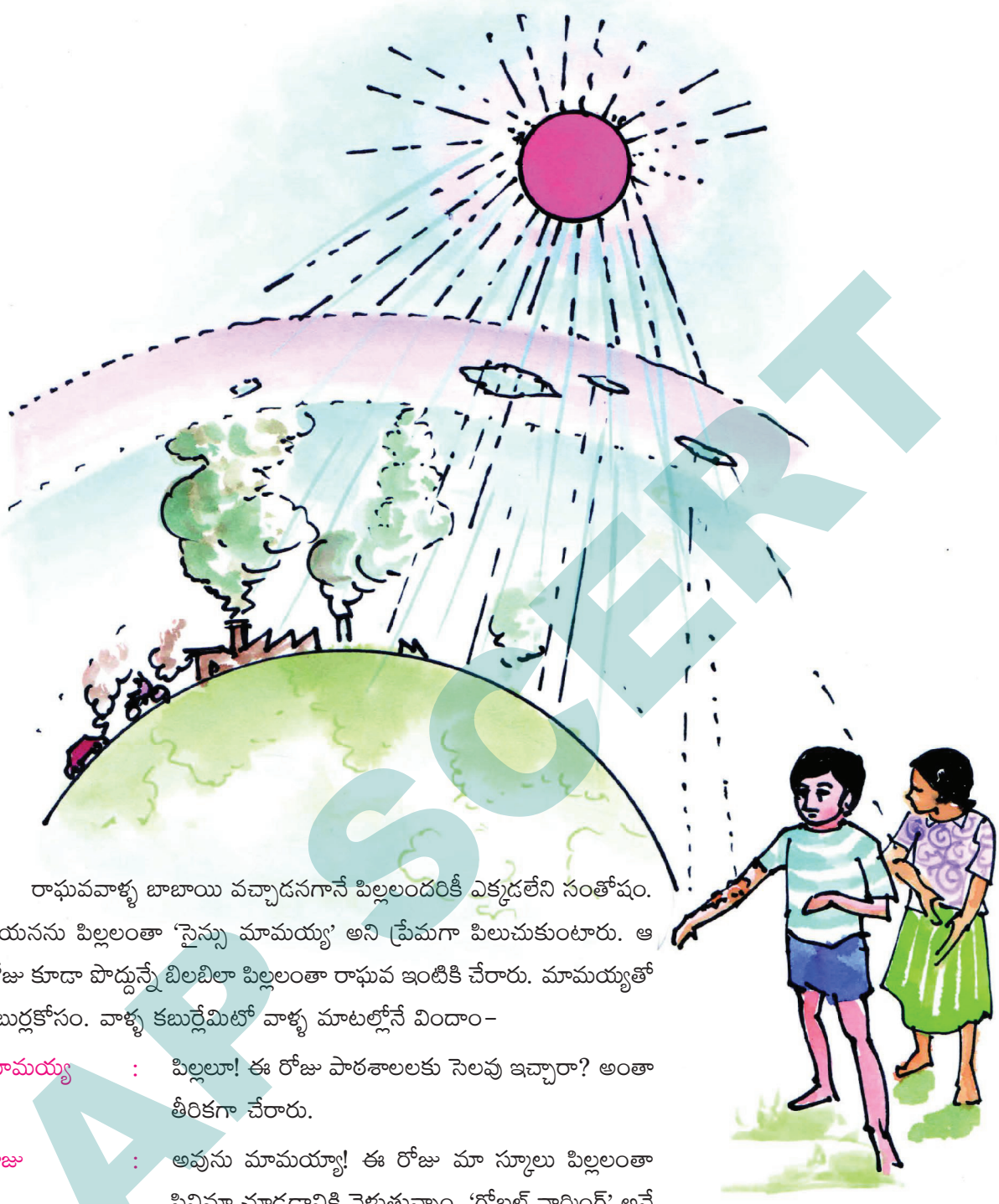

- రెక్కలువస్తే విద్యార్థులు ఏం చేస్తారో ఊహించి మాట్లాడండి.
- కాలయంత్రంలో గగనతలంలో మీరు విహరిస్తే ఏం చేస్తారో ఊహించి చెప్పండి.
- మిమ్మల్ని మీరు విమానాన్ని కనిపెట్టిన రైట్ సోదరులలో ఒకరుగా ఊహించుకోండి. విమానాన్ని తయరుచేసిన వెంటనే మీరేం చేస్తారో ఊహించి చెప్పండి.

ఉద్దేశం: విద్యార్థులలో ఆలోచనాశక్తిని పెంపొందించడం, సైన్సు సంగతులమీద ఆసక్తి కలిగించడం. ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠం చిత్రాల గురించి మాట్లాడండి. 93వ పేజీలో పిల్లలు కుర్చీలో కూర్చున్న వ్యక్తితో ఏ ఏ ప్రశ్నలు అడిగి ఉంటారో చెప్పండి.
2. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాలకింద, వాక్యాలకింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

రాఘవవాళ్ళ బాబాయి వచ్చాడనగానే పిల్లలందరికీ ఎక్కడలేని సంతోషం. ఆయనను పిల్లలంతా 'సైన్సు మామయ్య' అని ప్రేమగా పిలుచుకుంటారు. ఆ రోజు కూడా పొద్దున్నే బిలబిలా పిల్లలంతా రాఘవ ఇంటికి చేరారు. మామయ్యతో కబుర్లకోసం. వాళ్ళ కబుర్లేమిటో వాళ్ళ మాటల్లోనే విందాం–

మామయ్య : పిల్లలూ! ఈ రోజు పాఠశాలలకు సెలవు ఇచ్చారా? అంతా తీరికగా చేరారు.

రాజు : అవును మామయ్యా! ఈ రోజు మా స్కూలు పిల్లలంతా సినిమా చూడడానికి వెళుతున్నాం. 'గ్లోబల్ వార్మింగ్' అనే సినిమానట. ఇంకా సమయం ఉందని మేమంతా ఇక్కడికి వచ్చాం. అసలు గ్లోబల్ వార్మింగ్ అంటే ఏమిటి మామయ్యా?

మామయ్య : మామూలుగా భూమ్మీద ఉష్ణోగ్రత ఒక క్రమపద్ధతిలో ఉంటుంది. అది అలా ఉండటంవల్లనే మనం చక్కగా జీవించగలుగుతున్నాం. ఈ ఉష్ణోగ్రత మన అవసరాలను మించి ఉండటాన్నే గ్లోబల్ వార్మింగ్ అంటాం.

AP SCERT

రాఘవ : అంటే భూమి అతిగా వేడెక్కడమేనా?

మామయ్య : అవును.

సౌమ్య : అయితే! భూమి అతిగా వేడెక్కడానికి కారణం ఏమిటి మామయ్యా?

మామయ్య : చాలా కారణాలున్నాయి. భూమి చుట్టూ ఓజోన్ అనే పొర భూమికి రక్షణ కవచంలా పనిచేస్తుంది. ఈ ఓజోన్‌పొర కరగడంవల్ల భూమి వేడెక్కుతుంది. ఇంతేకాక పర్వతాలు విరజిమ్మే లావా, ధూళికణాలు, కార్చిచ్చు, ఫ్యాక్టరీలు, వాహనాలు ఇలాంటివన్నీ భూమి ఉష్ణోగ్రతను పెంచుతున్నాయి.

సుమన్ : పెరుగుతున్న ఉష్ణోగ్రతను తగ్గించడానికి మనం ఏమైనా చేయవచ్చా?

మామయ్య : ఎన్నో చేయవచ్చు. చెట్లను పెంచాలి. ప్రజలకు అన్ని విషయాలూ చెప్పి చైతన్యవంతులను చెయ్యాలి. అందుకే మీకు సినిమా చూపిస్తున్నారు. తెలిసిందా?

రాధిక : నిన్న ఇంట్లో టీవీలో సినిమా చూస్తుంటే, మా నాన్న అలా టీవి దగ్గరగా కూర్చోని చూడడం కళ్ళకు మంచిది కాదన్నాడు. నిజమేనా మామయ్యా?

మామయ్య : చూడగూడదు. టీవీలోని దృశ్యాలు ఎప్పటికప్పుడు మారుతుంటాయి. దీనివల్ల కాంతిస్థాయి హెచ్చుతగ్గులకు గురౌతుంది. టీవీ నుండి విడుదలయ్యే కిరణాలవల్లకూడా కళ్ళకు హాని కలుగుతుంది.

సుమన్ : సినిమా థియేటర్‌లో ఇలాంటి కిరణాలు ఉండవుకదా! మామయ్యా?

మామయ్య : అవును. టీవీనుంచి విడుదలయ్యే కిరణాలు సూటిగా కళ్ళకు తాకడంవల్ల హాని కలుగుతుంది. అందుకే చీకట్లో తదేకంగా టీవీ చూడవద్దు. టీవీకి అతిదగ్గరనుంచి చూడవద్దు.

వైష్ణవి : చీకటి అంటే గుర్తొచ్చింది పిల్లులు చీకట్లోగూడా చూడగలుగుతాయంటారు. నిజమేనా మామయ్యా?

మామయ్య : నిజమే! అలా చూడడానికి కారణం దాని కంటి నిర్మాణమే. పిల్లి కంటిపాపని వెడల్పుచేసి చూడగలదు. దాని కంటి అమరిక ఎక్కువ కాంతిని చూసేలా ఉంటుంది. కాంతి పిల్లి కనుగుడ్డుమీద ప్రసరించినప్పుడు ఆ దృశ్యం మనలాగా చెదిరిపోదు. దానికంట్లో ప్రత్యేకమైన భాగాలుంటాయి. వీటిని రాడ్ అంటారు.

సుమన్ : ఆ రాడ్ వల్లే అవి చీకట్లో చూడగలుగుతాయా?

మామయ్య : అవును.

ప్రసాద్ : ఈ సంగతి వింటే మన కంట్లో కూడా అవి ఉంటే బాగుండుననిపిస్తుంది.

రాజు : ఔను. కరెంట్ లేకున్నా మనం చీకట్లో హాయిగా చదువుకోవచ్చు! (అంతా నవ్వుతారు).

మామయ్య : నవ్వండి.. నవ్వండి.. హాయిగా నవ్వండి.. అలా నవ్వురావడానికి కారణం తెలుసా మీకు?

కౌశిక్ : ఏదైనా జోక్ వింటే నవ్వొస్తుంది.

మాధవ : జోక్ విన్నా నవ్వొస్తుంది. ఏదైనా హాస్యసన్నివేశం చూసినా నవ్వొస్తుంది కదూ!

మామయ్య : ఔను. ఏదైనా జోక్ విన్నా, హాస్యసన్నివేశం చూసినా మన మెదడులోని ఒక నాడికి ప్రేరణ కలుగుతుంది. దీనివల్ల నవ్వొస్తుంది. మెదడులోని ఒక భాగం ముఖంలోని నవ్వేభాగాన్ని, మరోభాగం నవ్వు శబ్దాన్ని ప్రేరేపిస్తాయి. నవ్వడంవల్ల నాడులన్నీ ఉత్తేజం పొందుతాయి. మెదడు చురుగ్గా పనిచేస్తుంది. చక్కటి ఆరోగ్యానికి హాయిగా నవ్వాలి. ఒకసారి అంతా నవ్వండి చూద్దాం!

(అంతా నవ్వుతారు)

APSCERT

రాజేశ్ : ఇప్పుడు మా నాడులన్నీ ఉత్తేజం పొందుతున్నాయా మామయ్యా!

మామయ్య : అవును. రాజేశ్! అందరూ నవ్వుతుంటే నువ్వేమిటి, అదోలా ముఖం పెట్టావ్? ఏమయింది?

రాజేశ్ : నా చేతికి దోమకుట్టింది. ఇదిగో చూడండి. కుట్టినచోట దద్దురుకూడా వచ్చింది.

(అంతా రాజేశ్‌వైపు చూస్తారు)

మామయ్య : ఆ దోమ అలా ఎందుకు కుట్టిందో తెలుసా?

రాజేశ్ : రక్తం తాగడానికి.

మామయ్య : నిజమే! కాని దానికి రక్తం ఎందుకో తెలుసా?

(అంతా ఒకరిముఖం ఒకరు చూసుకుంటారు)

మామయ్య : ఆ కుట్టింది ఆడదోమ. ఆడదోమ శరీరంలో ఫలదీకరణం చెందిన అండాలకు కావలసింది ఒక రకమైన సొన. సొనను ఉత్పత్తి చేయాలంటే ప్రొటీన్లు కావాలి. ఈ ప్రొటీన్లు మానవుల జంతువుల రక్తంలో ఉంటాయి. రక్తం సాంద్రత ఎక్కువగా ఉంటుంది కదా! అందుకే దోమ తన నోటిద్వారా జలాన్ని స్రవింపజేసి ఆ రక్తాన్ని పలచగా చేస్తుంది. అందుకే అది కుట్టినచోట దురదగా ఉండి దద్దురు వస్తుంది.

రాజు : చిన్ని దోమ వెనక ఇన్ని సంగతులున్నాయన్నమాట! ఇవన్నీ వింటుంటే నిజంగా ఎంతో ఆశ్చర్యం వేస్తుంది.

మామయ్య : చిన్ని దోమ దగ్గరి నుంచి అంతరిక్షందాకా జరిగేవన్నీ అద్భుతాలే! ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించే అంశాలెన్నో ఉంటాయి. ఔనా?

సౌమ్య : ఔను మామయ్యా! అంతరిక్షం అంటే గుర్తొచ్చింది. మానవులు అంతరిక్షంలోకి ఎన్నో ఉపగ్రహాలను పంపి ఎన్నో పరిశోధనలు చేస్తున్నారు.

వైష్ణవి : ఔను! ఈ మధ్య, దూరంగా ఎక్కడో ఉన్న అంగారకునిపైకి ఒక రోవర్‌ను పంపారు. ఆ సంగతి నాకు బాగా నచ్చింది.

మామయ్య : ఆ రోవర్ పేరేంటో చెప్పండి.

(అంతా ఆలోచిస్తూంటారు)

మామయ్య : నేనొక ఆధారం ఇస్తాను. 'శాస్త్రవేత్తలు ఆసక్తిని అంగారక గ్రహానికి పంపారు' ఇప్పుడు చెప్పండి.

వైష్ణవి : ఆసక్తితో పంపారా, ఆసక్తిని పంపారా మామయ్యా?

కౌశిక్ : గుర్తొచ్చింది. 'క్యూరియాసిటీ' అనే రోవర్‌ను పంపారు.

APSCERT

వైష్ణవి : అందుకే మామయ్య 'క్యూరియాసిటి' (ఆసక్తి) ని అంగారక గ్రహానికి పంపారన్నాడు.

రాధిక : మీ క్లూ బాగుంది మామయ్యా!

(అంతా నవ్వుతారు)

వేణు : మానవులు చాలా కష్టపడి ఉపగ్రహాలను తయారుచేసి పంపుతారు కదా! ఈ ఉపగ్రహాలవల్ల ఏం లాభం మామయ్యా?

మామయ్య : వినండి! ఉపగ్రహాలు మనకు చాలా విధాలుగా ఉపయోగపడతాయి. సమాచార సేకరణకోసం, వాతావరణ వివరాలకోసం ఉపయోగపడతాయి. మీరు చూసే టీవీ కూడా ఉపగ్రహాల సహాయంతోనే నడుస్తుంది. తెలుసా?

రాజు : అంతరిక్షంనుంచి ఈ ఉపగ్రహాలు భూమ్మీద పడిపోవా అంకుల్?

మామయ్య : బాగా అడిగావు. అంతరిక్షంలో పైపైకి వెళ్ళేకొద్దీ భూమికి ఉండే ఆకర్షణశక్తి తగ్గుతుంది. ఈ ఆకర్షణ శక్తినిబట్టి భూమిచుట్టూగల కక్ష్యలో ఉపగ్రహాలను ఉంచుతారు.

సౌమ్య : కక్ష్య అంటే ఏంటి మామయ్యా?

మామయ్య : ఒక క్రమంలో తిరిగే మార్గాన్నే కక్ష్య అంటారు. భూమికక్ష్యలో ఒక వస్తువును వదిలితే అది భూమ్యాకర్షణకులోనై భూమ్మీద పడకుండా భూమిచుట్టూ వేగంగా తిరుగుతుంది.

కౌశిక్ : అయితే అది జారిపడదన్నమాట!

మామయ్య : అన్నమాటే కాదు, ఉన్నమాటే అది!

సుమన్ : సైన్స్ సంగతులు ఎన్ని విన్నా,ఇంకా తెలుసుకోవాలనే అనిపిస్తుంది.

మామయ్య : చిన్నతనంనుంచి ఇలా ఆసక్తిగలవారే పెద్దయిన తరవాత ఎన్నెన్నో వస్తువులు కనిపెట్టారు. మనం చూసే ప్రతి వస్తువు కూడా మొట్టమొదట ఎవరో ఒకరు కనిపెట్టిందే కదా!

రాధిక : వాళ్ళూ మేధావులే నన్నమాట!

మామయ్య : అవునుకదా! మీరు కూడా బాగా చదువుకొని ఎన్నో కనిపెట్టాలి. మనం మరిచేపోయాం. మీ సినిమాకి టైం కావస్తుంది. అంతా వెళ్ళండి. ఒక్క సంగతి. సినిమా చూసి వచ్చాక 'గ్లోబల్ వార్మింగ్' గురించిన సంగతులు మీరే నాకు చెప్పాలి. సరేనా!

అంతా : అలాగే, ధన్యవాదాలు మామయ్యా! వస్తాం.

(అంతా వెళతారు)

APSCERT

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. గ్లోబల్ వార్మింగ్‌వల్ల కలిగే నష్టాలేవి?
2. టీవీ చూడడానికి ఎలాంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి?
3. నవ్వు ఎలా వస్తుంది?
4. ఉపగ్రహాలవల్ల లాభాలేవి?

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. కింది గద్యిక చదవండి. ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

సిద్ధరామయ్య గొప్ప శాస్త్రవేత్త. కుంటివాళ్ళు ఉపయోగించే అద్భుత సాధనాన్ని కనిపెట్టాడు. ప్రపంచదేశాలన్నీ ఆయన కనిపెట్టిన వస్తువు అద్భుతంగా ఉందని మెచ్చుకొన్నాయి. భారతదేశం పద్మభూషణ అవార్డును ప్రకటించింది. పత్రికలు అన్నీ పొగిడాయి.

రోడ్డుమీద నడుస్తూఉన్న సిద్ధరామయ్య తనవైపు వడివడిగా వస్తున్న ఒక పేదవాడిని గమనించాడు. ఆయన కుంటుతూ కుంటుతూ వచ్చి సిద్ధరామయ్య కాళ్ళమీద పడి నమస్కరించాడు. జేబులన్నీ తడిమి ఎన్ని రోజుల నుండో నలగకుండా పెట్టుకొన్న పదిరూపాయలు నోటును తీశాడు. "మీరు చేసిన గొప్ప పనిని విన్నాను. ఏమీ లేనివాణ్ణి. ఇది నా బహుమతి తీసుకోండి" అంటూ పదిరూపాయల నోటును చేతిలో పెట్టాడు.

"నేను పొందిన ఎన్నో అవార్డుల కంటే కూడా నీ బహుమతి తృప్తినిచ్చింది" అంటూ నోటును మడత పెట్టకుండా జేబులో పెట్టుకున్నాడు సిద్ధరామయ్య.

అ) సిద్ధరామయ్యను పత్రికలు ఎందుకు పొగిడాయి?

ఆ) పేదవాడు బహుమతి ఎందుకు ఇచ్చాడు?

ఇ) సిద్ధరామయ్యకు ఆ బహుమతి ఎందుకు బాగా తృప్తిని కలిగించింది?

2. పాఠ్యాంశంలోని సైన్సుకు సంబంధించిన పదాలను పట్టికగా రాయండి.

ఉదా: ఓజోన్			

AP SCERT

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదేసి వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ) 'గ్లోబల్ వార్మింగ్' పెరగడానికి గల ఒక కారణాన్ని వివరించి దాని పరిష్కారం రాయండి.

ఆ) గ్రహాల ఆకర్షణ శక్తిని గురించి చదివారు కదా! గోడకు వేసిన బంతి తిరిగి మనవద్దకే వస్తుంది. కారణం ఏమిటో తెలుసుకొని రాయండి.

ఇ) పాఠ్యాంశంలో మీకు నవ్వు తెప్పించిన ఒక సన్నివేశాన్ని తెలపండి.

ఈ) ఉష్ణోగ్రత ఎక్కువైనప్పుడు మన శరీరంలో కలిగే మార్పులను గురించి రాయండి.

ఉ) పాఠ్యాంశంలో నీకు నచ్చిన ఒక అంశాన్ని గురించి తెలుపుతూ కారణాలు రాయండి.

ఊ) ఏదైనా ఒక వైజ్ఞానిక ప్రశ్నను ఊహించి ప్రశ్నకు జవాబును రాయండి.

2. కింది ప్రశ్నలకు పదేసి వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ) 'పర్యావరణ పరిరక్షణ' గురించి సొంతమాటల్లో వ్యాసం రాయండి.

ఆ) పాఠ్యాంశంలో నీకు నచ్చిన ఒక అంశాన్ని గురించి తెలుపుతూ కారణాలు రాయండి.

IV. పదజాలం

1. కింది పదాలను ఉపయోగించి సొంతవాక్యాలు రాయండి.

అ) రక్షణ కవచం
ఆ) ఓజోన్‌పొర
ఇ) నాడులు
ఈ) ప్రేరణ
ఉ) దృశ్యాలు
ఊ) జ్ఞాపకం

2. పిల్లిలాగ ఇతరజీవులేవైనా చీకట్లో చూడగలవా? తెలపండి.

V. సృజనాత్మకత

భూమి మీద ఉన్న మానవుల్లో కొందరు ఉపగ్రహం సహాయంతో ఇంకొక గ్రహం మీదకి వెళ్ళారు. అక్కడ ఉన్న మానవులు చాలా వింతగా ఉన్నారు. వీరు ప్రతిదానికీ తమదగ్గరున్న రోబోలమీద ఆధారపడతారు. వాళ్ళు మానవులను చూసి ఆశ్చర్యపోయారు. ఆ గ్రహంమీది మానవులు, భూమినుండి వెళ్ళిన మానవులతో ఏం మాట్లాడి ఉంటారో ఊహించండి. సంభాషణల రూపంలో రాయండి.

VI. ప్రశంస

1. కింది వాటిలో ఒకటి చేయండి.

అ) ఎవరైనా ఒక గొప్ప శాస్త్రవేత్తను గురించి తరగతిలో ఉపన్యసించండి.

ఆ) 'నేనే ఒక శాస్త్రవేత్తనైతే' అనే అంశంమీద మాట్లాడండి.

AP SCERT

VII. భాషాంశాలు

1. కింది పదాలను విడదీసి రాయండి.

ఉదా: వికసింపకున్న = వికసింపక + ఉన్న

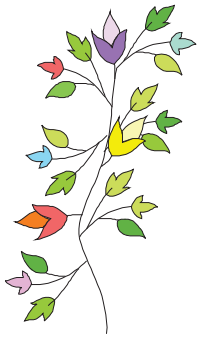
అ) తరువులెల్ల = _____ + _____

ఆ) రాలకున్న = _____ + _____

ఇ) లోపమొక్కింత = _____ + _____

ఈ) కడలెల్ల = _____ + _____

ఉ) లోకమంతయు = _____ + _____

2. కింది వాక్యాలు ఏ పురుష కథనంలో ఉన్నాయో గుర్తించి రాయండి.

అ) నేను ఉదయం మేలుకొంటాను. (ఉత్తమపురుష/మధ్యమపురుష/ప్రథమపురుష)

ఆ) మీరు ఎప్పుడూ మంచే పలకండి. (ఉత్తమపురుష/మధ్యమపురుష/ప్రథమపురుష)

ఇ) మా ఊరు ధరూరు. (ఉత్తమపురుష/మధ్యమపురుష/ప్రథమపురుష)

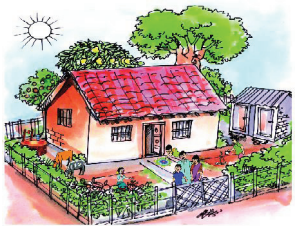
ఈ) అవన్ని ఎండిపోయాయి. (ఉత్తమపురుష/మధ్యమపురుష/ప్రథమపురుష)

ఉ) ఆయన మహనీయులు. (ఉత్తమపురుష/మధ్యమపురుష/ప్రథమపురుష)

♦ **కింది పదాల్లో ఏయే పురుషలను సూచించే పదాలున్నాయో గుర్తించి పట్టిక తయారుచేయండి.**

అతను, మనం, ఆ, వీరు, నా, ఆమె, ఆయన, మా, మీరు, వారు, నువ్వు, ఆవిడ, అది, అవి, ఇవి, మీ, ఈయన, ఈవిడ, ఇది, ఇతను, నీ, నేను, వాళ్ళు, వీళ్ళు, ఈమె.

3. కింది వాటిని గమనించండి.

తెల్లగుఱ్ఱం, నాలుగుదిక్కులు, మాయిల్లు, అన్నదమ్ములు

వీటిలో

అ) తెల్లగుఱ్ఱం → తెల్ల, గుఱ్ఱం

ఆ) నాలుగు దిక్కులు → నాలుగు, దిక్కులు

ఇ) మాయిల్లు → మా, ఇల్లు

ఈ) అన్నదమ్ములు → అన్న, తమ్ముడు

} అనే రెండు అర్థవంతమైన పదాలు ఉన్నాయి.

ఇలా అర్థవంతమైన చిన్న పదాలు కలిసినప్పుడు ఏర్పడ్డ పెద్దమాటనే **"సమాసం"** అని అంటారు.

APSCERT

♦ **కింది సమాస పదాలను పరిశీలించండి.**

అ) ద్వివిధాలు → రెండు సంఖ్యగల విధాలు

ఆ) త్రిరాత్రులు → మూడు సంఖ్యగల రాత్రులు

ఇ) నాలుగెకరాలు → నాలుగు సంఖ్యగల ఎకరాలు

ఈ) దశదిశలు → పది సంఖ్యగల దిక్కులు

ఉ) ద్వాదశాదిత్యులు → పన్నెండు సంఖ్యగల సూర్యులు

ఈ పదాలన్నింటిలోను తొలుత సంఖ్యే కనబడుతూంది కదూ! ఇలా సంఖ్య పూర్వ పదంగా సూచించే సమాసాన్ని "ద్విగుసమాసం" అని అంటాం కదూ!

మీ పాఠాల్లో ఉండే కొన్ని "ద్విగు సమాస" పదాలను వెదికి రాయండి,

4. అ) కింది సమాసాలను ఉదాహరణలో చూపించిన విధంగా వివరించండి.

అ) దశావతారాలు – పది (సంఖ్యగల) అవతారాలు

ఆ) ఏడు రోజులు _____

ఇ) పది మైళ్ళు _____

ఈ) చతుర్వేదాలు _____

ఉ) రెండు చీమలు _____

ప్రాజెక్టు పని

కింది వానిలో ఒకదాన్ని చేయండి.

అ) శాస్త్రవేత్తలకు సంబంధించిన పత్రికలో వచ్చిన అంశాలను కొన్ని సేకరించండి. ఆల్బంగా తయారుచేయండి.

ఆ) కొందరు శాస్త్రవేత్తల పేర్లను వారు కనిపెట్టిన అంశాలను సేకరించి పట్టిక తయారుచేయండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1.	ఒక సైన్సు అంశం గురించి మాట్లాడగలను.	ఔను / కాదు
2.	పర్యావరణం గురించి, ఉపగ్రహాలవల్ల కలిగే ప్రయోజనాల గురించి సొంతవాక్యాలలో రాయగలను.	ఔను / కాదు
3.	పాఠ్యాంశం ధారాళంగా చదవగలను.	ఔను / కాదు
4.	ఊహించి శాస్త్రీయ అంశాలతో సంభాషణలు రాయగలను.	ఔను / కాదు

"మనం చేసే అన్ని వృథాలలోకీ
అత్యంత ఖరీదైనది కాలహరణం."

APSCERT

డాబుకు పోయినా, డంబాలు కొట్టినా, ఈ పలుకుబడిని ఉపయోగిస్తాం.

ఉత్తరుడు (ఉత్తర కుమారుడు) విరాటరాజు ఏకైక సుపుత్రుడు. అజ్ఞాతవాస సమయంలో పాండవులు మారు వేషాలతో, మారుపేర్లతో విరాటరాజు కొలువులో తలదాచుకున్నారు. పాండవులు విరాటరాజు కొలువులో ఉండి ఉంటారనే అనుమానంతో కౌరవులు విరాటరాజు దక్షిణం వైపున గోవులను ముట్టడించారు. విరాటుడు సైన్యమంతటితో అక్కడికి వెళ్ళాడు.

అంతలో గోపాలకులు వచ్చి, కౌరవులు ఉత్తర దిశనుండి వచ్చి గోవులను తోలుకుపోతున్నారని ఉత్తరుడితో మొరపెట్టుకున్నారు.

"తగిన సారథి లేడు, ఉంటేనా, కౌరవసేనను చీల్చి చెండాడి, గోవులను కాపాడగలను" అంటూ కోటలోని స్త్రీల ముందు కోతలుకోశాడు ఉత్తరుడు. సారథి లేడనుకోవడం మారువేషంలో, మారుపేరుతో (సైరంధ్రిగా మాలిని పేరుతో) ఉన్న ద్రౌపది విని, బృహన్నలకు సారథ్యం తెలుసునని అతనికి చెప్పింది. "నాలాంటి వీరునకు ఆటపాటలు నేర్పుతూ బతికే ఆ ఆడంగి బృహన్నలా సారథి?" అన్నాడు ఎగతాళిగా ఉత్తరుడు. సైరంధ్రి బృహన్నల సారథ్యాన్ని గూర్చి గొప్పగా పొగిడింది. చివరకు ఒప్పుకుని బృహన్నలను (అర్జునుడిని) సారథిగా నియమించుకొని రథం ఎక్కి యుద్ధానికెళ్ళాడు ఉత్తరుడు. అక్కడ శత్రుసేనలోని అతిరథులనూ, మహారథులనూ చూసి వణికిపోయాడు. తనకు భయంగా ఉందనీ రథాన్ని వెనక్కు తిప్పమనీ బృహన్నలను వేడుకున్నాడు. బృహన్నల అలా చేయలేదు. ఉత్తరుడు రథం నుండి దూకి పారిపోతూ ఉండగా. బృహన్నల అతడిని పట్టుకొచ్చి సారథిగా ఉండమనీ, తాను యుద్ధం చేస్తాననీ చెప్పాడు.

అప్పటికి పాండవుల అజ్ఞాతవాసపు గడువుకూడ పూర్తి అయింది. బృహన్నల మాటలకు ఉత్తరుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. చేసేదిలేక, బృహన్నలకు సారథ్యం చేయటానికి ఒప్పుకున్నాడు. అప్పుడు బృహన్నల తాను శమీ వృక్షంపై దాచి ఉంచిన గాండీవాన్ని చూపించి, దాన్ని తీసుకురమ్మని ఉత్తరునికి చెప్పాడు.

శవంవలె కన్పిస్తున్న ఆ గాండీవాన్ని ముట్టుకోవటానికి ఉత్తరుడు భయపడి వణికిపోయాడు; ఆ గాండీవాన్ని గురించి బృహన్నల వివరంగా చెప్పి, తానెవరో చెబితేగాని ఉత్తరుడు బృహన్నల ఎవరో గ్రహించలేకపోయాడు.

అర్జునుని దేవదత్త శంఖం ధ్వనికి ఉత్తరుడు భయపడి స్పృహ తప్పి పడిపోయాడు. బృహన్నల అతడిని లేపి కూర్చోబెట్టి, యుద్ధం చేసి గెలిచాడు.

ఆనాటి ఉత్తరకుమారుని పేరుతో ఈనాటికి, మనం ఎందరినో పిలుస్తూనే ఉన్నాం. నిజానికి ఆకాలంలో ఆ ఉత్తరుడు ఒక్కడే. ఈ కాలంలో ఎందరో ఉత్తర కుమారులు.

AP SCERT

యూనిట్ IV

12. సమ సమాజం

– తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరి

అభ్యసన ఫలితాలు :

- మానవతా విలువల గురించి మాట్లాడగలుగుతారు. పద్యాలు పాడుతారు. (పాఠ్య ప్రణాళిక లక్ష్యాలు –1)
- పద్య సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పగలరు. విలువలను గ్రహించగలరు. (పా.ప్ర.ల –2)
- అర్థాలు, సమానార్థక పదాలు తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల –3)
- మదర్ తెరిసా వంటి సేవకులు గురించి తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల –4)
- లింగ బేధ పదాలు తెలుసుకుంటారు. (పా.ప్ర.ల –5)

S8C8J9

చదవండి–ఆలోచించండి–మాట్లాడండి

ధర్మయ్య సత్యం, న్యాయం తప్పని కష్టజీవి. కూలిపని చేస్తూ కుటుంబాన్ని పోషిస్తున్నాడు. ధర్మయ్య తండ్రికి జబ్బుచేయగా దగ్గరలోఉన్న ఇందూరు ఆసుపత్రికి తీసుకు వెళ్ళాడు. "వ్యాధి చాలాముదిరింది. వెంటనే ఆపరేషన్ చేయాలి. లేకుంటే ప్రాణానికే ప్రమాదం" అన్నాడు వైద్యుడు. ధర్మయ్య భార్యసొమ్ములు అమ్మి డబ్బు తెచ్చినా, మరో ఐదువేలు కావాలన్నాడు డాక్టరు. ధర్మయ్య వాళ్ళ వీధిలో శ్రీమంతుడైన లక్ష్మీపతి దగ్గరకు వెళ్ళి "లక్ష్మీపతిగారూ! అయిదు వేలు అప్పివ్వండి. త్వరలోనే వడ్డీతోసహా తీరుస్తాను" అని ప్రాధేయపడ్డాడు. "తినడానికి తిండిలేనివాడివి అప్పెలా తీరుస్తావ్? అని కసిరి పంపించాడు లక్ష్మీపతి. ధర్మయ్య వారినీ వీరినీ అడిగి దిక్కుతోచక ఏడుస్తూ ఉంటే... వినయ్ అనే విద్యార్థిచూసి చలించిపోయాడు. ఆ విషయంవారి తండ్రికి చెప్పాడు. "పాపం! ధర్మయ్య చాలా మంచివాడు. సహాయం చేయండి నాన్నా" అన్నాడు. వినయ్ తండ్రి కూడా ధనవంతుడు, పేదలపట్ల ఆదరభావం కలవాడు. సహాయంచేశాడు. దాంతో ధర్మయ్య తండ్రికోలుకున్నాడు.

ప్రశ్నలు:
1. ధర్మయ్య ఎలాంటి వ్యక్తి?
2. లక్ష్మీపతి స్వభావం ఎటువంటిది?
3. ధర్మయ్యకు సహాయం చేసిందెవరు? అతనెలాంటివాడు?
4. వినయ్ స్థానంలో మీరుంటే ఏం చేస్తారు?

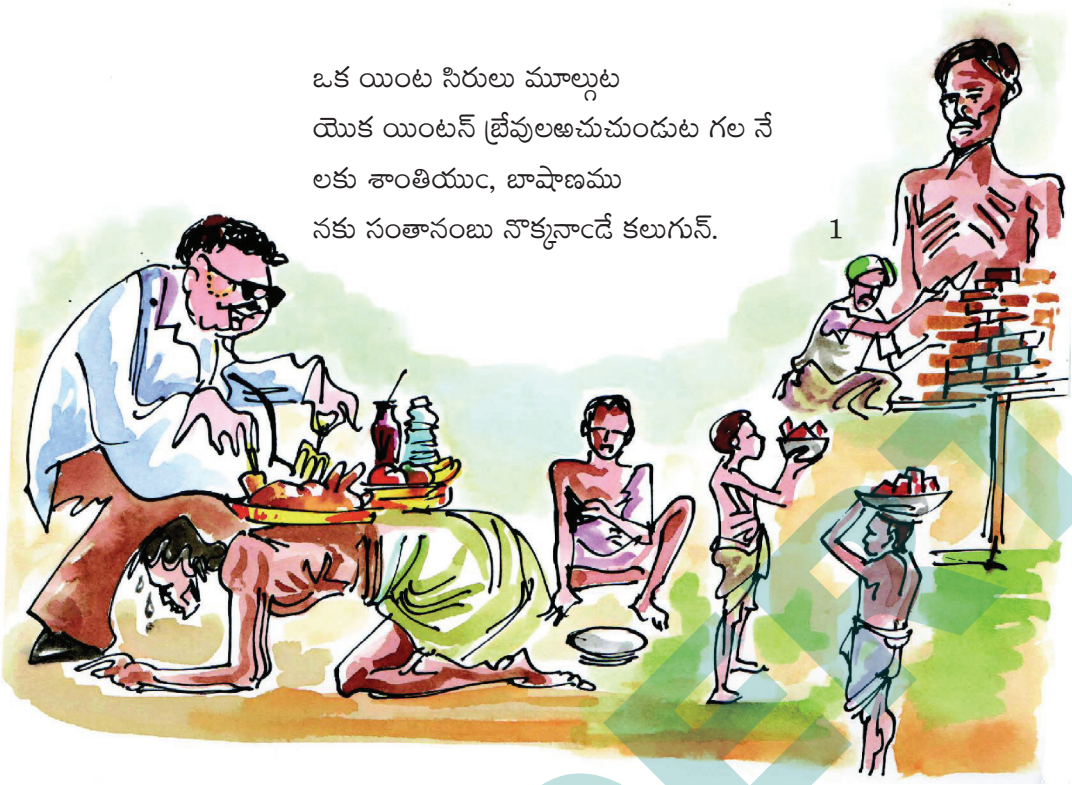
ఉద్దేశం: ధనిక, పేద భావన లేని సమసమాజ స్థాపనకు కృషి చేయాలని తెలియచెప్పడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం. ఈ పాఠం "యుగకవిత" లోనిది.

❊ గుర్తు గల పద్యాలు కంఠస్థం చేయండి.

విద్యార్థులకు సూచనలు:
1. పాఠం చిత్రాలను చూసి పద్యభావాలను ఊహించి చెప్పండి.
2. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
3. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గుర్తించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
4. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న 'అర్థాల పట్టిక' చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

AP SCERT

ఒక యింట సిరులు మూల్గుట
యొక యింటన్ బ్రేవులఱచుచుండుట గల నే
లకు శాంతియుఁ, బాషాణము
నకు సంతానంబు నొక్కనాఁడే కలుగున్. 1

ఆఁకటికి మ్రగ్గి చలిదెబ్బ కలమటించి
మొండిరోగాల కవమానములకు లోఁగి
నాగరక లోకమున కొక్క నవ్వు విసిరి
పిలుచుచున్నాఁడు యమునహో! పేదవాఁడు. 2

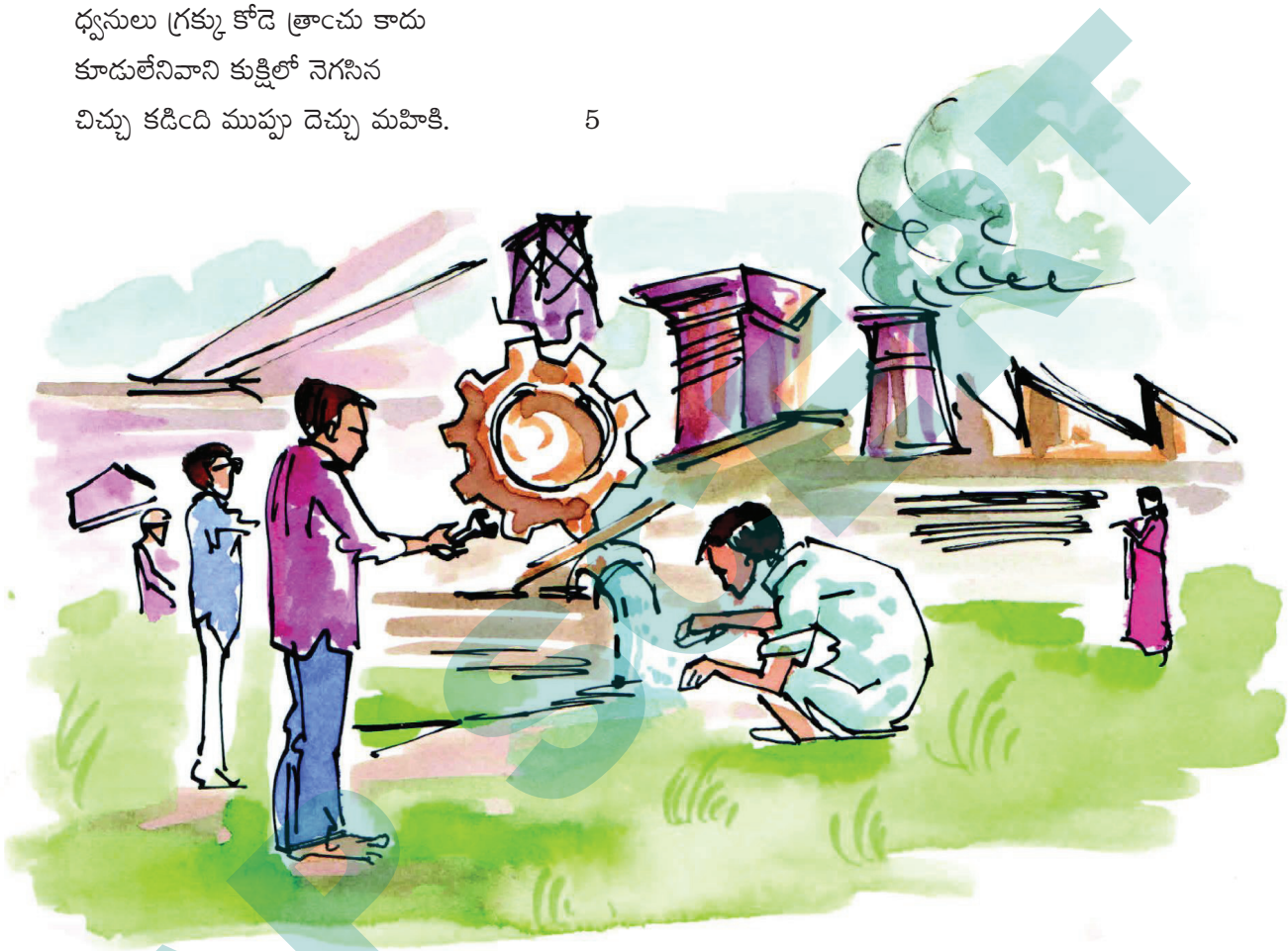
ఎవని యెముకలీ మేడల కిటికలయ్యె
నెవని రక్తంబుచే గోడలిట్లు బిగిసె
నతనికా యిట్టి పరమహేయంపు బ్రదుకు
వానికా యిట్టి దుర్మరణానుభూతి. 3

ఈ పేదలు మనవేల్పులు
పాపము! వీరెండి తడిసి పస్తుండి జగం
బాపోవ! గూడు పెట్టెద
రోపికలో వీరి కుద్ది యుండర యెవరున్. 4

పడగ విప్పి తోఁక పైనిల్చి ఫూత్కృతి
ధ్వనులు గ్రక్కు కోడె త్రాఁచు కాదు
కూడులేనివాని కుక్షిలో నెగసిన
చిచ్చు కడిఁది ముప్పు దెచ్చు మహికి. 5

❊ పరులగోడు సుంత పట్టించుకొననిచో
శాంతి లేదు మనకు నింతయైన
వినుడు! తమ్ములార! విశ్వహితార్థులై
మనుఁడు మంచిబాటఁ గనుఁడు చనుఁడు. 6

❊ సంపన్నులు తమ బంగరు
గంపలకున్ దాము ధర్మకర్తల యని భా
వింపవలయుఁ బేదల సిరి
పెంపవలయుఁ, ద్రుంపవలయు బిసిడితనమ్మున్. 7

❊ పసిడి మెండుకొన్న పాఁతఱులున్నను
బ్రేమలేనివాఁడు పేదవాఁడె,
రువ్వకాదు గ్రుడ్డిగవ్వ లేకుండిన
నార్తుఁ జూచి కరఁగునతఁడు ధనియె. 8

కవిపరిచయం:

1. కవిపేరు : తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరి
2. జననం-మరణం : 1901-1990
3. జన్మస్థలం : గుంటూరు జిల్లా, రేపల్లె తాలుకా, కావూరు అనే గ్రామం.
4. రచనలు : మహాత్మకథ, ఆత్మార్పణము, రాష్ట్రగానము, ధర్మజ్యోతి, పఱిగపంట, ఉదయగానము, శబల, సర్వోదయగానము, తెనుగునీతి, నేను, పైరపంట మొదలయినవి.
5. బిరుదులు : 'అభినవ తిక్కన', 'తెనుగు లెంక'
6. శైలి : సులభంగా తెలిసేది, మృదుమధురంగా ఉంటుంది.

పద్యభావములు

1. ఒక ఇల్లు సిరిసంపదలతో తులతూగుతూ ఉంటుంది. మరొక ఇంట్లో ఆకలికేకలు వినిపిస్తూంటాయి. ఇలాంటి చోట శాంతి వర్ధిల్లటం, రాళ్ళకి సంతానం కలగటం ఒక్కసారే జరుగుతాయి. రాళ్ళకు సంతానం కలగటం అసంభవయినట్లే అన్యాయం ఉన్నచోట శాంతిస్థాపన జరగడం కూడా అసంభవమే.
2. ఆకలికి మగ్గిపోయి, చలిదెబ్బకు విలవిలలాడిపోతున్నాడు పేదవాడు. అతన్ని మొండిరోగాలు పట్టివిడవటంలేదు. పైగా అడుగడుగునా అవమానాలే. ఇవన్నీ భరించలేక పేదవాడు ఏడవలేక నవ్వుతూ యముణ్ణి పిలుస్తున్నాడు.
3. పేదవాడు ఎముకలరిగేలా కష్టపడితేతప్ప ఒక భవననిర్మాణం జరగదు. పేదవాడి ఎముకలే భవంతులకు ఇటుకలయ్యాయి. అతడు రక్తం ధారపోస్తేనే గోడలు పటిష్టంగా ఉన్నాయి. అటువంటి పేదవాడు పరమ దయనీయంగా బతుకుతున్నాడు. దారిద్ర్యానికి తట్టుకోలేక దుర్మరణానికి పాల్పడుతున్నాడు.
4. ఈ పేదవాళ్ళు మనకు దేవతలతో సమానం. వీళ్ళు ఎండలో ఎండుతారు. వానలో తడుస్తారు. ఒకపూట తింటారు. మరోపూట పస్తుంటారు. కాని మిగిలిన ప్రజలు తృప్తిపడేలాగ వాళ్ళకు కూడు పెట్టేది వీళ్ళే. ఓపికలో వీళ్ళకు సాటివచ్చేవాళ్ళూ ఎవరూ లేరు.
5. పాము విషజంతువు. తాచుపాము మరీ ప్రమాదకరమైనది. అది పడగవిప్పి తోకమీద నిలబడి బుసలుకొడుతున్నప్పుడు దాన్ని సమీపించడం కన్నా ప్రమాదకరమైనది, కూటికి గతిలేనివాని కడుపుమంట.
6. ఇతరుల బాధలను కొంతవరకైనా పట్టించుకోవాలి. ఆ పని చేయకపోతే ప్రజలకు శాంతి ఉండదు. ప్రపంచం మేలు కోరేవారు మంచిమార్గాన్ని ఎంచుకొని దాన్నే అనుసరించాలి.
7. ధనవంతులు ఉదారంగా వ్యవహరించాలి. తమ సంపదకు తాము ధర్మకర్తలుగా ఉంటూ విరివిగా దానధర్మాలు చేయాలి. బీదవారి ఇంట్లో సిరులు కురిసేలా చూడాలి. పిసినారితనాన్ని వదిలిపెట్టాలి.
8. ఎంత బంగారమైనా కొనవచ్చు. ఎన్ని ధనరాశులైనా ఉండవచ్చు. కాని ప్రేమలేకపోతే ఆ వ్యక్తి పేదవాడికిందే లెక్క. తనదగ్గర ఒక్క పైసా లేకపోయినా పేదవాణ్ణి చూసి జాలిపడేవాడు ధనవంతుడే ఔతాడు. అంటే ఉన్నంతలో సాయం చేయాలి అని అర్థం.

APSCERT

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. పాఠంలోని పద్యాలలో ఎవరికి సంబంధించిన విషయాలున్నాయో చెప్పండి.
2. పాఠం ఆధారంగా పేదవారి జీవన విధానం గూర్చి చెప్పండి.
3. పద్యాలు రాగంతో పాడండి. భావం చెప్పండి.
4. పాఠంలో మీకు నచ్చిన అంశమేదో చెప్పండి.
5. ఈ పాఠం ద్వారా కవి ఏం చెప్పదల్చుకొన్నాడు?

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1. కింది భావానికి సరిపడే పద్య పాదాలను పాఠంలో వెతికి ఖాళీల స్థలంలో రాయండి.

అ) పేదవాడు యముణ్ణి పిలుస్తున్నాడు.

_____

ఆ) మంచి మార్గాన్ని ఎంచుకొని అనుసరించండి.

_____

ఇ) ఎవరి ఎముకలు భవంతులకు ఇటుకలయాయి?

_____

ఈ) తిండిలేనివాని కడుపులో మంట.

_____

2. కింది చరణాల ఆధారంగా భావంలో ఖాళీలను పూరించండి.

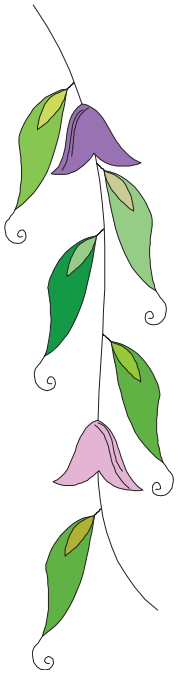
దిన మహోరాత్రములు తెగి ధనాఢ్యున కొకటే
నొసర నిరుపేదకును, వొక్కటే, అవియు

కొరలి శిష్టాన్నములు గొనునాకలొకటే
తిరుగు దుష్టాన్నములు తిను నాకలొకటే

భావం:

పగలు, రాత్రులు _____ ఒకటే _____ ఒకటే _____ రకరకాల రుచులతో భోజనం చేసేవాడి _____ దొరికిన వాటితో _____ చేసేవాడి _____ ఒకటే.

AP SCERT

3. పద్యభావాలను చదవండి. సరయిన భావంతో ఖాళీలు పూరించండి.

అ) _____ విలవిలలాడిపోతున్నాడు పేదవాడు.

ఆ) పేదవాడు రక్తం ధారపోస్తేనే _____

ఇ) ఓపికలో వీరికి _____ ఎవరూ లేరు.

ఈ) ఇతరుల బాధలను _____

ఉ) తన దగ్గర ఒక్కపైసా లేకపోయినా _____

4. కింది ప్రశ్నలకు పాఠం చదివి జవాబులు రాయండి.

అ) పేదవాడు యముణ్ణి ఎందుకు పిలుస్తున్నాడు?

ఆ) పేదవాని బతుకు ఎలా ఉంది?

ఇ) పేదవారి ఓపిక ఎలాంటిది?

ఈ) ధనవంతులు ఎలా వ్యవహరించాలి?

ఉ) ఆకలిమంట ఎలాంటిది?

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదు వాక్యాల్లో సమాధానాలు రాయండి.

అ) 'పేదవాళ్ళు దేవతలతో సమానం' అన్న కవి మాటలగురించి మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?

ఆ) నాడు-నేడు పేదవాడు మృత్యువును ఆహ్వానించడానికి కారణాలేవో ఊహించి రాయండి.

ఇ) 'మంచిబాటc గనుడు చనుఁడు' అన్న కవి మాటల్ని ఎలా సమర్థిస్తారు?

ఈ) 'ఇబ్బంది పడుతున్న 'పేదవాళ్ళు ఎదురైతే' మీరెలాస్పందిస్తారు?

ఉ) 'అతనికా యిట్టి పరమహేయంపు బ్రదుకు' అని కవి ఎందుకన్నాడో రాయండి.

2. కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

అ) పేదల జీవితాన్ని గురించి కవి తెలిపిన అంశాలను సొంతమాటల్లో రాయండి.

ఆ) నువ్వే ధనవంతుడవైతే పేదల విషయంలో ఎలా ప్రవర్తించాలనుకుంటున్నావో సొంతమాటల్లో రాయండి.

ఇ) పేదలకు సంబంధించి మీకెదురైన సంఘటనను సొంతమాటల్లో రాయండి.

IV. పదజాలం

1. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదానికున్న సమానార్థాన్ని మరో సందర్భంలో ప్రయోగించండి.

ఉదా:- రహీం రంజాన్ మాసంలో <u>ఉపవాసం</u> ప్రార్థనలు చేస్తాడు.

ఆయన <u>ఉపవాసం</u> ఉండి అయినా ఇతరులకు అన్నం పెట్టాలనుకుంటాడు.

AP SCERT

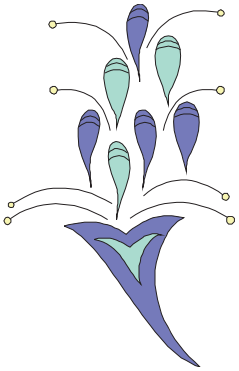
అ) ఎల్లారెడ్డి గ్రామంలో ఆర్తులు ఎందరో ఉన్నారు.

ఆ) సంపన్నులకు పేదవారి పట్ల దయను ఉండాలి.

ఇ) ఎందరో అభాగ్యులు పరమ హేయమైన జీవనం గడుపుతున్నారు.

ఈ) ఎల్లప్పుడూ పరహితాన్నే కోరాలి.

2. కింది వాక్యాలలో గీతగీసిన పదానికి అదే అర్థాన్నిచ్చే పదాలున్నాయి. వాటిని గుర్తించి కుండలీకరణంలో ( ) రాయండి.

ఉదా:-అ) సిరి కలవారు సంపత్తి లేనివారిపట్ల ఉదారంగా వ్యవహరించాలి. వారి సంపద దొంగల పాలయినది. (సంపత్తి, సంపద)

ఆ) పసిడి సొమ్ములు ధరించాలని పైడి నగలు చేయించుకుందామనుకున్నారు. కాని బంగారం ధర బాగా పెరిగింది. ( )

ఇ) 'వేల్పు' ను భక్తితో ఆరాధిస్తారు. గుళ్ళో దేవుడికి సేవలు చేస్తారు. మానవులకు సేవచేయటం దైవానికి సేవచేయటం వంటిదే. ( )

ఈ) అతనిది పాషాణ హృదయం. రాయిలా కఠినమైనది కాబట్టి ఎంతకీ కరగదు. శిలాహృదయులు పేదలను చూసి జాలిపడరు.

ఉ) లోకంలో సత్యం పలికేవారున్నారు. ఆ జగంలోనే అసత్యమాడేవాళ్ళూ ఉన్నారు. జగత్తులో అనేక రకాల మనుషులుంటారు. ( )

V. సృజనాత్మకత

కింది వాటిలో ఒకదాన్ని చేయండి.

అ) నిత్య జీవితంలో పేదల కష్టాలను చూస్తున్నారు కదా? వాళ్ళ వివరాలను తెలుపుతూ 'పేదల గాథలు' అనే శీర్షికతో పత్రికల కోసం 'వార్త' రాయండి.

ఆ) పేదరిక నిర్మూలనను గురించి చిన్న ఉపన్యాసం ఇవ్వండి.

VI. ప్రశంస

విరాళం సేకరించి అనాథాశ్రమానికి పంపిన విద్యార్థులను ప్రశంసిస్తూ అభినందన సందేశం రాయండి.

VII. భాషాంశాలు

1. గీతగీసిన పదాలను గమనించండి.

రాము, డేవిడ్, జాన్, కరీం మిత్రులు. వీళ్ళు సెలవులకు హైదరాబాదు వెళ్ళారు.

పైన గీత గీసిన పదాలు పురుషులను గురించి తెలుపుతున్నాయి కదా!

ఇలా పురుషులను గురించి తెలిపే పదాలను పుంలింగ పదాలు అంటారు.

♦ ఇప్పుడు మరోరకమైన పదాలు చూడండి.

మంగ, రమ, చాందినీ, సఫియా, షబ్‌నమ్ జూకు వెళ్ళారు అక్కడ ఎన్నోజంతువులను పక్షులను చూశారు.

AP SCERT

గీతగీసిన పదాలు స్త్రీలను గురించి తెలుపుతున్నాయి కదా!
ఇలా స్త్రీలను గురించి తెలిపే పదాలను స్త్రీలింగ పదాలు అంటారు.
ఈ కింది గీత గీసిన పదాలు గమనించండి.
లలిత్, ఇమ్రాన్ తోటకు వెళ్ళి, అక్కడ మామిడి చెట్టు చూశారు.
పక్కనే గోడను ఊతంగా తీసుకొని ఆ వృక్షం ఎక్కారు.
గీత గీసిన పదాలను గమనించారు కదా! ఇలాంటి పదాలు ఆయా ప్రదేశాల్లో కదలకుండా స్థిరంగా ఉంటాయి. ఇలా స్థిరంగా ఉండే వాటిని జడాలు అంటారు.
వీటినే నపుంసక లింగపదాలు అంటారు.

2. మీ పాఠాల ఆధారంగా పులింగ, స్త్రీలింగ, నపుంసక లింగ పదాల జాబితాను తయారుచేయండి.

3. ఈ కింది పేరాను చదవండి. పులింగాలను, స్త్రీలింగాలను, నపుంసక లింగాలను గుర్తించండి.

సయ్యద్ దావూద్ మియా శంకర్‌ని కలిశాడు. వీళ్ళిద్దరూ డేవిడ్ ఇంటికి వెళ్ళారు. డేవిడ్ చెట్టుకింద కూర్చున్నాడు. వీళ్ళు వచ్చారని కుర్చీలు తెచ్చాడు. కూర్చోమని చెప్పాడు. కింద కూర్చుంటే హాయిగా ఉంటుంది. చాప తెప్పించండి అన్నారు. రమణి చాప తెచ్చింది. అందరూ కూర్చొని మాట్లాడుకుంటూండగా. షబానా 'టీ' పట్టుకొచ్చింది. 'టీ' తాగుతూ దేశకాల పరిస్థితులను గురించి మాట్లాడుకున్నారు.

ప్రాజెక్టు పని

కింది వానిలో ఒకదానిని చేయండి.

అ) 'మానవ సేవే మాధవసేవ' గా భావించిన మదర్ థెరిసా లాంటి వారి వివరాలను సేకరించండి.

ఆ) పేదల కష్టాలు ఇతివృత్తంగా ఉన్న కథలను పాఠశాల గ్రంథాలయ పుస్తకాలలో చదివి ఇతరులకు చెప్పండి.

నేనివి చేయగలనా..?

1.	పదాల ఆధారంగా కవి ఇచ్చిన సందేశాన్ని చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
2.	పద్యాలను చదివి, భావాలను అర్థం చేసుకోగలను.	ఔను / కాదు
3.	అభిప్రాయాలను సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను / కాదు
4.	పత్రికలకు వార్తలు రాయగలను. ఉపన్యాసం ఇవ్వగలను.	ఔను / కాదు

"సమాజంలో ఇమడలేనివానికి సమాజం సంతోషాన్నివ్వజాలదు."

APSCERT

అర్థాల పట్టిక

అ

అంతిమం = చివర
అదృష్టం = భాగ్యం
అనాథ = ఎవరూలేనివాడు
అనివార్యం = తప్పనిసరి అయినది
అనుమతి = సమ్మతి
అపఖ్యాతి = అపకీర్తి
అభయం = భయంలేనిది, భయంలేకపోవడం
అభిరామ = ప్రియమైన
అమోఘం = గొప్పది; తిరుగులేనిది
అరయు (క్రి.) = తెలుసుకోడం
అల్లకల్లోలం = చెల్లాచెదరు
అసంపూర్ణం = పూర్తిగాలేని

ఆ

ఆంతర్యం = అంతరార్థం
ఆత్మస్థైర్యం = మానసిక దృఢత్వం
ఆయాళ్ళ = ఆరోజు
ఆరంభం = మొదలు
ఆవేదన = బాధ
ఆస్థానం = సభ

ఇ

ఇంచుక = కొంచెం
ఇల = భూమి

ఈ

ఈర్ష్య = అసూయ

ఉ

ఉత్కంఠ = తహతహ
ఉల్లాసపరచడం = సంతోషపరచడం

ఎ

ఎరుక = తెలియడం
ఏన్గెదిన్న = ఏనుగుతిన్న

ఒ

ఒక్కింత = కొంత, కొద్దిగా
ఒట్టిమాటలు = పనికిరానిమాటలు, ఉత్తిమాటలు
ఓజస్సు = ఉత్సాహం

క

కందువు = చిన్న
కడలి = సముద్రం
కడులు = అంచులు
కద్దు = ఉంది
కరతాళధ్వనులు = చప్పట్లు
కపటం = మోసం
కలహం = యుద్ధం, ఘర్షణ
కలత = బాధ
కల్తీ = కలుషితం

AP SCERT

కల్ల = అబద్ధం

కళారహితం = కళ (అందం) లేకపోవడం

కాక = వేడి

కానుక = బహుమతి

కాయకష్టం = శారీరక కష్టం

కార్యం = పని

కారాగారం = చెరసాల

కాళం = పాము

కిటుకు = రహస్యం, గుట్టు

కీర్తి = మంచిపేరు, గౌరవం

కుంది = రాతికుదురు

కృతజ్ఞత = చేసినమేలు మరవకపోవడం

కొండ = పర్వతం

కొండెలు = చాడీలు

కోన = అడవి

కోల్పోవు = పోగొట్టుకొను

కోకొల్లలు = అనేకం

గ

గగనం = ఆకాశం

గణం = గుంపు

గృహం = ఇల్లు

గాడ్పు = గాలి

గాయాలు = దెబ్బలు

గిట్టని = నచ్చని

గిళ్ళ = పిల్లలు ఊదుకొనేపీక

గుదిబండ = పశువుల మెడకు కట్టే కర్ర

చ

చాటు (క్రి.) = వెల్లడించడం

చికిత్స = రోగానికి చేసే ప్రతిక్రియ మాస్పడం

చిహ్నం = గుర్తు

చెట్టపట్టాల్ = చేయి చేయి కలుపుకొని

చెన్ను = అందం

చెర = బందీఖానా, జైలు, కారాగారం

జ

జాడ = గుర్తు

జాతం = పుట్టుక

జేజేలు = ప్రశంసలు

త

తనయుడు = కుమారుడు

తరువు = చెట్టు

తలంపు = ఆలోచన

తారలు = నక్షత్రాలు

తెరపగాలి = చల్లగాలి

త్రోవ = దారి

ద

దర్శనం = చూడడం

దళం = సమూహం, ఆకు

దిట్ట = సామర్థ్యం గలవాడు, గట్టివాడు

దివి = ఆకాశం, స్వర్గం

దివ్వె = దీపం

AP SCERT

దూఱడం = నిందించడం
ద్వేషం = పగ
దొడ్డ = గొప్ప
దోషం = తప్పు

ధ

ధార్మిక = ధర్మపరమైన, పుణ్యంకలిగించే
ధైర్యం = ధీరత్వం

న

నడత = ప్రవర్తన
నవలోకం = కొత్తలోకం
నిక్కము = నిజము

ప

పటిమ = గట్టిదనం
పద్మం = కమలం
పరిపాటి = సహజం, ఆనవాయితీ
పానుపు = పరుపు, పడక
పారకు = పారిపోకు
పిన్న = చిన్న
పుష్టి = బలం
పృథ్వి = భూమి
ప్రగతి = అభివృద్ధి
ప్రతిభ = సహజమయిన తెలివి
ప్రథమ = మొదటి
ప్రదర్శన = వివరించి చూపడం
ప్రభువు = రాజు
ఫలం = పండు

బ

బండారం = రహస్యం
బహుమతి = కానుక
బట్టీపట్టడం = కంఠస్థంచేయడం
బిగువు = పటుత్వం
బోధపడటం = అర్థమవడం

భ

భద్రత = జాగ్రత్త
భేదం = తేడా

మ

మకరందం = తేనె
మన్నన = మెప్పు
మర్మం = రహస్యం
మహస్సు = ఉత్సవం
మాధుర్యం = తీయదనం, తీపి
మిథ్య = భ్రమ, లేనిది
మీరకు = అతిక్రమించకు
ముడుచుకొను = చిన్నబోవు
మూలం = మొదలు
మృష = అబద్ధం
మెండు = ఎక్కువ
మేదిని = భూమి

AP SCERT

య

యథాం = సత్యం

ర

రణం = యుద్ధం

రాజదర్బారు = రాచకొలువు

రిపువు = శత్రువు

రుజువు = సాక్ష్యం, నిదర్శనం

రువ్వుచు = వెదజల్లుతూ

వ

వంకరటింకర = తిన్నగాలేకపోవడం

వంచకుడు = మోసగాడు

వకీలు = న్యాయవాది

వర్షం = వాన

వ్యర్థం = పనికిరాని

వాఙ్మయం = భాష

వాత్సల్యం = ప్రేమ

వాహ్యాళి = నడక

విధించు (క్రి.) = ఏర్పాటుచేయడం

వివాహం = పెళ్ళి

విశ్వం = ప్రపంచం

విశేషం = అతిశయం

విహరించు (క్రి.) = తిరగడం

వేడుకొను (క్రి.) = ప్రార్థించడం

వేతనం = జీతం

వైభవం = వేడుక, గొప్పతనం, సంపద

శ

శరవేగం = బాణందూసుకుపోయేటంతవేగం

శాశ్వతం = నాశనంలేనిది, ఎప్పటికీ ఉండేది

శాస్త్రీయం = శాస్త్రసంబంధమైనది

శ్రీ = సంపద

శుష్కించు (క్రి.) = ఎండిపోవడం

స

సంపద = ఐశ్వర్యం

సంపాదించు (క్రి.) = గడించడం

సత్కరించు (క్రి.) = సన్మానించడం, గౌరవించడం

సన్మానం = గౌరవం

సబబు = తగినది, న్యాయం, ఉచితం

సభికులు = సభలో ఎండువాళ్ళు

సమయస్ఫూర్తి = సమయానికి తగినఆలోచన

సరళం = తేలికయినది

స్పర్ధ = పోటీ; కలహం

సాధన = అభ్యాసం

స్కాలర్‌షిప్ = ఉపకారవేతనం

హ

హతమార్చుట (క్రి.)= చంపడం

హస్తి = ఏనుగు

AP SCERT

భావనా పటం 8వ తరగతి

(పాఠ్యప్రణాళికా లక్ష్యం -1)
(భాషానైపుణ్యాల అభివృద్ధి)

- గేయాలు రాగయుక్తంగా, భావయుక్తంగా పాడతారు.
- కథలను చదివి అర్థం చేసుకుంటారు.
- వచన కవితలను చదువుతారు. ఆనందిస్తారు.
- ఆత్మకథలు ధారళంగా చదువుతారు.
- పద్యాలు భావయుక్తంగా, రాగయుక్తంగా పాడతారు.

(పాఠ్యప్రణాళికా లక్ష్యం -2)
(సాహిత్య సాంస్కృతిక అభినందన)

- గేయా సారాంశాలు సొంతమాటలో చెప్పగలరు.
- మానవీయ విలువలు అర్థం చేసుకోగలరు.
- చదువు విలువ వ్యాయామం విలువ తెలుసుకోగలరు.
- నైతిక విలువలు నిజజీవితంలో అమలుచేయగలరు.
- జాతీయ నాయకులు గురించి తెలుసుకుంటారు.

(పాఠ్యప్రణాళికా లక్ష్యం -3)
(భాషానిర్మాణ వినియోగం)

- భాషాభాగాలు గుర్తించగలరు.
- పదాలతో సొంత వాక్యాలు రాయగలరు.
- అర్థాలు, నానార్థాలు తెలుసుకుంటారు.
- జాతీయాలు, సామెతలు అర్థం చేసుకుంటారు.
- పర్యాయపదాలు, ప్రకృతి, వికృతులు తెలుసుకుంటారు

(పాఠ్యప్రణాళికా లక్ష్యం -4)
(సమీక్ష గ్రంథాలయ వినియోగం)

- దేశభక్తి గేయాలు సేకరిస్తారు. పాడతారు.
- జానపద కథలను సేకరిస్తారు.
- వికలాంగులు విజయగాథలు తెలుసుకుంటారు.
- పుష్పగుచ్ఛం తయారు చేస్తారు.
- జాతీయ నాయకుల చిత్ర పటాలను సేకరిస్తారు.

(పాఠ్యప్రణాళికా లక్ష్యం -5)
(భాషా ప్రత్యేకతల అభినందన)

- ప్రాసపదాలను వినియోగిస్తారు.
- విభక్తి ప్రత్యయాలు గుర్తిస్తారు.
- సంధుల గురించి నేర్చుకుంటారు.
- పురుష కథనాలను అర్థం చేసుకుంటారు.
- వాక్య బేధాలను తెలుసుకుంటారు.

APSCERT